BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİN !

savaş yolu

9

HAFTALIK GAZETE

5 MART 1979 Pazartesi Yıl: 1

Fiyatı: 10 TL.

Vietnam'dan Elinizi Çekin!

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Türkiyeli Kadınlarımıza, Dünya Kadınlarına ve Yiğit Vietnam Kadınlarına Kutlu Olsun

Türkiye'de Faşizmin kökenleri ve MHP ●SAYFA: 8-9

İşçi sınıfının bağlaşıkları ve CHP ●SAYFA: 12

Demokrasi diye diye...

25 Şubat 1979 tarihli Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu bir..şik toplantısında, 13 ilde ilan edilmiş olan sıkıyönetim, 225'e karşı 337 oyla iki ay daha uzatıldı.

AP, sıkıyönetimin uzatılmasına karşı çıkan Genel İdare Kurulu bildirisinde ve Demirel'in Korutürk'e gönderdiği mektupta da görüldüğü gibi, silahlı kuvvetleri sıkıyönetimin demokrasi güçleri üzerinde daha da baskıcı bir uygulama içine girmesi için kışkırtıyor, demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanması istemini koşul olarak getiriyordu.

Faşistler TKP'ye Saldırıyor

Sıkıyönetimin ilanından bir süre sonra MHP'nin sözcülüğünü yapan gazetelerde sıkıyönetime atıp tutmalar gözleniyordu. AP'nin Sıkıyönetime karşı oy kullanacağını açıklamasından sonra herkes, MHP'nin de aynı tavır içinde olacağını zannetti. Oysa MHP'liler -Başta Türkeş olmak üzere 6'sı oylamaya katılmasa da- sıkıyönetimin uzatılmasına olumlu oy verdiler.

MHP sözcüsü oylamanın yapıldığı gün meclis kürsüsünde yaptığı konuşamada, komünistlere, Türkiye Komünist Partisi'ne saldırdı. MC dönemlerinde faşist katillere basın müşavirliği yaptıran MHP'li Sadi Somuncuoğlu, faşist terörün gerekçesini, TKP'nin milliyetçilere karşı saldırıya geçmesi olarak göstermeye çabaladı. Somuncuoğlu, «TKP, milliyetçilere karşı saldırıya geçmiş, meşru müdafaa hakkı doğmuş, çatışmalar bu yüzden büyümüştür» dedi.

Sıkıyönetimin kapsamının genişletilmesini, komünistlerin üzerine gidilmesini; herşeye rağmen sıkıyönetimin gerekli olduğunu belirtip, olumlu oy vereceklerini açıkladı.

Faşistleri Öldüren kim?

MHP sözcüleri meclis kürsüsünden meşru müdafaa haklarının doğduğunu ilan ederken, faşistlerin kimler tarafından öldürüldüğünü ortaya koyan bir açıklama, faşist militan Veli Can Oduncu tarafından İstanbul Emniyet Müdürlüğünde yapıldı.

3'ü sağcı olmak üzere 7 kişiyi öldürdüğünü söyleyen Oduncu, bir arkadaşının isteği üzerine Fatih'te bir kahveye gittiklerini ve arkadaşının gösterdiği iki genci öldürdüğünü, sabah gazetelere baktığında ölenlerin «ülkücü» olduğunu görünce şaşırdığını anlattı.

Faşist terörün planlayıcıları bir taraftan piyonlarını, bazı militanlarının üzerine sürerken, diğer yandan da «komünistler saldırıya geçti, meşru müdafa hakkı doğdu» gibilerden demogolojilerini meclis kürsülerinden sürdürüyordu.

Tercüman'ın gayreti(!)

Faşist gerici partiler bu uğraş içindeyken tekellerin basını da boş durmuyordu.

Bakanlar Kurulu'nun sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması kararı aldığı haberini Tercüman gazetesi, «CHP Grubundan kaçırılarak bu karar imzaya açıldı» sözleriyle veriyor ve CHP'nin sola açılan ve sıkıyönetime karşı olan kanadını, Ecevit'le karşı karşıya getirmeye uğraşıyordu. Tercüman, sıkıyönetimin uzatılma kararının Milli Güvenlik Kurulu'nun görüşü alınmadan hazırlandığını da öne sürerek silahlı kuvvetlerle hükümet arasına kama sokma görevini üstlendiğini sergiliyordu.

Demirel ve AP, gerek Genel İdare Kurulunun açıklamasında, gerekse Korutürk'e gönderilen mektupta, hükümetin «anayasa dışı» olduğunu, silahlı kuvvetleri küçük düşürdüğünü belirtirken, hükümetin -hangi yolla olursa olsun- mutlaka düşmesi gerektiğini dile getiriyordu. Nitekim, AP içinde CHP'ye karşı daha ılımlı politika görüşünün başını çektiği bilinen eski DP'li Sebati Ataman, oylama öncesi yaptığı konuşmada, Ecevit ve Demirel'in mutlaka biraraya gelmesi gerektiğini söylerken, bunun için «Hükümetin istifasını» koşul olarak getiriyordu.

CHP'de Sıkıyönetim tartışması

Ecevit

AP'nin sıkıyönetime karşı çıkacağını açıklaması, Milli Güvenlik Kurulunda sıkıyönetimin 2 ay daha uzatılması yolunda tavsiye kararı alınması CHP içindeki sola açılan kanadı, demokrasiden yana parlamenterleri hareketlendirdi. CHP'li parlamenterlerin önemli bir kısmı sıkıyönetimin uzatılmasına karşıydılar. Bir çoğunun yakını, akrabası, CHP'li birçok il ve il yöneticisi sıkıyönetimciler tarafından gözaltına alınmış, hatta biraz hırpalanmıştı.

«Demokratik bir sıkıyönetim» savını yineleyen CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit, partisi içinden gelen bu tepkiyi «AP'nin cuntaya oynadığını söyleyerek» durdurmaya çalıştı.

Ecevit, sıkıyönetim oylaması sırasında red kararının çıkması halinde AP'nin hükümetin güçsüz olduğunu, kendi tabanına dahi söz geçiremeyecek halde olduğunu söyleyip hükümetin devrilmesi için daha rahat propoganda yapabileceğini anlatarak, CHP'li parlamenterlerden sıkıyönetime karşı çıkmamalarını istedi.

Ecevit, olumlu adımlar atılmakta olduğunu, yüzeyde yapılan bazı hataların büyütülmemesini öne sürmesine karşın, Kars Milletvekili Turgut Artaç, Ankara Milletvekilleri Cengiz Şenses ve Selahattin Öcal, sıkıyönetimcilerin tutumunu eleştirdiler. Ve hükümetin biran önce gereken önlemleri almasını istediler. Artaç, Gümüşpala'nın kardeşinin Erzurum - Kars İlleri Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı olduğunu, bu yüzden de Erzurum'da yumuşak, buna karşın Kars'ta «sımsıkı yönetimin» uygulandığını söyledi. **«Burada tekrarlıyorum, herkesin bilmesi ve duyması için tekrarlıyorum, sımsıkı değil de sımsıkı yönetim bile uygulansa Kars solcudur ve solcu olmaya devam edecektir»** dedi.
cektir» dedi.

Sıkıyönetimin CHP grubunda tartışılması hayli ilginçti. Çünkü sıkıyönetimin uygulanmasına ve uzatılmasına karar veren partinin ağırlıkta olduğu hükümet döneminde, sıkıyönetimciler, kararı tartışan pek çok parlamenterin kardeşini, çocuğunu ya da yakınını gözaltına almış, tutuklamıştı. Kimi CHP'li ilçe başkanları sıkıyönetim tutukevlerinde bulunuyordu. Hatta hayatını sıkıyönetim cezaevinde kaybedenler vardı. Ama Genel Başkan olumlu yolda gidildiğini öne sürüyordu. Yapılan işaret oylamasında parmaklar kaldırılıp indirildi ve sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması yönünde grup kararı bağlayıcı biçimde alındı. 70-80 kadar milletvekili ve senatör sıkıyönetimin uzatılmasına karşı oy kullanmışlardı.

TBMM Birleşik toplantısındaki oylamaya CHP'den 5'i senatör, 13'ü milletvekili 18 parlamenter katılmadı.

Sıkıyönetim başarıları (!)

Sıkıyönetimin TBMM Genel Kurulunda yapılan görüşmeleri sırasında iki kez konuşan CHP Genel Başkanı ve Başbakan Ecevit, iki aylık uygulamanın başarılı olduğunu savundu. Sıkıyönetimin başarıları arasında da duvar yazılarının artık önlendiğini, olay ve ölüm sayısının yüzde 50 dolaylarındaki düşüşünü gösterdi «sıkıyönetimin, başarısı tam ve kesindir» dedi.

Ecevit'e göre sıkıyönetime karşı çıkanlar ya eylemcilerdi yada bunları koruyanlar, eylemciler arasında ayrım gözetilmesini isteyenler, demokrasiye karşı olanlar, sıkıyönetimin hükümetin yerini almasını isteyenler de yine sıkıyönetimin başarılarını gölgelemek isteyenler arasındaydı.

Oysa bu kategorilerin dışında kalan ilerici güçler de sıkıyönetime karşıydı.

Alacakaptan Endişeli

Sıkıyönetimin başarısı konusunda CHP yönetiminde de Ecevit gibi düşünmeyenlerin sayısı hiç de az değildi. Örneğin Profesör Uğur Alacakaptan dost sohbetlerinde «Sıkıyönetimi bizim istemediğimiz boyutlara çekiyorlar ve maalesef bunda da başarılı oluyorlar» diyordu.

Alacakaptan'ın Kamuoyuna yansımayan istifasının sıkıyönetim günlerine rastlaması ve Ecevit'in ricası ile istifadan vazgeçmesi bu sözleriyle ilintili değerlendiriyor.

CHP'li Muhtarın Ölümü

Sıkıyönetim yetkilileri, Şubat ayının ilk günlerinde faşistlerin bir ihbarı üzerine Tuzluçayır'da arama yaptılar. Tüm evler, bu arada CHP il Genel Meclisi üyesi ve mahalle muhtarı Süleyman Ayten'in evi de didik didik arandı. Evinde romanlar bulunan Ayten, gözaltına alındı, daha sonra salıverildi.

Tuzluçayır muhtarı Süleyman Ayten salıverildikten sonra, sıkıyönetimin yardakçısı Aydınlık gazetesi sıkıyönetime hedef göstermek amacıyla kendisiyle bir röportaj yaptı. Ayten, röportajda, sıkıyönetim uygulamalarını eleştiriyor, roman toplamakla, evinde kitap bulunduranları gözaltına almakla, faşist terörün önüne geçilemeyeceğini söylüyordu. Aydınlık'ın röportajından hemen sonra, Süleyman Ayten yeniden gözaltına alındı. Kalp hastası olan Ayten, iktidar partisinin bir militanı olarak gözaltına alınmasına, çeşitli hakaretlerle karşılaşmasına dayanamayarak kalp krizi geçirdi. «Demokratik hak ve özgürlükleri» korumak gerekçesiyle CHP sağ liderliğinin uzatılmasına çalıştığı sıkıyönetim, böylece bir CHP'linin ölümüne yol açıyordu.

Gazioğlu Gözaltına Alındı

Sıkıyönetimciler, TÖB-DER binasına da bir baskın yaparak, aradılar. «Yasaklanmış sol yayın» bulunduğu gerekçesiyle Gültekin Gazioğlu ve arkadaşlarını bir süre gözaltında tuttular.

Sıkıyönetimcilerin bu davranışı da anti demokratik uygulamalara somut bir örnek oldu.

Çelimli'nin dövülmesi

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Kurulu öncesi Genel Merkez lokalinde bir konuşma yapan inşaat mühendisi Halil Çelimli de emniyet basın bürosu tarafından sorguya çekildi. Çelimli, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakılacağına, sıkıyönetime götürüldü ve gözaltına alındı. Hapishane görevlilerinden birinin saldırısına uğrayan ve kafası yarılan Çelimli, götürüldüğü Gülhane Askeri Tıp Akademisinde de bir doktorun hakaretine uğradı. «Demokrasi ve özgürlükleri» korumak gerekçesiyle ilan edilen sıkıyönetim, Çelimli'nin beyin kanamasının kenarından dönmesine neden olmuştu.

Boy Hedeflerinden biri: Gençlik

Bu arada faşist terörün ve sıkıyönetim uygulamalarının ilerici gençlik üzerine yoğunlaştığı gözlenmekte. Öğrenim kurumlarından kitle halinde gözaltına almalar (son bir haftada öğrenim kurumlarından gözaltına alınanların sayısı bini buldu), tutuklamalar, aramalarda özellikle gençlere yönelmeler, dikkati çeken uygulamaların bazıları. İGD Antalya Şube Başkanı, öğrenim gördüğü Eskişehir'de tutuklandı. İGD Kars Şube Başkanı, bir üyeyle birlikte tutuklu bulunuyor. Salihli'de başını AP'lilerin çektiği gericilerin saldırıları sonucu, İGD Salihli Şube Başkanı ve bir üye tutuklandı.

Sıkıyönetim yetkilileri ısrarla ilerici; yurtsever gençler üzerine giderken, faşist ve Maocu katiller de gençlik kesimindeki cinayetlerini artırdılar. Adana'da birçok genç, faşistlerin kurşunlarıyla can verdi. İki İGD üyesi öldürüldü. KÖGEF üyesi Sadık Cemil faşistler tarafından hedef seçildi. Ankara'da Maocular, ODTÜ öğrencisi Serdar Özgerçin'i faşistlere parmak ısırtacak bir biçimde, yaylım ateşine tutarak öldürdüler. Beşiktaş'da iki ilerici genç, Yıldız Mühendislik önünde kurşunlandı. Ege Üniversitesinde, Maocu saldırganlar, iki yurtsever genci yaraladılar.

İlerici yurtsever gençlik üzerinde baskıların, cinayetlerin bu_

denli artması, belli bir politikanın ürünü olarak yorumlanmakta. Gerici faşist güçler, bir yandan gençliğin ezici bir kesimini sindirmeye, susturmaya çalışmaktalar; öte yandan da 12 Mart dönemindeki yanlışların tekrarlanacağını umarak gençliğin bireysel terörizme, maceracılığa sürüklenmesini sıkıyönetimi derinleştirme amaçlarına hizmet edecek eylemlere girişmesini ve kitlelerle bağlarının kopmasını beklemekteler.

NATO'cuların atom üslerinden sonra, sosyal demokratların atom santralleri bir çokuluslu şirketin çıkarları için ülkemize kurulmak isteniyordu.

Bu olay, ister NATO içinde olsun, ister NATO dışında olsun, emperyalist kapitalist sistem içinde yeralanlarla ulusal bağımsızlığı ve ulusal çıkarları gözardı ederek işbirliğine girilemeyeceğini bir kez daha açıkça gösterdi.

İMF ve krediler

Dankert

Geçtiğimiz haftanın ilginç gelişmelerinden biri de ABD'nin kredi için IMF koşullarına uyulmasını tekrarlaması oldu. O sıralarda CHP'nin konuğu olarak Ankara'da bulunan Avrupa Parlamentosu Sosyalist Grup Başkanı Dankert, Türkiye'nin stratejik ve politik konumu nedeniyle IMF'nin koşullarını yumuşatacağını umduğunu söyledi. Sosyalist lider, «IMF'nin koşullarını kabul edip krediyi alın, sizin konumunuz Batı için önemlidir, koşullar yumuşatılır» demeye getiriyordu.

Atom santralleri

Sosyalist Enternasyonalin önemli isimlerinden ve CHP'nin uluslararası bağlaşıklarından bir lider emperyalizme bağımlılık konusunda nasihat çekerken, bir başka sosyal demokrat ülkede olan gelişmeler Türkiye'yi yakından ilgilendiriyordu.

Büyük tirajlı burjuva gazetelerinden birinde yeralan habere göre İsveç, Asea Atom isimli bir çokuluslu şirketin iflasını önlemek için Türkiye'ye atom santralı yapmak istiyordu.

Haberde, İsveçlilerin atom santrallerine büyük tepki gösterdiği, bu tür girişimlerde bulunan hükümetlerin fazla ayakta duramadığı belirtiliyor. Asea Atom isimli çokuluslu şirketin ise yeni geliştirdiği santrali mutlaka bir yere satması gerektiği bildiriliyordu.

İsveç'in azınlık hükümeti, kendisini tehlikeye sokmaktansa, dost ve bağlaşığı CHP'nin iktidarda bulunduğu Türkiye'ye atom santrali kurarak, hem kendini hem de Asea Atom şirketini kurtarmayı planladığı görülüyordu.

DEĞİŞEN BİR DÜNYADA TÜRKİYE

yorum

DÜNYA değişiyor. Türkiye bu değişmenin dışında kalabilir mi? Dünya daha güzel günlere varmanın, savaşsız sömürüsüz bir yaşamın doğum sancılarını çekiyor. İran'da bunca kan, bunca can boşuna gitmedi. Evet, acılıydı günler. Ama İran halkı bir adım ileri attı. Bir yıl önce kimselerin hayalinden bile geçmeyen ileri, demokratik kazanımlar elde etti. Monarşiyi yıktı. İşçi sınıfı partisinin de özgür olacağı bildirilen bir demokratik aşamaya vardı. İran halkının utkusu, tüm Ortadoğunun geleceği açısından yeni ufuklar açtı. Kamboçya'da Pol-Pot'un Çin yanlısı vahşet rejimi devrildi. Yiğit Vietnam halkı, uluslararası dayanışmanın en güzel örneklerini vererek Kamboçya'nın yardımına koştu. Güney Asya'da gericiliğe karşı, ileri bir adım daha atılmış oldu. Afganistan'da demokratik devrim hergeçen gün kendisini yeni kazanımlarla pekiştirdi. Kuzey Yemen devrim rüzgârlarıyla sarsılıyor. Kapitalist ülkelerde, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin hareketliliği yeni boyutlar kazandı. Fransa, İngiltere, İtalya, Batı Avrupa, son on yılın en önemli boyutlu işçi ve emekçi hareketlerine, kaynaşmalarına sahne oluyor.

TÜM bu gelişmeler, ilk bakışta kan ve ateşle dolu karmakarışık bir dünya izlenimi veriyor. Ancak işçi sınıfının bilimi, bu karmaşanın altında umutlu bir geleceğin boy attığını görüyor, biliyor, öğretiyor. Evet dünya değişiyor.

DÜNYA olumluya, ileriye doğru değişir de gericilik güçleri dururlar mı? İşte ABD emperyalizmiyle Maocu Pekin yönetiminin bu ileri gidişi gemleme azgınlıklarının ifadesi olan Vietnam'a saldırı. İşte bu saldırının ardındaki dünya devriminin kalesi SSCB'yi kıskaca kıstırma umudu. İşte İran düştükten sonra emperyalizmin yeni ve kanlı Ortadoğu planları. İşte emperyalist ülkelerin işçi sınıfları ve emekçi sınıflarını burgacına almış ekonomik bunalım ve tekelci baskılar.

BU ikili gidiş aslında, sonunda savaşsız sömürüsüz dünyada sentezine ulaşacak diyalektik gelişmenin iki yüzüdür. Böyle bir dünya ortasında Türkiye'de, aynı diyalektik gidişin dalgaları, arasında sallanıp duruyor. Üstelik, çağımızın «küçülmüş» dünyasında İra'nda, Güney Asya'da, Latin Amerika'da emperyalist ülkelerde olup bitenler Türkiye'yi de yakından etkiliyor, ilgilendiriyor. Dünyanın olağanüstü bir hareketlilik ve altüst oluşa girdiği bir dönemde Türkiye tarihinin en bunalımlı, en çalkantılı günlerini yaşıyor.

SIKIYÖNETİM bir kısım tekelci sermayenin ve emperyalist odaklarınşu veya bu görünüm de bir faşizmi, en azından «otoriter» bir rejimi yerleştirme planlarının ilk adımı olarak getirildi. Gerekçesi terörü önleme oldu. Sıkıyönetim iki ayını doldurdu ama terör veya anarşi dedikleri faşist tırmanış, bazan iddia edildiğinin aksine, hızından hiçbir şey kaybetmeden sürüyor. Sıkıyönetimin demokratik hak ve özgürlükleri korumak üzere getirildiğini açıklamış olan Başbakan, demokrasiyi CHP'nin sağ kanadının tekellerin demokrasi anlayışı ile sınırlandığından, bunca antidemokratik gelişmeye, bunca demokrasi dışı uygulamaya rağmen, «ilan ediliş gerekçesi sınırları içinde kalan» sıkıyönetimi kutluyor. Sosyal demokrasinin dümen suyuna girmiş ve tüm umutlarıyla savaşkanlıklarını yitirmiş kesimler sıkıyönetimin uzatılmasının gündemde olduğu günlerde, «neden sıkıyönetimin kaldırılmasını istiyor» diye AP'ye öfkelenmekten başka iş yapmadılar. Hiçbiri, Demirel'in «hayır»ı ile demokrasi güçlerinin «hayır»ı arasında nasıl derin ve taban tabana çelişik bir gerekçe bulunduğunu kavrayamadılar, açıklamadılar. «Demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan eğer CHP ise başımızın üstünde yeri var» anlayışı sürdü gitti.

ÖTE YANDAN AP sıkıyönetime sözde karşı çıkarken, gerekçesi sıkıyönetimin kendi istediği oranda ve istediği hızla açık faşizme gitmeyişi, kendi fikrince, yeterince antikomünist olamayışı, antidemokratik yasaklamalarla yetinmeyip askeri tutukevlerini aydınlarla, ilericilerle, sosyalistlerle, komünistlere daha da fazla doldurmayışıydı. Yani kısaca Demirel, «bu kadarı az» diyordu. Ve gerek Demirel gerekse MHP, kendilerine az gelen antidemokrasi dozunu çoğaltmak için, artık aralarındaki ayrıntısal farkların da yok olmaya yüz tuttuğu Maocularla da birleşerek, işçi sınıfı hareketini, komünistleri karalamak üzere her türlü yalanı, tahrifatı, yalan ihbarı yapmayı sürdürdüler. Türkiye işçi sınıfı hareketinin taktik ve politikaları çarpıtılarak yansıtıldı, her türlü provokasyon tezgâhlandı.

BÖYLE bir ortamda, Türkiye işçi sınıfı, Türkiye emekçi halkı, işçi sınıfı yolundaki gençlik, kadınlar, aydınlar uyanıklığı elden bırakmıyor. Bazan bilinçle bazan sınıf sezgisiyle, dünyanın ve Türkiye'nin eninde sonunda güzel günlere doğru gittiğini, çekilenlerin güzel günlerin doğum sancıları olduğunu kavrıyor. Geçtiğimiz günlerde, olağanüstü koşullara, sıkıyönetime veya «sıkıyönetimsiz sıkıyönetimlere», faşist teröre rağmen, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde faşizmi protesto eden mitingler, yürüyüşler düzenlendi. Bu miting ve yürüyüşlere onbinlerce kişi katıldı. İşçi kesimindeki hareketlilik arttı. Grevler, sarı sendikalara karşı savaşım, direnişler yükseldi. Ve Türkiye işçi sınıfı, Türkiye emekçi halkı, bu kitle eylemlerinde faşizme tepkisini ve sınıfsal taleplerini dile getirirken uluslararası dayanışmanın güzel örneklerini de verdi. İzmit mitinginde işçiler Vietnam halkıyla dayanışmalarını belirten pankartlar taşıyorlardı. İzmir'de emekçilerin gür sesi ABD ve Çin'in Vietnam'dan ellerini çekmesini istedi. Bursa'da miting kolunun başında Yunanistan'lı öğrenciler yürüdüler.

EVET dünya ile birlikte Türkiye de değişiyor. Demirel'ler Türkeş'ler «artık sıkıyönetimler birşeye benzemiyor» diye boşuna şaşırmasınlar. Aslında değişen sıkıyönetim değil Türkiye'dir, Türkiye halkıdır. Türkiye'de yeni 12 Mart'lara işçi sınıfının öncülüğünü tanıyan kitleler artık kolay kolay izin vermeyecektir.

İŞBİRLİKÇİ tekelci sermayenin kısa dönemde denemeye çalışacağı yollar, seçenekler ne olursa olsun -ki deneyecektir kuşkusuz- Türkiye'nin önünde iki yol vardır: Açık faşizm veya sosyalizme açılan ileri demokratik devrim.

İşçi sınıfının savaş erlerine, işçi sınıfının yoluna inananlara düşen temel ve tarihsel görev, değişen dünyanın ve Türkiye'nin koşullarını iyi değerlendirmek, önümüzdeki devrimci aşamayı kavramak ve bunun önkoşulu olan demokrasi güçlerinin eylem ve cephe birliğini oluştyurmaktır. İleriye doğru giden dünyada geriye çekilmek istenen Türkiyemize ve emekçi halkımıza sahip çıkalım. Bunun yolu ideolojik konumlarımızı ve demokrasi güçlerinin birliğini pekiştirmekten geçiyor.

savaş yolu

TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ YAPILDI

Geçtiğimiz hafta içinde Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresi çalışmalarını tamamladı. 134 delegeden 122'sinin katıldığı kongrenin ağırlık merkezini, I. kongreden sonra boygösteren ve Yalçın Küçük'ün başını çektiği "hizip" hareketinin sergilenmesi ve mahkûm edilmesi oluşturdu. Gerek Merkez Yönetim Raporu, gerekse hemen tüm konuşmacılar "hizip" hareketinin özünü antikomünizm ve antisovyetizm olarak nitelendirdiler. Ankara, İstanbul ve İzmir il örgütlerinde toplam 50 üyenin ihracı ile noktalanan "hizip" hareketinin sesi doğal olarak kongrede duyulmadı.

Kongrede alınan kararlar arasında "proletarya enternasyonalizminin bir ilke olarak kabul edilmesi, bu ilkenin işçi sınıfı hareketinin gerek ulusal, gerekse uluslararası yüzeyde gelişip güçlenmesinin temel koşulu sayıldığının belirtilmesi" olumlu yönden dikkati çekiyordu.

Diğer bir kararda ise, partinin her hal ve şartta görev başında olacağı belirtiliyordu. Bu kararla, TİP'in, 12 Mart'taki eylemsizliğinin bilincine vardığı ve işçi sınıfı hareketinin gelişimi ve boyutları karşısında her hal ve şartta görev başında bulunacağını belirtmek gereğini duyduğu anlaşılıyordu.

2. Kongrenin üzerinde durulması gereken ve TİP'in 1979 başında içinde bulunduğu durumu yansıtan önemli özelliği, günümüz koşullarında somut bir savaşım platformu çizememesi, üyelerine somut görevler verememesiydi. Partinin programı ve belirlediği stratejik aşama ortada. TİP bunu Sosyalist Devrim olarak koymuştur. Partinin tüm eylemleri de belirtilen bu aşamaya uygun olmak zorundadır. Parti bu doğrultuda geçen dönem neler yapmıştı? Programda öngörülen hedeflere ne ölçüde yaklaşmıştı ve gelecek dönemde neler yapması gerekiyordu? Bunlar hep cevapsız kalan sorular oldu. Önündeki görevin sosyalist devrim olduğunu öne süren bir partinin, sorunun özü olan işçi-köylü ittifakı konusuna ağırlık tanımaması, bu görevin yerine getirilmesi yolunda neler yapılması gerektiğini ele almaması ya da genel geçer kavramlarla geçiştirmesi, kendi mantığı içinde tutarsızdı.

Kongrenin bir savaşım platformu çizme konusundaki tıkanıklığı temelinde, ülkenin nesnel koşullarının önümüze yığdığı görevler ve TİP'in devrim stratejisi ile, bu görevler arasındaki çelişkiden kaynaklanmaktaydı. Bir başka deyişle, tıkanıklık TİP'in programından gelmekte, devrim aşaması sosyalist devrim olarak konunca, yaşamın gerçekleri karşısında somut görevler belirlenememekteydi.

Kongre kararları arasında 141-142. maddelere karşı savaşım yer almadı. Ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliği gibi konular da geçiştirildi.

Bir diğer önemli konu TİP yöneticilerinin üstü kapalı da olsa TKP'ye karşı düşmanca tavırlarını sürdürmeleriydi. Özellikle DİSK'teki tüm olumsuz gelişmelerin günahını TKP'nin sırtına yıkmaya çalışmaları aslında kendi güçsüzlüklerini tabanlarında saklama çabasından başka birşey değildi. Ancak bu eski alışkanlık, Yalçın Küçük'ün geliştirdiği bu üslûp, kitle örgütlerine neler olup bittiğini, TİP'in bu alandaki başarı ya da başarısızlıkları konusunda bilgi sahibi olmak isteyen delegeleri tatmin etmedi. Nitekim söz alan bazı delegeler TİP'in sendikalarda ve demokratik kitle örgütlerinde izlediği politikayı eleştirdiler, düşmanca tavırlardan genel olarak vaz

Türkiye Komünist Partisi'nin Mesajı

TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri I. Bilen, TİP Genel Kuruluna, Genel Kurul'da okunmayan bir mesaj gönderdi. "Bizim radyo" ve "TKP'nin Sesi" radyolarında okunan mesaj şöyledir:

TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ BAŞKANLIĞINA

" Sayın Delege Arkadaşlar,

TKP Merkez Komitesi, Kongrenizi, tüm delegeleri kardeşçe selâmlar.

Kongreniz, emperyalist çevrelerin, Çin hegemonyacılarının dünya barışı ve güvenliğini tehdit ettiği, Amerikan emperyalizmi ve NATO'nun ülkemiz üzerinde baskılarını artırdığı, sıkıyönetim koşullarında faşist tehlikenin yoğunlaştığı bir dönemde toplanıyor. Böyle bir durumda, halkımızın önünde duran sorunlar, ancak işçi sınıfının, tüm ulusal ve demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği kurulmasıyla çözülebilir.

Günümüzde işçi sınıfının birliğine, sınıf ve yığın sendikacılığına yönelik saldırılar artıyor. Egemen güçler antisovyetizmin ve antikominizmin, bu arada anti-TKP'ciliğin her türünü alabildiğine körükleyorlar. TİP'e de yönelen bu saldırılara karşı TKP, partinizle, tüm ilerici güçlerle dayanışma içindedir. Faşist 141 ve 142. maddelerin kaldırılması için çabaların daha da yoğunlaştırılması, komünistlerin, sosyalistlerin, tüm ilerici güçlerin ortak görevidir. TKP, partilerimiz arasındaki görüş ayrılıklarının, yasal engellerin eylem birliğini engelleyeceğine inanmıyor.

Emperyalizme ve faşist tırmanışa karşı, sıkıyönetime ve bunalımın yükünün emekçi yığınların sırtına bindirilmesine karşı savaşta taşıdığı tarihsel sorumluluğun bilincinde olan TKP, tüm ilerici güçlere elini uzatıyor.

Sayın delege arkadaşlar, Kongrenize başarılar dileriz."

51 AVUKAT ÜRÜN DERGİSİNİN YASAKLANMASINA KARŞI DANIŞTAY'A DAVA AÇTI

Başta İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın olamak üzere 51 avukat Danıştay'a başvurarak çeşitli yayın organları ile birlikte Ürün Dergisinin de yasaklandığı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 12 numaralı bildirisinin iptalini istediler.

20 Şubat 1979 tarihinde Danıştay Başkanlığına gönderilen dava dilekçesinde, Sıkıyönetim Komutanlığının yasaklama gerekçesinin Ürün Dergisi için geçerli olmadığı örneklerle anlatıldı.

Dilekçede, Anayasa'dan hukukçuların basılı yapıtlarından alıntılar yapılarak, yasaklama girişiminde Sıkıyönetim Komutanlığının yetkisini aştığı görüşü yeraldı.

Sıkıyönetim uygulamasının hukuk dışı bir yönetim olmadığının belirtildiği dilekçede, "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık" olduğu Anayasanın 114. maddesinden örnek gösterilerek belirtildi. Ayrıca, Danıştay'ın daha önceki dönemlerde Sıkıyönetim uygulamalarını yargı yoluyla denetlediğine de işaret edildi.

YASAKLAMA, SIKIYÖNETİMİN İLAN NEDENİ VE AMACINA AYKIRI

Avukatların dava dilekçesinde, yasaklama kararının, Sıkıyönetim ilan nedeni ve amacına aykırı olduğu da belirtildi. Sıkıyönetimin Bakanlar Kurulu ve TBMM kararlarında "Yaygın şiddet eylemlerini önlemek" ve "Hür demokratik düzeni, temel hak ve özgürlükleri korumak" amacıyla ilan edildiği belirtilirken, Ürün Dergisinin yayınlanan 55. sayısında, yaygın şiddet eylemlerini, savunmadığı, aksine bunlara sistemli bir şekilde karşı çıktığına işaret edildi.

Dilekçede, "Yaygın şiddet hareketlerinin düzenleyicisi konumunda olmayan ya da bu tür eylemleri tahrik ve teşvik etmeyen, övmeyen, iyi gördüğünü söylemeyen bir dergiyi yasaklamak ve bu suretle basın özgürlüğünü askıya almak bugün yürürlükte bulunan Sıkıyönetim nedeniyle bağdaşmaz" denildi. Ayrıca, Ürün Dergisinin yayınlanan 55. sayısında sürekli olarak demokratik hak ve özgürlüklerin korunup yaygınlaştırılmasına özen gösterildiği, bu yönde yayın yapıldığına da dikkat çekildi.

Avukatlar, yasaklama kararında Ürün Dergisinin yayınlanmış 55. sayısı ile bundan böyle yayınlanacak sayılarınında yasaklandığına işaret ederek, bu durumun hukuk kuralları ve yasalarla tamamen çeliştiğini belirttiler. Dava dilekçesinde, " 55 ay önce yayınlanan bir derginin sıkıyönetimin ilan edilmesiyle ne gibi bir ilgisinin olabileceği " soruldu. Ayrıca, daha sonraki aylarda yayınlanacak sayılarda suç işleneceği varsayılarak " Sıkıyönetim süresince yasaklanması" nın da yasalara aykırı olduğu belirtildi. " Hukukta varsayıma yer yoktur." denildi.

Avukatlar, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 12 numaralı bildirisinin uygulanmasının dava sonuna kadar durdurulmasını ve bildirinin iptalini istediler.

İlerici demokrat basının, yayın organlarının yasaklandığı, sesinin kesilmek istendiği bu dönemde, Danıştaya açılan bu davanın sonuçları gerek Türkiye, gerekse uluslararası demokrat kamu oyu tarafından ilgi ile izleniyor. Tüm demokrasi güçleri hukukçuların demokrasiden yana saf tutmalarını bekliyor.

Sıkıyönetim ve Üsler

SAVAŞ YOLU, bazı sıkıyönetim bölgelerinde yasaklanmadan önceki son sayısında, Türkiye'de ABD ve NATO üslerinin geniş bir dökümünü vermiş, Türkiye topraklarının 275 bin metrekaresinin Amerikalıların denetiminde bulunduğunu sergilemiş, ABD üslerinin sökülmesini talep etmiş ve bağımsızlığın bir meta gibi parayla satılamıyacağını yazmıştı.

Sıkıyönetimin iki ay daha uzatıldığı şu günlerde, emperyalist basında yer alan yazılar, SAVAŞ YOLU'nun ne kadar haklı olduğunu kanıtlıyor. Emperyalizmin İran'daki konumlarını yitirme sürecinde, dış basında en güncel konu, Türkiye'deki ABD üsleri. Türkiye halkının kara gün dostu Sovyetler Birliği'ni gözlemek üzere kurulmuş bulunan bu üslerde neler yapıldığı, bunların gücü ve kimler tarafından yönetildiği üzerine uzun yorumlar yazılıyor. 9 Şubat 1979 tarihli ve Michael Getler imzalı Washington Post'taki yazıda Türk tarafının üsler konusunda bilgi edinmek istemleri konusunda şöyle deniyor: "Kaynaklar, bunun güç bir konu olduğunu, çünkü Türklerin toplanan tüm bilgiler konusunda bilgi sahibi olmak istediklerini, buna karşılık üslerde çok gizli noktalar bulunduğunu ve Amerika Birleşik Devletleri personeli'nin Türkleri bu noktalara sokmayacaklarını söylüyorlar. Kaynaklar, bir takım yüksek rütbeli subayların geldiğine dair uyarı geldiği zaman, cihazların kapatıldığını belirtiyorlar."

Ulusal onurumuzun ne denli ayaklar altına alındığına ilişkin bu gerçek, bizzat emperyalist çevrelerin görüşlerini dile getiren Amerikan gazetelerinde yer alırken, Türkiye'de boyalı, tekelci basın bu türden haberlere sansür uyguluyor. Yüksek rütbeli Türk askerlerinin yaklaşmaları halinde Amerikan üslerindeki cihazların kapatılması bütün dünyada yankılanırken, onlar, halkımıza bu konuda hiçbir bilgi vermemeye özen gösteriyorlar. Üstelik, planlı bir biçimde ulusal bağımsızlığı ardıcıl savunan güçlerin üzerinde baskı uygulanıyor. Faşist saldırılar artarken, demokratik hak ve özgürlükler ayaklar altına alınıyor.

Ne var ki, baskılar ve yasaklar gerçeklerin üzerini örtemez. NATO'dan çıkılmadıkça, ikili anlaşmalar yırtılmadıkça, ülkemiz topraklarının 275 bin metre karesini işgal eden Amerikan üsleri söküpü atılmadıkça, ulusal bağımsızlıktan söz etmenin bir anlamı yoktur. Türkiye İşçi sınıfının, ulusal bağımsızlığımıza ilişkin yıllardır dile getirdiği bu talepler, şimdi ülkemizin bu koşulları altında bile daha gür sesle yankılanıyor.

Zonguldak, Bursa, İzmit ve İzmir'de kitleler Faşizme karşı sesini yükseltti

Şubatın ikinci yarısında İzmir, Bursa, İzmit ve Zonguldak kentlerimiz de onbinlerle ölçülen kitleler, düzenledikleri yürüyüş ve mitinglerle demokratik hak ve özgürlüklere, halkımızın nasıl sahip çıktığını dosta düşmana kanıtladılar. Şubat ayı sonlarında dört kentimizde düzenlenen miting ve yürüyüşler bir yandan antifaşist savaşımda bağışlanmaz ikircikler gösteren sosyal demokrasiye kalıcı ve köklü çözümlerin yolunu, yöntemini gösterirken bir yandan da ilkeli bir eylem birliğinin somut örneklerini verdi.

Bursa ve Zonguldak'taki miting ve yürüyüşler 17 Şubat Cumartesi günü, İzmit'teki 24 Şubat Cumartesi günü, İzmir miting ve yürüyüşü ise 25 Şubat Pazar günü yapıldı.

Dört miting ve yürüyüşte de, demokrasi güçlerinin cephe ve eylem birliğini pekiştirme yönündeki özverili girişim ve tavırları yanı sıra, bazı grupların ilkesiz, dar grup çıkarlarını öne alan tutumları gözlendi. Kimi gençlik örgütleri, " Biz gençlik örgütü değil öncüyüz. Siyasetiz" gibisinden tutumlarla; kimileri, bir kitle eylemiyle TÖB-DER'deki yönetim bunalımı arasında bağlar kurarak; kimileri fiilen yok oluşlarını kılıflamak için " Örgütsel çalışmalarımız var " mazereti ile; kimileri, yürüyüş kolunda " Şurda değil de burda yürürüz, en önde yürürüz " gibisinden, olsa olsa " çocukça" nitelemesine hak kazanacak tavırlarla yürüyüş ve mitingler boyunca olumsuz tutumlara girdiler. Kimileri ise bu demokratik kitle çıkışlarını "yok sayıp" kafasını kuma gömen deve kuşu örneği, yürüyüş boyunca kaldırım kenarlarında " seyirciliği " yeğledi.

Ne varki her şeye rağmen dört kentte de miting ve yürüyüşler niceliği ile kitlesel tanımlamasına, niteliği ile " caydırıcı bir antifaşist eylem" değerlendirmesine uygun gerçekleşti. Bugün Zonguldak'ta, İzmit'te, İzmir'de, Bursa'da demokrasi güçleri daha bir güçlü, faşizm güçleri daha bir yılgınsa bunun onuru bu kitlesel çıkışlara gücünce ve bilincince omuz veren örgütlerdir, kuruluşlardır, kitlelerdir... Sözün kısası küçük burjuva önyargılardan, bilim dışı saplantılardan kurtulup " Haydi Demokrasi İçin Alanlara !" çağrısına uyan işçilerdir, köylülerdir, ilerici aydınlar, gençler, kadınlar, yurtseverler, demokratlar, sosyalistler ve komünistlerdir.

Zonguldak'da...

Zonguldak'ta aralarında Zonguldak Barosu'nun da yer aldığı 30'a yakın demokratik kuruluş ve sendikanın katıldığı " Demokratik Hak ve Özgürlükleri Koruma ve Geliştirme Mitingi " ne yaklaşık 5 bin kişi katıldı. Zonguldak miting ve yürüyüşüne CHP Zonguldak parlamenterlerinden Kemal Anadol, Avni Gürsoy, Burhan Karaçelik, Behiç Sonbay, Mehmet Ali Pestilci' de ortak bir telgraf gönderdiler. Başbakan Ecevit ile Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş dışında kalan tüm CHP Zonguldak parlamenterlerinin ortak mesajı olarak dikkati çeken telgrafta şöyle deniyordu :

" Ülkemizde ve Zonguldak'ta son günlerde faşizmi getirmek isteyen eylemlere tanık olmaktayız. Tırmandırılmak istenen faşizme hangi güçlerin ve düşüncelerin kaynak olduğunu da bilmekteyiz. Özgürlükçü demokrasiye karşı, insan onuruna ve emeğe saygısız tertip ve eylemlerin yok edileceğine inanır, CHP'nin bu konudaki duyarlığını belirtiriz. Terörizm ve maceracılıktan uzak, faşizme ve emperyalizme karşı Zonguldak'ta savaşım veren demokrasi güçlerinin 17 Şubat günü seslerini bir kere daha yükseltmelerini kutlar, başarı dileklerimizle saygılar sunarız".

Miting alanında yapılan konuşmalarda faşist yuvaların dağıtılması istendi ve faşizme karşı savaşta " çözümün " birkaç faşisti yakalamakton değil, faşist katilleri ve çeteleri üreten MHP, ÜGD gibi odakların kapatılmasından, bu yuvaların dağıtılmasından geçeceği" vurgulandı.

Miting disiplin içinde sona erdi. Dağılan kalabalıkların söylediği " TKP'ye özgürlük " , " Bilen Yoldaş Çok Yaşa" belgileri dakikalarca Zonguldak göklerinde yankılandı.

Bursa'da...

Bursa ve İstanbul Bölgesi Eylem Birliği Komitesi'nin ortaklaşa düzenlediği yürüyüş ve mitinge onbine yakın kişi katıldı. Yürüyüş, Bursa Atatürk stadyumu önünden saat 14.30'da başladı. Yürüyüş kolunun başı stadyumun önüne geldiğinde arkası henüz hareket bile etmemişti.

Bursa'da düzenlenen kitle eylemlerinin en görkemlisi olarak nitelenen "Antidemokratik Baskılara Hayır Miting ve Yürüyüşü"ne katılan örgütler şöyle :

Maden-İş 13. Bölge Temsilciliği, Tekstil Bursa Şubesi, Bank-Sen Bursa Temsilciği, Marmara Köy-Der Genel Merkezi, Tüm-Der, Tüs-Der, Tüted, İKD, İGD, İLD, Genç Öncü, İşçi Kültür Derneği Bursa Şubeleri, Hürriyet Kültür ve Dayanışma Derneği, Eğitim Mahallesi Kültür ve Dayanışma Derneği, Dev-Gör Bursa Şubesi, ayrıca çeşitli görüşlerden ilericiler, yurtseverler, demokratlar.

Bursa Mitingi'nin ilginç yanlarından biri de İGD saflarında "Yaşasın Yunanistan ve Türkiye Halkları'nın kardeşliği"yazan bir pankart ile Yunanistan ilerici gençlerinin yer almasi oldu.

Bursa Atatürk stadyumu önünde toplanan onbini aşkın kişiye Tertip Komitesi adına Maden-İş Genel Başkan Vekili Kemal Daysal konuştu. Konuşmada CHP ağırlıklı hükümetin giderek sağa kayan politikası eleştirildi. Sıkıyönetim uygulamaları ve yasalaştırılmak istenen yeni baskı yasa tasarılarının emekçi halkın çıkarlarına ters düştüğü önemle vurgulandı. Konuşmanın sonunda faşist saldırıların arttığı, demokrasi güçlerinin susturulması için çıkarılmak istenen tüm bas kı tasarılarına karşı tüm demokratik güçlerin cephe ve eylem birliği çağrısı yinelendi.

İzmit'de...

Kocaeli'ndeki Genel-İş, Aster-İş, Maden-İş şubeleri ile Türk-İş üyesi Petrol-İş'in Yarımca Şubesi'nin ve Yol-İş'in 6 No'lu Şubesinin "düzenleme Komitesini"oluşturduğu İzmit'teki "Demokratik Hak ve Özgürlükleri Koruma Miting ve Yürüyüşü"24 Şubat Cumartesi günü yapıldı.

Demokratik örgütlerin ardı ardına kapatıldığı, çok sayıda demokratik kuruluş başkan ve sorumlularının tutuklu bulunduğu, "sıkıyönetimsiz sıkıyönetim"bölgesi haline getirilmiş İzmit'te, İstanbul ve Kocaeli Bölgesi Eylem Birliği Komiteleri'nin etkin desteği ile gerçekleşen miting ve yürüyüş saat 14.30'da başladı. Miting alanında ve çevresinde toplanan kalabalık bir yurttaş topluluğu yürüyüş kolunun haykırdığı belgilerden "Katil Türkeş İzmit'e giremez"belgisine coşku ile katıldı.

Miting alanında Genel-İş Sendikası Kocaeli Şube Başkanı Nafiz Bostancı bir konuşma yaptı.

Miting olaysız ve disiplin içinde dağıldı.

İzmir'de...

İzmir'de hazırlıkları haftalar önce başlayan "Faşizmi, gerici uygulamaları protesto Miting ve Yürüyüşü" 25 Şubat Pazar günü yapıldı.

Onbinlerin faşizmi, sıkıyönetim uygulamalarını protesto ettiği İzmir miting ve yürüyüşü etkili bir antifaşist kitle eylemi olarak büyük bir başarı ile düzenlendi, disiplin içinde geçti ve demokrasi güçlerine yeni güç kazandırdı.

25 Şubat Pazar günü İzmir'de düzenlenen "Faşizmi ve Gerici Uygulamaları Protesto Yürüyüş ve Mitingi" ne aralarında Maden-İş, Bank-Sen, Lastik-İş, İplik-İş gibi çeşitli sendikal örgütlerin, TMMOB'ye bağlı odaların İzmir şubelerinin, TÖB-DER İzmir şubesinin, İGD, DDKD, GEB, DHKD, DDG'nin de bulunduğu 35 kuruluş katıldı. Eyleme katılan 10 binler, "faşizme geçit yok", "faşizme karşı omuz omuza", "MHP, ÜGD kapatılsın" "Sıkıyönetime hayır" belgilerinin yanısıra Vietnam halkının şanlı savaşımını da selamladılar. "Washington-Pekin, Vietnam'dan elinizi çekin" diye haykırdılar.

İzmir, Konak Alanından başlayıp Atatürk heykelinin bulunduğu Cumhuriyet Alanı'nda sona eren miting, eylem birliğinin yeni ve görkemli bir örneği oldu. Yürüyüşün başında ortak protokol uyarınca, kuruluş temsilcileri yer aldı. Onu sendikalar, köylü örgütleri, meslek odaları, demokratik kitle örgütleri ve gençlik örgütleri izledi. Protokol uyarınca yürüyüşte ortak sloganlara ağırlık verilerek, bağımsız sloganlar atılabilecekti. Miting alanında ise sadece ortak sloganlar atılacaktı. Örgütler genellikle bu ilkelere uydular. Faşizmi, gerici uygulamaları protestonun yanısıra, Maocu Pekin yönetiminin Vietnam halkına karşı yönelttiği alçakça saldırıyı da nefretle kınayan binlerce kişi, Vietnam halkı ile dayanışmalarını dile getirdiler.

Gerek yürüyüşün başladığı Konak alanında, gerekse yürüyüş boyunca ve miting alanında yoğun bir halk kitlesi gösteriyi ilgi ve dikkatle izledi. Yer yer alkışlarıyla ve belgilerle bu kitlesel çıkışa katıldı. Miting alanı " Enternasyonal ", " Avusturya İşçi Marşı ", " Türkiye İşçi Sınıfına Selam' " I Mayıs ", " Venseremos "marşları ile çınlıyordu.

Örgütlerin tümünün alana girmesinden sonra kuruluşlar adına bir işçi konuştu ve sözlerini, "Yaşasın antifaşist güçlerin eylem birliği"belgisi ile bitirdi. Alandaki kitle de bu belgiyi coşku ile sürdürdü. Emperyalizme, faşizme ve şovenizme karşı bıkmadan, yılmadan, usanmadan savaşım verileceğini içeren ortak and hep bir ağızdan söylendi.

Mitingin sona ermesi ile düzenli bir biçimde kitleler alanı terkederken, mikrofondan I Mayıs marşı yükseldi ve kitleler "Haydi I Mayıs 1979'a "diyerek alandan ayrıldı.

İZMİT'TE

İZMİR'DE

ZONGULDAK'TA

DİSK'te yönetim bunalımı

DİSK Genel Yönetim Kurulu, 14-16 Şubat 1979 günleri toplandı, dört DİSK üyesi sendikayı Onur Kurulu'na sevketti; bir de bildiri yayınladı. Lastik-İş sendikası bu kararlara karşı durdu. Genel Sekreter Celâl Küçük, bunda ısrar edilmesi durumunda, sendikasının yetkili organlarının toplanacağını ve DİSK'le ilişkilerini gözden geçireceğini açıkladı. Tümka-İş sendikası Genel Başkanı Kemal Yılmaz, İlerici Deri-İş Sendikası eski Yürütme Kurulu üyesi Erol Yalçın, kararlara aleyhte oy verdiler. Oylamada 8 GYK üyesi hazır bulunmadı. 3 günlük toplantının iki buçuk gününü alan tartışmalardan sonra, sendikaların Onur Kurulu'na sevki, 5'e karşı, 15 oyla kabul edildi. Seçimli 20 Genel Yönetim Kurulu üyesinin 8'i lehte oy kullanmıştı. Bunu 15'e tamamlayan oylar, DİSK Yürütme Kurulu üyelerinden geldi.

Burjuva basını ve TRT, sınıf sendikacılığına karşı DİSK yönetimi tarafından sürdürülen ters ve itici tavrı netleştiren bu kararlara gereken değeri özenle verdi. Söz konusu kararların, ilgili sendikalara duyurulmaksızın kamuoyuna iletilmesiyle, çetin savaşımlarla kazanılan DİSK'in saygınlığına bir darbe daha vuruldu.

Alınan karar ve ardından yayınlanan bildiri, gericilik ve faşizm güçlerini sevindirdi, onlara rahat bir nefes daha aldırdı. Yayılmacı ve hegemonyacı isteriler içinde kıvranan Pekin yönetiminin uşaklığını yapan Perinçek'çi maocular ise bu duruma selâm durdular. DİSK yönetiminin bu tutumu, işçi sınıfının birliğiyle başarıya ulaşabilecek olan demokrasi savaşımını gövdesinden yaraladı.

DİSK Genel Yönetim Kurulu'nun aldığı kararları içeren bildiride, DİSK'in 5. Genel Kurulu'ndan sonraki atılım döneminde, ve dün olduğu gibi bugün de sınıf sendikacılığının gelişip güçlenmesi için büyük bir özveriyle varını yoğunu ortaya koyan sendikalara kara çalınmaya çalışılıyor, olmadık suçlamalarda bulunuluyordu. Bildirinin, Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen sendikalarına düşmanlık dolu üslûbuyla, bu sendikaların ve Yeraltı Maden-İş sendikasını Onur Kurulu'na veren gerekçesi içiçe geçiyordu. DİSK yönetimi böylelikle, bölücülüğün, işçi sınıfının sendikal birliğini tahrip edici çabaların doruğuna varıyordu.

DİSK Yürütme'nin, sınıf sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda ödünsüz savaşım veren sendikalara karşı sürdürdüğü bu tutumun nedeni, elbet anlaşılmaz değildir.

Birinci olarak Yürütme Kurulu'nun tüm üyeleri birer tabansız kalmaktadır. Tabanda gelişen sınıf sendikacılığı, bu gelişime ayak uyduramıyan yöneticileri saf dışı bırakıyor.

Bundan duyulan korku, bu ateş bacaları sarıyor. Ve bugün, bildirinin altında imzası olan kimi DİSK yöneticilerinin hangi tabanı temsil ettiği sorusu, yanıtını arıyor.

DİSK'i bölme, sınıf sendikacılığının gelişimini önleme girişimlerinin önde gelen isimlerinden olan sendikasız ve tabansız Genel Sekreter Fehmi Işıklar, bir tabana sahip olabilmek için entrikalar çeviriyor. Işıklar önce Urfa'dan kendisinin bir tarım işçisi olduğunu gösterir bir belge almaya çabaladı. Amacı, DİSK Birleştirme Komisyonu tarafından oluşturulması kararlaştırılan "Tarım işkolunda yeni bir sendika"nın yöneticiliğini ele geçirmekti. TİS Genel Kurulu'nda, Mahmut Gündüzbey'in Genel Başkanlıktan düşürülmesinde, bu amaçla, rol aldı. Ama gerek yeniden oluşan TİS organlarının niteliği, gerekse bir başka DİSK Yürütme Kurulu üyesi, Tuncer Kocamanoğlu'yla birlikte Devrimci Toprak-İş sendikası Genel Kurulu'nda uğradığı bozgun, tüm hesaplarını alt üst etti. İşçi sınıfı yeniden karşı saflarda birleşmiş birine taban olmayacaktı. Nitekim olmadı da...

DİSK Yürütme'nin diğer üyelerinin, Güven'lerin, Nebioğlu'ların hatta sendikal savaşımlardan ziyade sosyete gazetelerinde boy gösteren DİSK Yürütme Kurulu'nun bir başka üyesinin durumları da ortada..

İkinci olarak DİSK Yönetimi, sınıf sendikalarını dışlayıcı, itici tavrını sürdürüyor, çünkü sendikal savaşımda, DİSK'in önünde duran hiç bir sorunu çözümleyemiyor. DİSK'in üye sayısını asıl artıranlar bugün yönetim tarafından dışlanmak istenen, konfederasyonun etkin desteğinden yoksun bırakılan, üyelikleri bile askıya alınmış sınıf sendikaları oluyor. Maden-İş'in, Bank-Sen'in, Baysen'in, Yeni Haber-İş'in, Lastik-İş'in, vb. üye sayıları çetin, zorlu savaşımlarla sürekli artıyor. Onbinlerce işçi, DİSK sıralarına bu sendikaların aracılığıyla giriyor. Ama DİSK yönetimi stratejik işkollarında ve iş yerlerinde örgütlenmeye yönelik hiç bir çaba harcamadığı gibi, KİT'lerde, asgari iş yerlerinde süren, kıran kırana giden savaşımlar karşısında suskunluğunu, sessizliğini sürdürüyor. Askeri işyerlerinde Aster-İş Türkiye çapında örgütlenmişken; 36 binlik Milli Savunma işkolunda ana işyerlerini örgütlemiş ve hatta iş kolu yetkisine girecek durumdayken, Türk Harb İş sendikasının kaşarlanmış gerici yöneticilerinin çevirdiği dolaplar, DİSK'i hiç ilgilendirmiyor. Hükümetin Yol-İş ile imzaladığı iş kolu düzeyindeki sözleşme, üyesi Baysen'i güç durumda bırakırken, DİSK Baysen'in üyeliğini askıya alıyor, Onur Kurulu'na sevk ediyor. DİSK yönetiminin desteğinden yoksun bıraktığı sendikalar sadece bu sendikalarla sınırlı kalmıyor. Bu acz, bu zarar, bu körlük bütün üye sendikaları kapsıyor.

Dahası, DİSK yönetimi, Genel Sekreterlik "Görevini" sürdüren Fehmi Işıklar eliyle kimi yerde çeşitli maceracı gruplara, kimi yerde maoculara prim dağıtıyor. Sınıf sendikalarına karşı, işçi sınıfının savaş yoluna karşı, ilkesiz birlikler örgütlenmeye çalışılıyor. Ama referandum gibi, genel grev, sempati ve dayanışma grevleri gibi, işsizlik sigortası, 13-17'nci maddelerin iş yasasından söküp atılması gibi, geniş işçi kitlesi tarafından yaşamsal önem taşıyan konularda anlaşılması zor bir suskunluk sürdürülüyor. Hele Ereğli ve Silahtar olaylarında görüldüğü gibi, bir DİSK üyesine karşı, "devrimci" etiketli ve gerici emelli bir sendikayla aynı amaç paylaşılabiliyor. Fehmi Işıklar'ın, artık iyice tanınan Şükrü Özbayrak ile kafa kafaya saatlerce neyi nasıl tezgahladıkları da artık önem taşımıyor, çünkü tüm plânlar boşa çıkarılmış bulunuyor.

Devrimci gevezelik

DİSK Genel Yönetim Kurulu'nun son bildirisinde de somutlandığı gibi, "devrimci" gevezelik, somut durumun üstünü örtmeye yetmiyor. Bunu anlamak için, bildiri metnindeki süslü "devrimci" sözlükleri kaldırıp, geride kalanlara bakmak gerek.

DİSK'in görüş ve taleplerini "Hükümetin parlamento içindeki aritmetiğini ve yapısını, ülkenin dışa olan büyük borçlarını ve de tüm çıkmazlarını da dikkate alarak" hazırlıyacağını söyleyen ve böylelikle ne denli bir sağ oportünizm içinde bulunduğunu kanıtlayan kimi DİSK yöneticileri, sınıf sendikalarını, "DİSK'e parti görevi yaptırmak"la, "kitle örgütlerini politik örgütlerin yerine koymakla", suçlamaya çabalıyorlar. Bunu böyle söyleyenler, besbelli ki, disiplinli çalışan bir kitle örgütü ile işçi sınıfı partisi arasındaki farkı bilmiyorlar. Bu bir yana, Ama şimdilerde Gıda-İş Sendikası Genel Başkanlığından devriliveren Kemal Nebioğlu'nun geleceğe ilişkin belki de biricik planını, DİSK'in kuracağı "sosyalist" parti yöneticiliği oluşturuyor. Nebioğlu, bu provokatif ve likidatif hareketi planlayan Işıklar'la birlikte, böylesi bir girişime, DİSK Yürütmenin kimi üyelerini ve bütünüyle bir DİSK olgusunu katmaya çalışıyor. DİSK Genel Merkezi'nde kimi odalar, karanlık politik plâncıkların tezgahlandığı biryuva konumu sürdürüyor.

DİSK yönetimi, bildirisinde, sınıf sendikalarını birde "tasfiyecilik"le suçlamaya kalkışıyor. Ama dört sendikayı Onur Kurulu'na DİSK yönetimi veriyor. Üye sayısı son zamanlarda yarısına inen Basın-İş'in aynı zamanda Vatan Partisi'nin MK üyeliğine seçilen Burhan Şahin, dört sendikanın, Onur Kurulu'na "geçici ihraç" istemiyle verilmesini talep ediyor. Lastik-İş direniyor.

"DİSK ile ilişkilerimizi gözden geçiririz" açıklamasına, böylesi ciddi bir uyarıya rağmen, sendikaların onur kuruluna verilmesini, DİSK yönetimi, göze alabiliyor. Üstelik, bu tutumun, konfederasyon içinde önemli sonuçlar doğurabileceği bilindiği halde. Çünkü DİSK'in en savaşkan, en etkin sendikalarından önemli bir bölüğüne karşı benimsenen tutumu; DİSK'i oluşturan sendikaların büyük çoğunluğu paylaşmıyor. Yani DİSK'in yapısı, DİSK yönetimine yansımıyor, DİSK yönetimi, DİSK tabanının çoğunluğunu temsil etmiyor.

Gerekçe nedir?

Ard niyetli, çeşitli denge hesapları içinde ve ön yargılı olan kimi DİSK yöneticilerinin, sınıf sendikacılığını ödünsüz savunanlara yöneltttikleri suçlamaların gerekçeleri de yapay olmaktan öteye gidemiyor. Yöneltilen suçlamalar arasında şunlar da var; "İşçilerin birliğini bozan ve birbirine düşman etmeye yönelik bir yöntem uygulama", "Dar grupçu siyasi bir mantık izleme", "İşçi sınıfının sendikal birliğini dar grupçu, tasfiyeci davranışlarla bozma", "Sendikaların gücünü kırma, etkisiz duruma getirme, demokratik kitle örgütlenmesini durdurma ve mevcut örgütleri dağıtma yolunda burjuvazinin izlediği stratejiyle aynı konuma düşme..."

Ama bütün bu olup bitenler, böylesi suçlamaların asıl muhatabının başta Işıklar olmak üzere kimi DİSK yöneticileri olduğunu gösteriyor. Yoksa gerçekten, böylesi ağır suçların altından kalkmak hiç, ama hiç kolay değildir. Oysa gelişmeler, kimin neyin altından kalkamayıp, kimin tabansızlaştığını, kimin sendikaların gücünü kırdığını ve kimin birliği tahrip ettiğini dosta düşmana gösteriyor.

Bir de şu iddia: Sınıf sendikaları, gerici ittifaklara giriyorlarmış. Burada kastedilen Tekstil Sendikası Genel Kuruludur, Yunus Kara'dır. Işıklar ve Güven böyle bir kara çalmaya kalkışırken, DİSK'in 6. Genel Kurulu'nda, aynı kişinin oylarıyla işbaşına geldiklerini nedense hatırlamak istemiyorlar. Dahası, bu ibare, "Birlik Dayanışma bıraksaydı da, Tekstil Yönetimi Rıza Güven Başkanlığında bizim istediğimiz kişilerden oluşsaydı." yakınmasını dile getiriyor. Elbet, Mevzilerin önemini, düşman dahil, herkes iyi biliyor.

Sorunun temeli

Bütün sorun, DİSK'in bugünkü yönetiminin, DİSK'i yönetmede büyük açmazlara düşmesinden, DİSK'te bir yönetim bunalımının ortaya çıkmasından doğuyor. Ama gerçeği belirtmek gerek: Tabansız kalmış yöneticilerle, toplantılara dahi düzenli gelmeyen ama altında son model araba ve cebinde sendikanın kasasıyla ömür sürenlerle, işçi sınıfı biliminden nasipsiz, değişik savaşım biçimlerini ve bunlar arasındaki ilişkiyi kavrayamamış, ve hâlâ daha neye hizmet ettiğini hesap edemeyen ikircikli yönetici olaylara ve gelişmelere işçi sınıfının bilimsel dünya görüşü açısından bakamayanlarla, DİSK'teki bu yönetim bunalımının üstesinden gelmek mümkün değildir. DİSK'teki bu yönetim bunalımdan kaynaklanan feveranlar, işte bu nedenledir ki, sınıf çıkarlarına sıkıca bağlı DİSK sendikalarına karşı öfkeye, bilinçli ve bilinçsiz tutumların birleştikleri noktada ortaya çıkan düşmanca tavırlara dönüşüyor. Yoksa böyle karşı bir çıkış yaparken, daha ciddi ve seviyeli gerekçeler bile yaratamayan DİSK yönetimi, faşizm güçlerinin, Pekin uşaklarının alkışlamasını neyle açıklama-

Üstelik sorarlar adama, madem 13 Şubat 1978'de yapılan DİSK'in Kuruluş Yıldönümü kutlama gecesinde, 1 Mayıs 1978'de, 15/16 Haziran büyük işçi direnişinin 8. yılı toplantısında ve 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi'nde söz konusu sendikalar disiplinsizdilerde neden DİSK bu konuda söz etmek için bugünleri bekledi? Neden 1 Mayıs'tan sonra disiplinsizlik vardı da, Konfederasyonun aylık yayını DİSK Dergisi, şimdi kara çalınmaya çalışılan sınıf sendikaları hakkında övgüler yayınladı? 20 Mart'ta, 5 Ocak'ta sınıf sendikaları disiplinsizdi de, işçilerin birliğini bozduy-

du da, neden herhangi bir takibata geçilmedi ve neden şimdi bütün bunlar birer gerekçeymiş gibi öne sürülebiliyor?

Yığınsal eylemler konusunda sınıf sendikalarına kara çalmaya çabalamak, sendikal hareketin başarması gereken onca ödevini yüzlerine gözlerine bulaştıranlara düşmez. Sendikal örgütlerin kitle niteliğindenne anlaşılması gerektiğini daha henüz yeterince kavrayamamış olup da hani nerdeyse "ideolojik birlik" aramaya kalkışanlar, somut koşulların doğru tahlillerinden çıkarılan bilgilere ya saklar koymaya çabalayanlar elbet yığın eylemleri konusunda sınıf sendikalarının duyarlılığını da koruyamayacaklardır.

DİSK Genel Yönetim Kurulu Bildirisinde yer alan süslü" Devrimci" lafları kaldırınız, tek bir şey göreceksiniz: " DİSK'te yönetim bunalımı " bu.

Yönetemeyen yönetim, işte bu nedenle karşılıklı tartışma ve ikna yoluna giremiyor, kendine güvenemiyor ve yanlışların batağında bir de "organ kararları, tüzük " diye çırpınarak hotzotçuluğa düşüyor.

Yeri gelmişken şu noktayı da belirtmek gerek : Onur Kurulu'na sevk ve yayınlanan bildirinin altında imzaları bulunanların, son günlerde, metalurji iş kolundaki kimi girişimlerinin muhtemel sonuçlarıda kimseyi şaşırtmamalıdır. Onlar bu iş kolunda, Maden-İş'in karşısına Tüm Maden-İş adlı karikatür sendikayı " dikmek " için, yapı iş kolunda dikiş tutturamamış Uğur Cankoçak'ın goşistli küçük dükkanını, DİSK'e almaya çabalıyorlar. Aynı anda da kapalı kapılar ardında, bir kısım eski Maden - İş yöneticileriyle ve bu iş kolunda koşarlanmış bağımsız sarı sendikalarla dirsek teması sürdürüyorlar.

Böylelikle, DİSK içinde Maden İş'e karşı bir alternatif oluşturmaya çalışıyorlar.

Bunların gözlerden kaçtığı, böylesi sahte alternatiflerle iş kolundaki işçilerin şaşırtılabileceği sanılmamalı. Ama böylesi sorumsuzca davrananların Maden- İş 'i ve diğer sendikaları DİSK dışına itmelerinin de ihtimal dışı olmadığını bilen işçi sınıfı ve yandaşları, tüm olasılıklara karşı dikkatli, bilinçli ve sorumlu yaklaşımı elden bırakmıyorlar, ayrıca sınıf sendikacılığının DİSK'teki birliğini parçalattırmamaya da kesin kararlı bulunuyorlar.

Evet, DİSK'te derinleşen bir yönetim bunalımı var.

Kaçınılmaz çözümün hızla yaklaştığı bir bunalımdır bu.

Oda kongrelerinde olumlu gelişmeler...

Öğrenci hareketininde yansımasıyla, meslek odalarını siyasal mevzi ve eylem odakları olarak gören, buraları çoğu kez varlıklarını sürdürebildikleri ve bu nedenle de vaz geçemeyecekleri örgütler olarak kullanan küçük burjuva " Sol" akımlar, Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği' ne bağlı meslek odaları yönetimindeki konumlarını giderek yitiriyorlar. Nitekim son iki hafta içinde yapılan 14 kongreden yalnızca üçünde, Elektrik, Maden ve Kimya Mühendisleri odalarında, bu akımlar tutunabildiler. Elektrik Mühendisleri Odası'nın seçim sonucunu sadece tek bir oyun belirlediğini de burada hatırlatmak gerek.

Makina, Gemi, İnşaat, Fizik, Metalurji ve Orman Mühendisleri Odalarının Genel Kurullarında ise Birlik Dayanışma ya tek başına, ya da TİP'lilerle ve sosyal demokratlarla ittifak halinde yönetime geldi. Petrol Mühendisleri Odasında ise, TMMOB Kongresinde Birlik Dayanışma ile birlikte davranacağını belirten Demokrat Mühendisler, tek başlarına yönetimi kazandılar. Ziraat Mühendisleri Odası Genel Kurulu'nda ise sosyal demokrat mühendisler üstünlük sağladılar.

Mühendis ve Mimarların ekonomik ve demokratik haklar savaşımının, ülkemizdeki genel demokrasi savaşımı ile uyumla yürütülebilmesi için, işçi sınıfı hareketine ters, sağ ve " sol " sapkınlıkların giderek etkisizleştirilmesinde, faşist ve maocu faşistlerin etkinliklerinin yok edilmesinde, Birlik Dayanışmanın yanı sıra antikomünizm tuzağına düşmeyip, tabanın en geniş birliğini sağlamaya yönelik bir çalışmanın yürütülmesi gereğine uygun davranmaya çalışan diğer yönetime aday grupların da önemli rolleri bulunuyor.

TMMOB 'nin önümüzdeki aylarda yapılacak olan genel kurulunun sonucu ise, 10 Martta tamamlanacak olan 4 Oda'nın kongresi belirleyecek. Jeoloji Mühendisleri, Şehir Planlama ve Harita Mühendisleri Odaları Kongreleri yanısıra, en önemli kongreyi, Mimarlar Odası'nın ki oluşturuyor. TMMOB Başkanı Teoman Öztürk'ün temsilcisi olduğu bu odayı, kimi maceracı akımlar ellerinden kaçırmamak için her türlü tertibe başvuruyorlar. Örneğin geçen kongrede, bu kongrenin İstanbul'da yapılması kararları alınmışken, goşistlerin ağırlıkta olduğu yönetim, çeşitli oyunlara, hatta İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına başvurarak kongrenin yerini Ankara'ya aldı. Maceracı eğilimlerin son dayanaklarından biri olan TMMOB' yi, ilerici demokrat teknik elemanlar demokrasi güçlerinin sağlam kalelerinden biri haline getirmek için tüm güçleriyle çalışıyorlar.

KÖY-KOOP'TA ANTİKOMÜNİZM SİLAHI GERİ TEPTİ

Türkiye'de hızla gelişen kooperatifçilik hareketine kama sokmaya kalkanlar, her türlü antikomünizm ve anti- TKP'cilikle KÖY - KOOP 'u bölmeye çalışanlar, KÖY - KOOP 'un 6 ncı Olağan Genel Kurulunda kooperatifçi köylülerden gerekli yanıtı aldılar.

Bilindiği gibi KÖY - KOOP'ta gerçek demokratik halk kooperatifçiliğini savunan ve kooperatifçilik hareketini işçi - köylü bağlaşıklığının etkin bir aracı biçimine dönüştürmeye çalışanlara, sermayenin satılmış uşakları, maocu faşistler ve " tabansız tabancılar", antikomünizm ve anti- TKP silahıyla aylar önceden saldırıya geçmişlerdi...

KÖY - KOOP ' un 6ncı Olağan Genel Kurulu'nda yine aynı silah kullanıldı. KÖY - KOOP'un düşük Genel Başkanı Hadi İlbaş, Genel Kurulda anti- TKP cilik yaparak seçimleri kazanabileceğini sandı. Hadi İlbaş Genel Kurul'da, seçimlere " Demokratik kooperatifçiler " grubu adı altında katılan Nedim Tarhan ve arkadaşlarını TKP'lilikle suçladı. Nedim Tarhan ve arkadaşlarının, talimatları, TKP 'nin Sesi Radyosu " ndan aldıklarını belirten Hadi İlbaş bu konuda elinde belgeler ( ) olduğunu söyledi.

Sözü edilen belgelerin (!) ne olduğunu yine Hadi İlbaş açıkladı. Belge (!) denilen şeyler, TKP'nin Sesi Radyosu'nun KÖY KOOP'a ilişkin yorumlarıydı.. Hadi İlbaş Genel Kurul'da, bu belgeleri devlet arşivinden elde ettiğini söyledi. Daha doğrusu, ağzından kaçırdı. Çünkü Basın - Yayın Genel Müdürlüğü " Çok gizli " kaydıyla ve istihbarat örgütleri için, TKP' nin Sesi Radyosu'nu dinliyor ve bülten olarak çoğaltıyordu. Antikomünizm batağında çırpınan Hadi İlbaş bu bültenleri nasıl elde ettiğini, elbet açıklayamadı.

KÖY - KOOP'un 6'ncı Olağan Genel Kurulu, bir başka açıdan da, üzerinde önemle durulacak değerdedir. CHPsağ kanadında yer alan tüm kooperatifçilik düşmanlarının, kooperatifçiliği politik ve ekonomik açıdan çıkar kapısı gören kooperatif ağalarının, türlü çeşitli oyunlarına karşın KÖY - KOOP'un 6'ncı Olağan Genel Kurul'unda, işçi - köylü bağlaşıklığı yolunda önemli bir adım atılmış, işçi sınıfı ideolojisine ve bilimine inanan kooperatifçilerle, dürüst sosyal demokrat kooperatifçiler arasından ilkeli bir ittifak yapılmıştır.

Bu İttifak sonucunda " Demokratik Kopperatifçiler " grubu adı altında seçimlere katılan Nedim Tarhan ve arkadaşları, işbirlikçi tekelci sermayenin dümen suyunda yürüyen Hadi İlbaş ve arkadaşlarını yenilgiye uğrattılar. Ve böylece KÖY KOOP'ta aylardır sürdürülen antikomünizm ve anti - TKP silahı geri tepti. KÖY - KOOP' un altıncı Olağan Genel Kurulu'nda seçilen 13 kişilik Genel Yönetim Kurulu'nda Nedim Tarhan ve arkadaşları ezici bir çoğunluk sağladılar.

Baskılar Kale Kilit işçilerini Maden-İş'ten koparmadı

Artan baskılara rağmen işverenlerin türlü çeşitli oyunlarına, yasa dışı girişimlerine karşı işçi sınıfının kazanımlarını sonuna kadar koruma, onları savunma ve ödün vermeme savaşımı sürüyor. Son iki aydan bu yana görülen çeşitli örneklerin yanı sıra, Kale Kilit işçileri de bu durumu somutladılar. İşverenin yasa dışı ve Anayasal bir suç olan lokavta başvurması ve DİSK'e bağlı Maden - İş 'le görüşmeye oturmamasını protesto eden işçiler, bilindiği gibi 3 ay önce direnişe başlamışlardı. İşverenin MİSK'e bağlı bir sendikayı işyerine sokmaya çalışması ve işçilerden habersiz bu sendikayla sözleşme imzalaması ise bardağı taşıran son damla oldu. 350 Kale Kilit işçisi, yasal çalışma haklarını kullanarak, 26 Şubat sabahı, fabrikayı işgal ettiler, kapıları perçinlediler. Yani Maden - İş saflarındaki konumlarını koruyabilmek için 350 işçi, sıkı yönetim koşullarında direnişe giriştiler.

Bu somut olaydan, pekçoklarının çıkaracağı iyi dersler var. Demir Döküm 'de, ipliği pazara iyice çıkan maocu destekli Özbayrak'ın zoraki direnişine hiçbir müdahalede bulunmayan sıkıyönetimin, bu kez, Kale Kilit işçilerini toplayıp götürmesi, göz altına alması ve dava açması ise, başlıbaşına " ilginç " ve dikkat çekici. İşçi sınıfının en sıradan haklarını dahi ne zorlu savaşımlarla, kaç yönlü saldırılara karşı döne döne savaşarak elde ettiğini ve koruduğunu, Kale Kilit olayları bir kez daha görmeyen gözlere gösterdi.

Bank—Sen Genel Kurulu sendikal bir forum niteliğindeydi...

Bank - Sen Genel Kurulu yapıldı. Genel Kurul, gerek 11 ülkeden katılan 16 uluslararası konuğuyla, gerekse tabanın eğilimini bütünüyle yansıtan savaşkan delegasyonu ve kongreye katılan kardeş sendikal örgütlerle, tam bir sendikal forum niteliğinde geçti. Birlik ve dayanışmanın somut, canlı örneklerinin sergilendiği Bank - Sen Genel Kurulu'nda da kabul edilen karar tasarıları ve " Sendikal İstemler Bildirgesi ", sınıf sendikacılığının ulaştığı boyutlarıda dosta düşmana kanıtladı. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini netleştiren sendikaların DİSK 6'ncı Genel Kurulu 'na sundukları karar tasarıları ve sendikal İstemler bildirgesi bu Genel Kurul ' da daha da geliştirildi.

Ekonomik, politik ve ideolojik savaşım biçimleri arasındaki uyum, sınıf sendikacılığının gösterilen savaşım hedefleriyle netleştirildi. Yürütme Kurulu'ndaki görev değişimi ise, bu güne dek eşine pek rastlanılmayan olgunlukta idi. Görevi devredenler ve alanlar, örgüt bilincini, disiplinini ve birliğini önde tuttular. Metin Denizmen'i Genel Başkanlığa ve Yücel Çubukçu' yu ise yeniden Genel Sekreterliğe getiren Genel Kurul, Yürütme Kurulu'nun diğer üyelerini de şöyle belirledi :

Akat Sağıner, İlhan Geçit, Turhan Ata, Recep Ordusevenve Envır Türkoğlu.

Bank - Sen; DSF 'ye bağlı Kamu Emekçileri Sendikaları Birliği ile Ticaret Emekçileri Sendikaları Birliği'ne katıldı.

TÜRKİYE'DE FAŞİZMİN KÖKENLERİ

Düşmana geçit vermemek, ilerleyişini durdurmak ve yenmek için onu iyi tanımak gerek.

Faşizmin tekelci sermayenin en gerici en şoven, en emperyalist (yada en bağımlı) kesimlerinin açık terörcü diktatörlüğü olduğunu ezbere bilmek, kimi zaman somut çözümlemeler için yeterli olamıyor. Öte yandan, sosyal demokrasi, genel olarak faşizm gerçeğini gözardı ederken, özel olarak da, Türkiye'de faşist tırmanış ve faşist örgütlenme konularında, yanılgılar içinde bulunabiliyor.

Faşizm tehdidinin ciddi bir tehlikeye dönüştüğünü ve adım adım tırmandığını söylüyoruz. İşçi sınıfının acil istemlerinden olarak «MHP kapatılsın, faşist yuvalar dağıtılsın» belgilerini ortaya atıyoruz. Kimileri bu belgilerin faşizm olgusunun tümlüğünü gözden kaçırdığını, dikkatleri sadece MHP üzerine çektiğini söylüyorlar. Böylece, çok farklı yollardan da olsa, faşizm-MHP bağlantısını yok sayan bu yüzden de tutarlı bir politika izleyemeyen sağ sosyal demokrasiyle aynı konuma düşüyorlar.

Türkiye'de faşizm olgusunu kavrayabilmek için, onun kökenlerine, özgül koşullardaki görünümlerine ve siyasal plandaki somutlanmasına kısaca bir göz atmakda yarar var.

— ■ —

GENEL olarak «faşizm» diye adlandırılan açık terörcü sermaye dikkatörlüğü, ilk kez, tekelci sermayenin büyük bunalıma düştüğü, buna karşılık işçi sınıfının sermaye iktidarlarını tehdit etmeye başladığı Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra Avrupa ülkelerinde bir siyasal sistem ve giderek iktidar haline geldi. Almanya'da Nazizm, İtalya'da faşizm, İspanya'da falanjizm, Macaristan, Yugoslavya, Yunanistan, Bulgaristan ve benzeri Avrupa ülkelerinde, daha çok diktatörlerin adlarından esinlenen çeşitli adlar aldı. Hitler nazizminin ve müttefiklerinin yenilgiye uğradığı İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra, faşizm emperyalist sermayenin yeni sömürgecilik yöntemlerinin bir aracı halinde emperyalizme ekonomik ve siyasal açıdan bağımlı az ve orta derecede gelişmiş ülkelere, o ülkelerin yerli işbirlikçi sermayelerinin de davetiyle ihraç edilmeye başlandı.

Almanya, İtalya gibi klâsik örneklerinde, kendisine bir kitle tabanı da edinmiş olan faşizm, çağımızda daha çok CİA güdümlü askeri darbelerle gerçekleştirilirken, kimi ülkelerde her iki yolu birden kullanarak iktidara geliyor.

Türkiye'de faşist akımların ve faşist örgütlenmenin doğuşu ve gelişmesi bir yandan faşizmin klâsik örnekleriyle büyük benzerlik gösterirken, bir yandan da bazı özgüllüklere sahip. Bu özgüllükleri, Türkiye'nin toplumsal ve düşünsel tarihinde olduğu kadar, son yılların siyasal gelişmelerinde de aramak gerekir.

● İSLAMCILIK VE TÜRKÇÜLÜK

TÜM faşist akımların kökeni, feodal toplumdan kapitalizme geçiş döneminin, gelişen, yükselen ve ekonomik gelişmesini tamamlamak için bir milli birliğe ve milli sınırların koruyuculuğuna ihtiyacı olan burjuvazisinin **milliyetçilik** düşüncesine bağlanır. Doğuşunda, ve çağımızda emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık savaşları sırasında ilerici bir özü olan milliyetçilik, burjuvazinin iktidar olmasından sonra gerici bir öz kazanmaya başlar. Giderek de fanatik milliyetçiliğe şovenizme ve emekçi sınıfların baskı altında tutulmasının bir yoluna dönüşerek yurtseverlikten kesin çizgilerle ayrılır. **İşte çağdaş faşist akımlar, gericileşmiş, şovenizme dönüşmüş, burjuvazinin kalelerinden biri haline gelmiş milliyetçiliğe bağlanır, köklerini onda bulurlar.**

Türkiye'de milliyetçilik, pekçok milliyetten halkların birarada bulunduğu Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde, 20. yüzyılın başlarında, 1910'larda **Türkçülük** olarak ortaya çıkmıştır. Aynı dönemlerde Türkçülüğe paralel ama belli ölçülerde de tepki olarak beliren bir diğer düşünce akımı, **İslâmcılıktır.** Başlangıçta, Türkçülüğün, kozmopolit İmparatorluk yapısından gerçekçi sınırlar içinde bir Türkiye'ye dönüş anlamı taşıdığı, ilk burjuva demokratik adımların düşün planında yer aldığı söylenebilir. Bu niteliğiyle de Türkçülük, daha baştan İslamcılıktan bir ölçüde ayrı gelişmiş, arada organik bağlar kurulamamış daha sonra da bu durum sürmüştür. Türkiye'de faşizmin günümüzdeki ikilemelerinden biri de, faşizmle islamcılığın tam bağdaştırılamaması, özdeşleştirilememesidir.

Türkiye'de açık faşist akımların boy gösterdiği 1935'lerden bu yana, İslamcılığın yorumunda ve din konusunda, faşistler arasında ayrılıklar ve kopmalara kadar giden farklılıklar (Adsız'ın şamanizmine karşılık son dönemlerde Türkeş'in dinciliği, Necip Fazıl'ın islamcı yorumlamalarına karşılık Necdet Sevinç kanadının şamanizme ve islamın reddine varan yorumları) hep var olmuştur.

Türk Milliyetçiliği olan Türkçülük Kurtuluş Savaşını ve Cumhuryeti izleyen yıllarda Halkçı ve Anadolucu bir özelik göstermiştir. Örneğin **Türk Ocakları**, kuruluş döneminde birer gericilik ve faşizm yuvası değil, daha çok aydınların halkçılık hayallerinin bir simgesidir. Ama ekonomik, toplumsal, sınıfsal temele dayanmayan bu yapılar ve Türkçülük düşüncesi, kısa zamanda **ırkçı** ve **Turancı** sapmaları birlikte getirmiştir.

Faşizmin, hele nazizmin en belirgin özelliklerinden birinin **ırkçılık** ve **üstün ırk** teorileri olduğu bilinir. Hitler ırkçılık ve üstün ırk teorilerine dayanarak milyonlarca yahudiyi toplama kamplarında ve gaz odalarında öldürtmüş, üstün ırk elde edebilmek için insan haraları kurdurmuş, «üstün Alman ırkı» dışında tüm ırkları tıpkı hayvanlar gibi telef edebilecek mahluklar saymıştır. Irkçılık düşüncesi 19. yüzyıl boyunca sosyoloji biliminde ortaya çıkan ırkçı teorilere dayanır. Bunların tümünün özü ise sömürgecilik ve emperyalizm olgusu, emperyalist devletlerin sömürgelerdeki toplulukları insanlık dışı yöntemlerle sömürme ve yoketmelerine uydurulmuş birer «bilimsel» kılıftan ibarettir.

Türkiye'de de, faşistliğin ve naziliğin bir göstergesi olarak ırkçılığa hevesleneneler çıkmıştır. 1944'lerde dava konusu olan Türkiye'deki ırkçı-faşist akımlar (Türkeş'in bu davalar da sanık olduğu unutulmamalı) o sıralarda bir ırkçılık teorisi geliştirmeye çalışmışlardır. Ancak Türkiye'de faşizm, ırkçılık ayağına tam oturamamıştır.

Türkiye sömürgeci ve emperyalist bir ülke olmadığı için Türkiye sermayesi bir ırkçılık teorisinin gelişmesine ihtiyaç duymamıştır.

Turancılık denilen akım ise, Türkçülüğün **Pan-Türkizm** biçimine bürünmüş siyasal yansımasıdır. Turan, dünyadaki tüm Türkleri (Macar Türklerinden Orta Asya Türklerine kadar) içine alan hayali bir ülkedir ve Türk birliğinin simgesidir. Bu anlamda Turancılığın ve Pan-Türkizmin Cumhuriyet sonrasında en önemli adlarından biri Ziya Gökalp'tir. Özellikle Gökalp'in Türkçülüğünün başlangıcında **«Vatan büyük ve müebbbet bir ülkedir: Turan»** veya **«Düşmanın ülkesi olacak, Türkiye büyüyük Turan olacak»** gibi mısraları hatırlanmalıdır. Aslında **Turancılık** ideolojisi, başlangıçta Alman emperyalizminin Türkiye'de geliştirip beslediği bir akımdır. Emperyalizmin amacı, öncelikle, Türkleri gerçekçi ulusal sınırlar uğruna antiemperyalist bir savaş vermekten engellemek, öte yandan da, Turancı ideolojiye göre Orta Asya'da yoğun olarak bulunan Türkleri Turan'da toplama hayaliyle Türk ordularını bu bölgeler üzerine sürmektir. Nitekim, Birinci dünya savaşı sırasında çoğu turancı Osmanlı paşalarının, başlıca da Enver Paşa'nın 90 bin Türk askerini Sarıkamış'ta bir gecede öldürten Turan macerasının başlangıcı emperyalizmin bu oyununun somut ürünlerindendir.

Turancılık hayali giderek yerini daha gerçekçi ve sınırlı görünen Türklerin kurtarılması ve birleştirilmesi «ülkü»süne bırakmıştır. Turancılık, yeni bir Türkçülük biçiminde 1940'larda Türk nazi bozuntularıyla birlikte yeniden canlanmıştır. O dönemlerde tarih, edebiyat ve dil eğitiminin Orta Asya kalıtımı ve çeşitli ırkçı efsanelerle yoğrulmuş olması (Bozkurt, Ergenekon vs...) dönemin belirli gençlik kesimlerinde nazi fikirlerinin Türkiye'ye adaptasyonuna elverişli bir konum yaratmıştır. Öte yandan Alman uşaklığı ve Nazi yandaşlığı Sovyetler Birliği'ne kesin düşmanlığı beraberinde getirmektedir. Böyle bir durumda Turancılıktan dönüşmüş Türkçülük işe yaramıştır. Esir Türklerin kurtarılması propagandası, bugün olduğu gibi o dönemde de faşistlerin başlıca propagandalarından biri olmuştur. Tıpkı bugün Esir Türkleri Kurtarma Ordusu (ETKO) ve benzeri kuruluşlar gibi, o günlerde de Sovyetler Birliği ve Çin'deki Türkleri kurtarıp bir Türk birliğinde birleştirmeyi amaçlayan illegal dernekler kurulmuş, bunların çeşitli ve çok sayıda yayınları olmuştur.

● FAŞİZMİN SİYASAL ÖRGÜTLENMESİ

Türkiye'de faşizm, 1938'lere kadar, çeşitli milliyetçi, türkçü, islamcı fikir akımları ve çevreleri arasında dağınık ve tohum halinde düşüncelerden ibarettir. Sonraları bu düşüncelerin bir bölümü alınacak, bir bölümü atılacak, bir bölümü geliştirilecek ve bugünkü faşist düşünce ve örgütlenme bütünlüğüne varılacaktır. Faşist akımların ilk örgütlenme izlerine rastlamak için ise 1938-1940'lara gelinmesi gerekir. O dönemler İtalyan faşizminin, daha çok da Alman Nazizminin «parlak» yıllarıdır. Türkiye Almanya'nın müttefiğidir. Bir çok genç, Almanya'da eğitimde veya görevde bulunmaktadır. Tek parti rejimi altında, «milli şef» İnönü başkanlığında faşizm, antidemokratik baskı ve siyasal kısıtlamalar yönünden Türkiye halkına yabancı bir olgu değildir. Sovyet düşmanlığı Türkiye egemen güçlerinin antisovyet propagandayı son haddine vardırmalarıyla artmış, antikomünizm had aşamaya varmıştır. Bu durumNazi propagandasına elverişli bir ortam yaratmaktadır. Dünyanın durumu ve Türkiye'nin İkinci emperyalist paylaşım savaşı arifesinde yerini Nazi Almanyası yanında belirlemesi, 1938 sonrasında Türkiye'de faşist akımların gelişmesine olanak tanımıştır. 1938-1944 arasında Türkiye'de orduya varana kadar pekçok kesimde illegal veya legal görünümlü çeşitli faşist örgütlemelere rastlanır.

Kısa zamanda birer Faşist-Turancı yuva haline gelen Türk Ocakları 1931'de kapatılmıştır. Bundan sonra bazı illegal kuruluşlar dışında ilk legal faşist örgütlenme 1940 Ocağında Reha Oğuz Türkkan'ın kurdurduğu **Kitap Sevenler Kurumu**'dur. Örgütün amacı, bir Nazi işgali için Türkiye kamuoyunu hazırlamak ve Nazilerin kuracağı kukla hükümeti oluşturmaktadır. Çeşitli illerden 15 mebbus kuruma hemen üye yazılmış, örgüt bir de Hitler'in gençlik örgütlenmesine benzer gençlik örgütü kurmuştur. Ancak örgütün faaliyeti bir yıl sonra tatil edilmiştir. İllegal bir faşist örgüt olan ve Reha Oğuz Türkkan'ın başkanlığında kurulan **Gürem Cemiyeti** ise 1944 yılındaki faşist kalkışmanın düzenleyicilerinden olarak kapatılmıştır. Bunlar dışında belgelere geçmemiş bir çok gizli faşist örgütlenmenin, Ordu içinde, Üniversitelerde, Anadolu'da varlığı bilinmektedir.

1944 yılında Nazi Almanya'sının yenileceğinin anlaşılması ve havanın Türkiye'de de dönmesiyle, faşist kuruluşlar üzerinde baskı artırılmış, 1944 davası ile geçici bir süre için de olsa faşist örgütlenme dağılmıştır.

1946 yılında faşizm sempatizanı gençler, 1931'de kapatılmış Türk Ocakları yerine **Türk Kültür Ocağı**'nı, başka bir grup, aynı yıl **Türk Kültür Çalışmaları Derneği**'ni ve 1947 yılında **Türk Gençlik Teşkilâtı**'nı kurmuşlar, 1950 yılı Nisanında çeşitli Türkçü, Faşist, Nazi dernekleri bir araya gelerek **Milliyetçiler Federasyonu**'nu oluşturmuşlardır. Federasyon başkanlığına ünlü Nurcu Bekir Berk seçilmiş, parola olarak «Komünizme karşı birleşelim ve çarpışalım» benimsenmiştir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri de bu federasyonun arkasındadır. Türk Milliyetçiler Derneği'nin büyük Kurultayı 1952 Temmuzunda Ankara'da açıldığında Nevzat Yalçıntaş'tan, Bekir Berk'ten sarı sendikacı Kaya Özdemiroğlu'ndan Remzi Oğuz Arık'a, Sait Bilgiç'e, Haluk Karamağralı'ya kadar pekçok «ünlü» sağcıyı topladığı görülmüştür. Ancak Milliyetçiler Federasyonu da, DP tarafından 1953'de kapatılmıştır. 1954 yılında bu defa derneğin **Milliyetçiler Derneği** adıyla yeniden kurulduğunu görüyoruz. Yine o dönemlerin önemli bir faşist tohumlu kuruluşu **Komünizmle Mücadele Dernekleri**'dir. Aslında üç ayrı dönemde üç ayrı yerde Komünizmle Mücadele Derneği kurulmuştur. Bunların ilki 1950-1953 arasında Zonguldak'ta, ikincisi 1955-1960 arasında İstanbul'da, üçüncüsü de 1963'de İzmir'de açılmış, çalışmalarını sürdürmüş ve uzun yıllar, özellikle faşist hareket gerçek bir siyasal örgütlenmeye kavuşana kadar faşist düşünce ve örgütlenmenin «fikir yuvalığı»nı üstlenmiştir. Buraları yöneten veya konferanslarıyla yön veren kişiler arasında Profesör İbrahim Kafesoğlu, Kadircan Kaflı, N. Fazıl Kısakürek, Aclan Sayılgan, Fethi Tevetoğlu, İlhan Darendilioğlu'na rastlanır.

Ancak tüm bu örgütlenmeler, taa 1965'lere, hatta bir bakıma 1970'lere kadar faşist, faşizan, gerici, dinci, sağcı öğeleri karışık şekilde içlerinde barındıran, hiçbir saf faşist örgütlenme sayılamayacak birer hazırlık ve arayış örgütlenmesidir. Faşist akımın gerçek siyasal örgütlenmesi 1960 sonrasına, özellikle 1965'lere rastlar. Gerçek anlamda arınması ve biçimlenmesi ise, 1975 sonrası olarak belirlenebilir.

● MHP'NİN GEÇMİŞİ VE BUGÜNÜ

İçinde «faşist» öğeleri de barındıran sağ, Türkiye siyasal hayatında çeşitli sınıf ve akımların farklı siyasal örgütlerde temsil edilmesi olgusu daha bir billurlaşana kadar, çeşitli siyasal partiler içinde dağınık olarak varolmuştur.

Bugünkü **Milliyetçi Hareket Partisi**'nin (MHP) anası **Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi**'dir. Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi oluşumu, DP'den «aşırı kanat» olarak çeşitli dönemlerde kopan bazı milletvekillerinin Millet Partisi'ni kurmalarıyla başlamış; MP 1954'de mahkeme kararıyla kapatılmış, eski yöneticiler 1954'de **Cumhuriyetçi Millet Partisi**'ni kurmuşlardır. Önde gelen kurucular Osman Bölükbaşı, Enis Akaygen, Ahmet Tahtakılıç veSuphi Batur'dur. 1954 yılında CMP, o zamanlar etkisiz bir parti olan ve DP'den ayrılmış bir takım eski Türkçülülerin kurdukları (Oğuz Arık, Cezmi Türk, Yusuf Ziya Eker...) Türkiye Köylü Partisi ile birleşerek **Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi** (CKMP) adını almıştır. 1960'lara gelindiğinde CKMP, lider durumundaki Osman Bölükbaşı'nın kişiliğine dayanan, yerel etkinlikte küçük bir parti halindedir. 1962 yılında Osman Bölükbaşı ve 28 önde gelen partili, CKMP İkinci İnönü Koalisyonuna katılma kararı aldığı için partiden ayrılarak yeniden MP'yi kurmuşlar. Böylece CKMP büsbütün küçülmüş ve etkisizleşmiştir.

CKMP diye bir küçük parti kendi küçük siyasal macerasını böylece sürdürürken 1960 27 Mayıs darbesi olmuş, kısa bir süre sonra da, içlerinde Alpaslan Türkeş'in de bulunduğu 14 Milli Birlik Komitesi üyesi, bir iç darbe hazırladıkları için tasfiye edilmiş yurtdışına çeşitli diplomatik görevlerle gönderilmişlerdir.

Eski Türkçü, Turancı, Nazi hayranı, 1944 Faşizm davası sanığı Türkeş, 1961 ve 1962 yıllarını yurt dışında geçirirken boş durmamıştır. Gerek 14'lerden bazılarıyla, gerek yurtdışındaki bazı faşizan ve neo-Nazi çevrelerle ilişkilerinin sürdüğü ve Türkiye'ye dönerek poli-

VE MHP

tikaya atılmayı hesapladığı, o döneme ait çeşitli belge ve anılardan izlenmektedir. Türkeş 1963 başında Türkiye'ye dönmüş ve önce 14'lerden bazıları ve eski «Türkçü-Nazi» dostlarla bir parti kurmayı amaçlamıştır. Ancak daha sonra, bir parti kurmak yerine varolan bir partide etkinlik kazanmak ve o partiyi ele geçirmek fikri üstün gelmiştir. Türkeş ve arkadaşlarının CKMP'ye girmeleri, Hitler'in 1919 yılında Almanya'daki küçücük Alman İşçi Partisi'ne girmesine ve kısa zaman sonra bu partiyi Alman Nasyonal Sosyalist Partisi'ne (NAZİ PARTİSİ) dönüştürmesine pek benzer. Türkeş ve 14'lerden dördünün CKMP'ye girmelerinin tarihi Mart 1965'dir.

Türkeş Partiye girer girmez Parti genel müfettişi seçilir. Bu görevin pazarlığını katılma öncesinde yapmış ve böyle bir görevi parti örgütleriyle doğrudan ilişki kurabilmek için seçmiştir Aynı zamanda da 1965 sonunda yapılacak parti genel kurulunda yönetimi almanın örgütsel hazırlığını da böylece gerçekleştirmiştir. Ancak CKMP'nin bir kanadı, eski yöneticiler, durumdan ve Türkeş'ten hiç de hoşnut değillerdir. Haziran ayında yapılması kararlaştırılan Olağanüstü Genel Kurul öncesinde Parti Başkanı Ahmet Oğuz, Türkeş ve arkadaşlarının partide huzursuzluk yarattıklarını bildirerek partiden ayrılır. O dönemin Ürgüplü Kabinesinin Savunma Bakanı ve CKMP Genel Yönetim Kurulu üyesi Hasan Dinçer tüzüğe aykırı davrandığı gerekçesiyle Türkeş ve arkadaşlarının ihracını ister. Kongreye birkaç gün kala da, Partinin Konya Milletvekili ve Ürgüplü Koalisyonunun Adalet Bakanı İrfan Baran, **Türkeş'i Hitler'e benzetir ve partiye nasyonal sosyalist bir nitelik kazandırmak istediğini öne sürer.** Olağanüstü Genel Kurul'da, Genel Başkanlık için eskilerin adayı Ahmet Tahtakılıç, yenilerin adayı ise Türkeş'tir. Türkeş kısa sürede örgütte epeyce çalışma yapmış, üstelik de partiye «yeni bir ses» getirmiştir. Tahtakılıç'tan fazla oy alarak başkan seçilir. Daha sonra «eskiler» partiyi terkedecekler ve Türkeş yolunda daha rahat yürüyecektir. Türkeş'e muhalif «eskiler» arasında koalisyon kabinesinin üç bakanı Hasan Dinçer, İrfan Baran ve Seyfi Öztürk de vardır. Bunlar partiden ayrılınca, yerlerine bu defa Türkeş'çi üç bakan geçer. Böylece Türkeş'çiler daha 1965'de koalisyon hükümetinde üç bakanla temsil edilmektedirler ve devlet kadrolarına sızma daha o zamanlardan ufak ufak başlamıştır. Daha sonra 1967'deki bir kararın 1969'da büyük kongre kararı haline getirilmesiyle partideki dönüşme partinin adına kadar varmış ve CKMP'nin adı **Milliyetçi Hareket Partisi** (MHP) olmuştur. Bilindiği gibi «Milliyetçi Hareket» neo-faşist partilerin ve örgütlenmelerin pekçoğunun adı veya belgisi durumundadır. Yine aynı dönemlerde MHP'nin doktrini «9 ışık doktrini» ve «Milliyetçi yol» olarak belirlenmiştir.

Ulusal artık seçim sistemiyle 1965 seçimlerinde 11 milletvekilliği elde etmiş bulunan CKMP'nin milletvekili sayısının, seçim sisteminin de değişmesiyle 1969'da 1'e düşmesine rağmen (sadece Türkeş Adana'dan seçilebilmişti.) MHP'nin pekişmesi ve kimliğini bulması 1969'lara rastlar denebilir. 1969'lara gelindiğinde Türkeş eski yol arkadaşlarından bazılarından da ayrılmış bulunmaktadır. Bu ayrılma noktalarından biri din konusundaki tavrıdır. Nihal Atsız çizgisini izleyen faşist kanatlar Türk faşizminin, yerel adıyla milliyetçi-toplumcu teorinin islamcılığa alet edilmemesi gerektiği kanısındadırlar ve bunlar 1969'larda Türkeş'in din ve islamiyet vurgulamasını yoğunlaştırdığını farketmişlerdir. Bu bir ayrılık tohumu yaratırken, bir kısım fanatik öğeler de Türkeş'in lafta da olsa nasyonal sosyalizmi reddetmesini tepkiyle karşılamakta, bunu kitlelere ve yasalara verilmiş kötü bir ödün olarak görmektedirler.

Örneğin, Türkeş'in 27 Mayıs'tan sonra Milli Birlik Komitesi'ndeki etkinliğiyle İstanbul Emniyet Müdürlüğüne getirdiği eski «dava arkadaşı» Abdülcahit Erdoğan Türkeş'e kızgınlığını şöyle ifade eder: **«MHP'nin doktrini dokuz ışıktır... Bir başka sefer yetkili bir ağızdan milliyetçi - toplumculuktan bahsedildiğini duyarsınız. Milliyetçi-Toplumculuk doktrini, mis gibi nasyonal-sosyalist doktrindir. Fakat parti lideri «Biz nasyonal sosyalist değiliz. İçimizde bu görüşe sahip olanlar varsa bizleri derhal terketsinler» diye ekler...»** Bunları, söylerken Türkeş'in dilinin altındaki baklayı ve esas amacını görmezlikten gelir.

1969'lara gelinip Türkeş, tıpkı **Duçe** (Mussolini), **Führer** (Hitler), **Koodillo** (Franko) gibi **Başbuğ** payesine erişince MHP'nin resmi ideolojisi de artık belirgin bir biçim kazanmaya başlamıştır.

Yine bu dönem, MHP'nin, Hitlervari gençlik örgütlenmesine hız verdiği dönemdir.

Sonraları komando adını alacak olanların eğitimine 1968 yılında başlanmıştır. MHP eğitim kamplarının varlığı ise resmen 1969'da açıklanmıştır. Bu kampların başlıcalarının İstanbul, İzmir, Ankara civarında oldukları, Samsun, Çanakkale, Elazığ gibi illerde de benzeri kamplar bulunduğu, 36 kampın hedeflendiği partiye bağlı veya destekçi yayınlardan ve o dönemlere ait gazetelerden öğrenilmektedir. Bu kamplarda silâh talimleri yapıldığı daha sonraları açıkça ortaya çıkmış, senato araştırma raporlarına dahi girmiştir. Daha sonra komando terimi yerleşse de, MHP gençlik örgütleri kendilerini **Bozkurtlar-Ülkücüler** veya **Milliyetçi-Toplumcular** olarak adlandırmışlardır. Bu vurucu timlerin ilk önemli şiddet kullanma olayları 31 Aralık 1968'de Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde solcu öğrencilere ait yerleri basmaktır. Bundan sonra komandoların terör eylemleri sıklaşmış ve yaygınlaşmıştır.

MHP'nin 1968 sonrasında hız verdiği gençlik örgütlenmesinin, ve partinin yan örgütü durumundaki çeşitli örgütlerin önemlileri şunlardır: 1968'de kurulan 12 Mart'ta kapatıldıktan sonra **Ülkü Ocakları Derneği** adıyla yeniden kurulan örgüt; daha çok bir terör örgütü niteliğinde, vurucu timlerden kurulu Genç **Ülkücüler Teşkilatı** (daha sonra 1978'de kurulan **Ülkücü Gençler Derneği**'nin nüvesi) 1971'de kurulan **Ülkücü Öğretmenler Birliği**, aynı yıl kurulan **Ülkücü İşçiler Birliği**, 1973 yılında kurulan ve Devlet dergisine göre Ülkücü hareketin yurt çapındaki teşkilâtı olan **Büyük Ülkü Derneği**. Kıbrıs'ta faşist hareketi yönlendirmekle görevli **Milli Ülkü Derneği**, Almanya'da **Berlin Türk Ocağı** ve bunların yanında, Türkeş'le aralarındaki ayrılık giderek büyüyen Nihal Atsız ve onun izleyicilerinin kurdukları **Türkçüler Derneği**...

Bu legal örgütlerin yanında günümüzde etkin çalışma yapan ETKO (Esir Türkleri Kurtarma Ordusu) vs. örgütlenmelerin ve çetelerin varlığı ve bunların ana siyasal örgütlenme ile -zaman zaman denetim ve ipler elden kaçsa bile- dolaylı dolaysız bağlantısı bilinen, belgeli bir gerçektir.

● 1979'DA MHP VE FAŞİST HAREKETİN ÖRGÜTSEL DÜŞÜNSEL KONUMU NEDİR?

MHP ve faşist hareket 1979 yılına ve 1979 yılı olaylarına bir sıra gelişme ve arınmayla gelmiştir. Bugün faşist kanat içindeki yabana atılmaması gereken ve ilk bakışta sanıldığından bol olan ayrışmalar ne olursa olsun, 1940'lardan bu yana gelen çizginin siyasal örgütlenme alanındaki temsilcisi tartışmasız MHP'dir. MHP'nin ve MHP çizgisinin parti içinde halen varolan değişik görüşlere rağmen-tartışmasız lideri Türkeş'tir. Türkeş'in harekete damgasını basan çizgisini şöyle özetlemek olanaklı görünmektedir:

■ Türkeş «Nasyonal Sosyalist» ve «Faşist» nitelendirmelerini reddetmektedir. Ancak bu, faşizmin çeşitli ülkelerde aldığı **özel adları reddetme anlamındadır.** Milli olmayan, **Türkiye'ye özgü olmayan herşeyi reddetme nok**tasından hareket eden yerli faşist hareketin işin sadece özünü benimseyerek kendi doktrinini üretme, ad olarak yabancı adlar takınmama eğilimi anlaşılabilir bir eğilimdir. Ancak MHP örgütü ve bağlı kuruluşlar özellikle gençler Milliyetçi-toplumcu terimini reddetmedikleri gibi, benimsediklerini de çeşitli vesilelerde ortaya koymuşlardır.

■ Türkeş'in 9 ışığı ve doktrini anlatan diğer metinlerdeki düşünceler ancak daha geniş bir yazıda açılabilecek, **milliyetçilik, korporatif devlet yapısı, başkanlık sistemi, korporatif meclis, sendikalar yerine korporatif yapıların geçirilmesi**, belli bir oranda **devletçilik** gibi en temel noktalarda klâsik nazi ve faşist doktrinlerin tıpatıp aynıdır.

■ Türkeş, son dönemlerde ortodoks Türkçülerle ayrışmaya kadar vardıracak bir biçimde, islamcılığı benimsemiştir. Bu, çeşitli parti yayınlarında ve partiyi bağlayan resmi belgelerde görülmektedir.

■ MHP ve özellikle Türkeş, klâsik faşist demagolojinin tüm unsurlarını kullanmakta klâsik faşizm örneklerinde olduğu gibi hem komünizme hem kapitalizme karşı olduklarını ileri sürmekte, emperyalizme ve sömürüye karşı sloganlar kullanmakta ancak somut çözümler ve kararlar gerektiğinde, örneğin NATO'ya karşı tutum, toprak reformu, devletleştirmeler vs. gibi en temel konularda kendi programına ve sözlerine tümüyle ters düşen görüşler ileri sürmekten çekinmeyerek sermayeden ve tekellerden yana tavır almaktadır.

■ 1979 yılının MHP'sinin özellikle, faşizmin günümüzde gözlenen Şili ve Yunanistan örneklerinden farklı bir özelliği sadece militarist kliklere, CİA ve benzeri dış uzantılara yaslanmak ve bu yolla gelecek bir darbeye güvenmekle kalmayıp klâsik faşizm örneklerinde gözlendiği gibi bir kitle tabanı edinme kaygusudur. Türkiye'de faşist hareketin özellikleri arasında bu nokta en önemlilerinden biridir.

MHP 1969 seçimlerinde sadece 1 sandalye kazanabilmiş, senato seçimlerinde hiçbir sonuç alamamış, 1973 seçimlerinde ise oy oranını ancak yüzde 3.4'e çıkararak 3 milletvekilliği bir senatörlük alabilmiştir. 1973'lerde faşist hareket kitle tabanından yoksun görünmektedir. Oysa, Türkeş ve arkadaşlarının da farkında oldukları gerçek, sadece CİA ve faşist militarist kliklere dayalı bir darbenin 1979 Türkiyesinde uzun ömürlü olamayacağıdır. Çeşitli iç ve dış koşullar kitle tabanı yaratamamış bir faşizmin olanaksız olmasa bile ömürsüzlüğünü doğurmaktadır. 1974 sonrasında MHP, Milliyetçi Cephe'ye katılırken iktidar ortaklığının kendisine seçim şansı ve devlete hakim olma açısından getireceği olanakları hesaplamıştır. Nitekim 3 milletvekiline karşılık üç bakanlık aldıktan sonra gerek devlette kilit noktaları ele geçirme gerekse seçim örgütlenmesine hız verme açısından son derece sistemli ve planlı bir çalışmaya girmiş bu çalışmanın ürünlerini 1977 seçimlerinde toplamıştır. Türkiye'nin toplumsal koşullarında MHP'yi 1973-1977 arasında kitle tabanı açısından böylesine ilerletecek bir köklü değişme olmadığı halde 1977 seçimlerinde MHP'nin 16 milletvekilliği ve 900 bin civarında oy kazanması olayı büyük ölçüde MC döneminde edindiği konumlara ve bunları iyi kullanmasına bağlanabilir.

Öte yandan aynı dönemde MHP, klâsik faşizm ve Nazizm modellerine uygun olarak kitleler üzerinde faşist terörü vurucu timleri aracılığıyla artırmış, bu da en bilinçsiz kesimlerin etkilenmesine yol açmıştır.

MHP'nin faşist demagojisinin, zaman zaman sermayeye ve emperyalizme karşı görünme noktalarına varması, öte yandan da din faktörünün öne çıkarılması, kitle tabanı edinme çabasının sonucu olarak değerlendirilebilir.

■ Yine MHP ve Türkiye'de faşist hareket ile ilgili olarak akla gelen bir soru, faşizm tekelci sermayenin açık terörcü diktatörlüğü olduğuna göre Türkiye'deki en belli başlı tekelcilerin neden MHP'yi açıkça tercih etmedikleri bir CHP veya CHP-AP koalisyonunu yeğledikleridir. Bu konuda da yanılmamak gerekir. Hitler ve Mussolini ilk ortaya çıktıklarında sade birkaç zengin tüccar ve küçük sanayici tarafından yerel olarak destekleniyorlardı. Almanya ve İtalya'nın en büyük sermaye gruplarının Hitler ve Mussolini'yi tam anlamıyla desteklemeye başlamaları, onların gücünü ve kitlelere bir ölçüde egemen olduklarını görmelerinden sonra oldu.

Kaldı ki MHP'nin bugün Perşembe Pazarı grupları diye anılan bir bölük demir ithalatçısı gurubu tarafından, Has'lar tarafından, zamanında Murat Bayrak ve benzerleri tarafından herşekilde desteklendiği ve beslendiği bilinmektedir.

Üstelik faşizmi, hemen heryerde, tekelci sermayenin tümü değil, belli kanatları, en gerici, en şoven, en emperyalist kesimleri iktidara getirdi. Yine faşizm, tekelci sermaye için tüm alternatiflerini tükettiği anda başvurulacak zuladaki son çare olarak kaldı. Bu noktalardan bakıldığında da MHP'nin durumunun ve tekelci sermaye-MHP ilişkilerinin özel olduğu söylenemez.

■ MHP ve Türkiye'de faşizm konusunda bilinmesi gereken bir başka nokta da, klâsik faşizm örnekleriyle gösterdiği bir başka benzerliktir. Mussolini de, Hitler de iktidara gelene kadar iki yolu oldukça başarılı şekilde ve dorunu dönemine göre ayarlayarak birlikte kullandılar: yasal ve yasal olmayan yollar; başka bir deyişle parlamenter görünümlü mücadele ile illegal terör hareketi... Mussolini'nin, iktidara gelmezden önce hatta iktidarını sağlamlaştırmazdan önce parlamentodaki konuşmalarının ne kadar ılımlı ve yasal sınırlar içinde olduğu dikkati çekmiştir. O teröre karşı olduğunu söylerken, aynı anda sokakta Kara Gömleklileri kan döküyorlardı. Siyasal cinayet, baskınlar, kitle kırımları, yıldırma, kitle psikolojisini terörle etkileme gibi tüm yöntemler parlamenter mücadele yöntemleri ile birlikte kullanılıyordu. MHP'nin parlamenter görünümü ve çalışmaları da klâsik çizginin dışına çıkmamakta, onunla tam bir uyum göstermektedir.

Mürşit Altaylı takma adıyla yazan ve Türk nasyonal-sosyalist doktrininin ideologlarından olan Mehmet Özsay, kitabında, Türk milliyetçi toplumcularının hedeflerini şöyle açıklıyor.

Birinci aşama Milliyetçi-toplumcu Türkiye'nin kurulması: Bu aşamada ilk evre **entelleksiyon (fikriyat)** evresidir. Bu evrede propagandaya önem verilir. Propaganda özellikle **milliyetçilik, islamcılık ve kalkınma toplumculuğu (ekmek davası)** üzerinde yoğunlaştırılmalıdır. İkinci evre **aksiyon** evresidir. Beyin yıkama, propaganda evresi hedefine erince örgütlü bir yapı kurulacak ve örgütlü hareket yönetilecektir. Üçüncü evre **Revolüsyon (İhtilâl)** evresidir Bu evrede artık ortam hazırdır İki ihtimal belirmektedir: Ya **sivil ihtilâl**, ya **askeri ihtilâl**. Yazar şu satırlarla anlatıyor: **«Nüfus-milli gelir muvazenesizliği gittikçe artarsa nihayet sivil bir ihtilâle müncer olur. Ordu birliklerinden de müzaharet görülebilir. Ancak sivil ihtilâlin bazı şartları vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz: 1- İçtimai bağlılık, 2- Milli bağlılık, 3- Aile bağlılığı, 4- Muayyen bir kültür seviyesi. Bu dört şart Türkiye'de olmadığı için sivil ihtilâl imkânsızdır.**

Sivil ihtilâl hiçbir şekilde mümkün olmazsa, bu durum devam ederken milli gelir yerinde sayar. Neticede sefalet genişler, haydutluk, asayişsizlik ve insan istismarı artar, memlekette huzur ve sükun kalmaz. Karışıklıklar, mitingler devam ederse bu durum pek tabiidir ki ordu kurmay subaylarının dikkatini çeker. Bu vatanperver insanlar memleketin kurtuluşu için toplantılara, hazırlıklara başlarlar. Neticede memleketi idare edenler ve rejimin rengi tamamen değişir...»

Türkiye'de faşist hareketin bu dört evreli birinci aşamadan sonra ikinci aşama olan Pan Turanizme (Bütün Türkler bir ordu); Oradan üçüncü aşama olan Pan-İslamizme (bütün müslümanlar bir ordu); ve nihayet Yeşil Enternasyonale geçileceğini söylüyor ideolog. Ama günümüzün Türk faşistleri birinci aşamadan sonrasının artık çocukları bile kandıramıyacak bir hayal olduğunu bildiklerinden var güçleriyle ilk aşamanın evrelerini zorluyorlar. Yalnız bunu yaparken askeri darbeyi kitle tabanıyla birleştirebilmek için de çalışıyorlar. Bir yandan, illegal terör örgütleri, faşist çeteler kan ve cinayet saçıyor; bazı dış mihrakların da işe karışmasıyla ordu darbesi zorlanıyor, öte yandan tüm yasal araçlar, parlamento, hükümetler kullanılıyor. Faşist demagoji ile ve sosyal demokrasinin son dönemlerde yarattığı hayal kırıklığından yararlanılarak bilinçsiz, yoksul, yılgın kitleler harekete yandaş kılınmak isteniyor.

Ve bütün bunlar olup biterken, kimileri tıpkı Mussolini öncesi İtalyan liberalleri ve Sosyal Demokratları gibi, tıpkı Almanya'da Hitler öncesi Liberaller ve Sosyal Demokratlar gibi, faşizmi yasallaştırarak, siyasal hayata ortak ederek, onunla dialog kurarak ehlileştirebileceklerini ve tehlike olmaktan çıkarabileceklerini sanıyorlar.

Oysa atı alan Üsküdar'ı geçmiş. Türkiye'de bugün faşizmin vardığı nokta onun 40 yıllık örgütlenmesinin ve adım adım tırmanışının ürünüdür. Şimdi faşizm kendisine son yıllarda sağlanan yasal olanaklardan ve hükümet ortaklığı olanaklarından da yararlanarak çok daha tehlikeli bir noktaya demagoji veya terörle kitle tabanı edinmeye el atmıştır. Hiç değilse b[illegible] tada antifaşist güçler arasına katılması g[illegible]ken sosyal demokrasinin uyanma zamanı çoktan gelmiş geçmektedir.

dünyadan

«Sovyet ve Çin ŞablonculuğunaKarşı» olanlar

ŞİMDİ HANGİ TARAFTASINIZ?

Pekin yönetiminin sosyalist Vietnam cumhuriyetine karşı giriştiği askeri saldırı harekeli sürüyor. Maocu Pekin yönetiminin Çin halkından bile gizlemek zorunda kaldığı bu alçakça saldırı, barış, demokrasi ve ilerlemeden yana olduğunu söyleyen herkes için yeni bir denek taşı oluyor.

Çünkü Güneydoğu Asya'da gelişen olaylar Burjuvazinin gerici ideologlarının söyledikleri gibi ne iki ülke arasındaki sıradan bir sınır çatışması, ne iki sosyalist ülke arasındaki bir anlaşmazlık, ne de Vietnam'ın Kamboçya'ya müdahale etmesine karşılık Çin'in Vietnam'ı «cezalandırmak» istemesidir.

Gündemde olan, taa Ekim Devriminden bu yana süregelen iki sistem arasındaki savaşımdır, bu savaşımda emperyalizmin giderek kendi doğrultusuna giren maoculuğu öne sürmesidir; yani bizzat iki temel sınıf arasındaki uzlaşmaz çelişkinin yeni ve özgül bir biçimidir.

Bu nedenle Güneydoğu Asya'nın ülkemizden onbinlerce kilometre uzakta olmasına karşın, Çin saldırısı bizi de son derece ilgilendirmektedir. Sadece bizi değil, dünya işçi sınıfı hareketinin bir parçası olduğunu ileri süren yada emperyalizme karşı savaşım verdiği iddiasında olan herkesi ilgilendirmektedir. Çünkü Vietnam halkına sıkılan her kurşun, dünya barış ve ilerleme güçlerini vurmak istemektedir. «Vietnam'dan ellerinizi çekin» belgisini bunun için haykırıyoruz.

Bizim açımızdan durum bu kadar açık ve net. Ama dünya sosyalist sistemine karşı maoculuğun açtığı savaşta şimdiye kadar «tarafsız» ya da «ortada» kalanlar! Evet sözümüz sizleredir. Bir yandan emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımdan yana olan ve buna içtenlikle katılmadan yana olan, ama «Sovyet ve Çin şablonculuğuna» karşı olanlar; «maocuların da demokratik güçbirliğinde yeri vardır» diyenler, «Maocu Pekin yönetimine de, revizyonist Sovyet çizgisine de karşıyız» diyenler, yada «maoculuğa çok, Sovyet revizyonizmine biraz daha az karşıyız» diyenler ve bu mantıkla Türkiye'de de maoculuğa ve komünist harekete karşı eşit uzaklıkta durmayı devrimcilik sananlar, sözümüz sizedir. Hangi taraftasınız şimdi?

Proleter enternasyonalizmi, sosyalist dış politika vb. bir yana, uluslararası devletler hukukunu bile hiçe sayan, ABD'den döner dönmez ayağının tozunu silmeden Vietnama saldıran Teng'lerin, Feng'lerin, onların sözcüleri Perinçek'lerin mi, yoksa Vietnam halkının, dünya sosyalist sisteminin ve tüm ülkelerde Vietnam halkının savaşımına omuz verme uğraşındaki komünist partilerin ve demokrasi güçlerinin mi? Hangi tarafta yer alıyorsunuz? Çünkü yalnızca iki taraf var, her zaman olduğu gibi her zaman söylediğimiz gibi.

Küçük bir dünyada yaşıyoruz. Gerçekler istesek de istemesek de ta evimizin içine kadar gelip karşımıza dikiliyor. Bir sabah uyanıyorsunuz ki, ABD, AET ve Japonya emperyalist odaklarıyla son bir yıl içinde ardarda anlaşmalar yapmış olan Pekin yöneticileri Vietnam'a saldırmış, işgale girişmiş. Emperyalistler ve gericiler sevinç içinde ellerini oğuşturuyorlar. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm ilerici güçler Vietnam halkının yanında yer alıyor ve iki dünya karşı karşıya geliyor.

«Ortada» olmayı, dünya sosyalist sistemine ve maoculuğa aynı anda karşı olmayı devrimciliğin gereği sayanlar şimdi ne yapacaksınız? Antiemperyalist ve antifaşist savaşımda aldığınız yer ve maoculuğun karşı devrimci özünün böylesi reddedilemez biçimde sergilenmesiyle sizler de büyük çoğunluğunuzla kahraman Vietnam halkının yanında yer alacaksınız. «Ortada» yada «tarafsız» kalmanın olanaksız olduğunu kabul etmek zorundasınız. O zaman bunun gereklerini de yerine getirmek gerekir. Maoculuğun her biçimine ardıcıl karşı çıkmak, maocuların solculuk maskesini yırtıp atmak, yurdun dörtbir yanında tüm ilerici güçlerle birlikte Vietnam halkıyla dayanışmanın örgütlenmesine katkıda bulunmak gerekir. Maocu Pekin yönetimine karşı tarafsız olmak, yada Vietnam halkıyla dayanışma önerilerine kayıtsız kalmak, Türkiye'de faşizm ve emperyalizme karşı verilen savaşımda tarafsız ve kayıtsız kalmakla eş anlamlı olacaktır.

Vietnam topraklarındaki yüzbinlerce Çin askeri, zırhlı araçların ve tankların desteğinde saldırılarını sürdürüyor. Sürekli takviye gören Çin birlikleri, özellikle sivil halkı acımasızca öldürüyor.

Haydi Vietnam Halkıyla Dayanışmaya!..

Ho Şi Minh: «Bağımsızlığımızdan ve Özgürlüğümüzden daha değerli Hiçbir Şeyimiz Yoktur.»

17 Şubat 1979 sabahı, Çin Silahlı Kuvvetleri Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'ni işgale başladı. Böylece yıllardan beri yayılmacı, hegemonyacı, saldırgan bir politika izleyen Pekin yönetiminin maskesi tamamen düştü. Maocu Pekin yönetiminin halk düşmanı, barış düşmanı, sosyalizm düşmanı ve savaş kışkırtıcısı niteliği apaçık ortaya çıktı.

Pekin yönetimi, «Vietnam'ı cezalandırıp, geri çekileceğiz» diye bir açıklama yaparken, özel olarak yetiştirilmiş savaş grupları Vietnam-Çin sınırındaki sivil halka, kadın ve çocuklara karşı korkunç katliamlar düzenliyordu. Gözü dönmüş, Vietnamlılara karşı kinle beslenmiş bu savaş birliklerini kahramanca durdurmaya çalışan sınır muhafızlarını, kimyasal silahlar kullanarak yoketmeye başladı. Emperyalizmle, NATO'nun en gerici kesimleriyle işbirliği içindeki Pekin yönetimi, dünya halklarının düşmanı Alman faşizminin kapıldığı çılgınlıkla, Hitler'in «fırtına savaşı» yöntemiyle Vietnam'ı tamamen işgal niyetinde olduğunu ortaya koydu. Pekin yöneticileri, Sovyetler Birliği başta olmak üzere sosyalist ülkelere, dünya halklarına, barış güçlerine meydan okumaya kalkıştı. Barışa ve uluslararası güvenliğe karşı suç işledi. Güneydoğu Asya'daki toplumsal ilerlemeden yana gelişmeyi baltalamak ve halkların özgürlük ve bağımsızlık savaşımını ezmek niyetinde olduğunu kanıtladı.

Vietnam sınır muhafızları, Çin Silahlı Kuvvetlerini 30 kilometre içeride durdurmayı başardılar. Karşı saldırıya geçerek, Çin ordusuna ağır kayıplar verdirdiler. Hanoi'de ve ülkenin bütün kentlerinde işçiler, köylüler, aydınlar, tüm halk Fransız ve ABD emperyalizminin kanlı işgallerine nasıl son verdilerse maocu Pekin yönetiminin kanlı ve insanlık dışı işgalini de öyle kırmaya yemin ettiler. Şimdi Vietnam'da tek bir ses yankılanıyor. Özgürlük, bağımsızlık savaşçısı, yiğit Vietnam halkının büyük önderi Ho Şi Minh'in sesi bu: «Bağımsızlığımızdan, özgürlüğümüzden daha değerli hiçbir şeyimiz yoktur!» Ve yiğit Vietnam halkı, tek bir yumruk gibi şimdi Pekin yönetiminin işgalci askerlerine, karşı savaşı başlatmış bulunuyor.

Neden Vietnam?

Emperyalizmin ve maocu Pekin yönetiminin ilk hedef olarak Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'ni seçmeleri, kuşkusuz bir rastlantı değildir. Sosyalist Vietnam halkı, bölgede bağımsızlık ve özgürlük savaşı veren tüm halkların en büyük dostu, en özverili destekçisidir. Sosyalist Vietnam bölgede sosyalizm kuruculuğunun en seçkin, en değerli ve en güzel örneğini vermektedir. Barışın korunması, kollektif güvenliğin sağlanması, iyi komşuluk ilişkilerinin kurulması ve farklı toplumsal sistemlere sahip bölge ülkelerinin barış içinde yanyana yaşamalarının en ardıcıl savunucusudur. Bu nedenle de emperyalizm ve maocu Pekin yönetimi ilk hedef olarak sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'ni seçmişlerdir.

Daha önce neler Oldu?

Maocu Pekin yönetimi, Vietnam'ın ABD emperyalizmine karşı yiğitçe karşı koyup başarıya doğru yol aldığı günlerde, 1975 yılı ilkbaharında, ülkenin güneyini «emperyalizmden kurtarmak» bahanesiyle askeri bir harekâta girişerek işgal etmeye yeltenmişti. Bu girişimin havada kalmasından sonra da Vietnam'a karşı ekonomik ambargo uygulamaya koyuldu. 30 yıl boyunca korkunç bir savaşı yılmadan yürütmüş ve utkuyla sonuçlandırmış savaş yaralarını sarmak zorunda olan Vietnam halkına en küçük bir destek vermekten vazgeçti.

Daha sonra maocu Pekin yönetimi, bölgede maoculuğun beşinci kolu olarak bilinen Hoaları (bölgedi çeşitli ülkelerde yaşayan Çinli kapitalistlere verilen ad) Sosyalist Vietnam hükümetine karşı isyana teşvik etti. Vietnam'ın Güney bölgelerinde yaşamakta olan Hoa'lar, güneydeki millileştirmelerden hoşnut değillerdi. Ne var ki Vietnam yönetimi, maocu Pekin politikacılarının bu maceralarını da boşa çıkarmasını bildi. Pekin yönetimiyle açık işbirliğine girmiş olan Hoa'ların bir bölümü, ülkeyi terkederlerken, büyük bir çoğunluğu da Vietnam'da kalıp Vietnamlılarla omuz omuza yaşamayı kabul ettiler.

Maocu Pekin yönetimi, daha sonra Kamboçya'daki Pol Pot/Ian Sary kliğini Vietnam'ın üzerine sürdü. Pekin politikacılarının kuklası Pol Pot rejimi eliyle Vietnam'ı saldırılarla zayıflatmak bu arada da güneydeki Hoa'lar aracılığıyla sosyalizm kuruculuğunu baltalamak politikası da boşa çıktı. Kamboçya halkı, maocuların direktifleriyle Kamboçyalılara karşı kırıma girişen, 2 milyonun üzerinde insanı hunharca katleden, kalkınma girişimlerini baltalayan, okulları kapatıp mabedleri yakıp yıkan Pol Pot iktidarına son verdi. Vietnam halkı da, ABD emperyalizmine karşı savaşta omuz omuza çarpıştığı Kamboçya halkının yanında saf tuttu. Barışı, güvenliği, dayanışmayı savundu.

Yılbaşında Kamboçya halkı iktidara el koyduktan sonra maocu Pekin yönetimi bu kez Vietnam-Çin sınırında provokasyonlara girişti. 1 Ocak - 12 Şubat 1979 tarihleri arasında Pekin yönetimi tam 260 sınır olayı çıkarmıştı. Sonunda 17 Şubat sabahı Vietnam'ı işgale başladı.

Emperyalizmin Tutumu

Maocu Pekin yönetiminin Vietnam'a saldırısı, ABD emperyalizmin'den Japon emperyalizminden onay alınarak başla-

Türkiye Komünist Partisi'nin Çağrısı

Maocu Pekin yönetiminin askerlerini Vietnam topraklarına sürdüğü günün akşamı, «Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi» radyosundan TKP'nin Vietnam ile dayanışma çağrısı yayınlandı. Aşağıda bu çağrıyı aynen yayınlıyoruz:

“Türkiye Komünist Partisi, Çin hegemonyacılarının Vietnam Sosyalist Cumhuriyetine karşı giriştiği alçakça saldırıyı kesinlikle yeriyor, protesto ediyor. TKP MK, ABD emperyalizminin maşalığını yapan Pekin gericilerinin bu saldırısına karşı savaşta kahraman Vietnam halkıyla, komünistleriyle omuz omuza dayanışma içinde olduğunu açıklar.

Çin gericileri, bu saldırıyla, Vietnam'ın ulusal bağımsızlığını, egemenliğini, toprak bütünlüğünü çiğniyorlar. Saldırılarının başlıca amacı, dünyada sosyalizmin güney doğudaki kalelerini zayıflatmaktır. Bölgede ve dünyada barışı baltalamaktır. Bu saldırıyla Pekin hükümeti, sosyalizme, barışa, ulusal bağımsızlık hareketine düşmanlığını gösteriyor. O, böylece uluslararası ilişkilerin temel ilkelerini haydutça çiğniyor.

Bu saldırı, Çin'in Amerikan emperyalizmi ve NATO'nun elebaşlarıyla kurduğu bağlaşıklığın somut bir sonucudur. Teng Hsiao Ping'in Washington gezisinin emperyalist planlarla bağlı olduğu, Vietnam saldırısıyla bir kez daha açığa çıkmış oluyor. ABD emperyalizmi ve kanlı Pol Pot rejiminin alaşağı edilmesiyle de Çin hegemonyacıları bölgede yitirdikleri konumları yeniden elde etmek istiyorlar. Pekin saldırganları, tıpkı Hitlerciler gibi, emperyalizmin vurucu gücü olmaya adaylıklarını koyuyorlar.

Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin açıkladığı gibi, «Pekin yönetimi Vietnam'a karşı yürüttüğü düşmanca politikanın fiyaskoyla sonuçlanması üzerine, açıktan açığa eski Çin derebeylerinin, emperyalistlerin, sömürgecilerin saldırganlık yolunu tutuyor.» Pekin militarist yönetimi yayılma ve büyük hanlar devleti kurma planlarını topla, tankla, kanla uygulamaya koyuyor. Düne kadar küçük devletlerin «koruyucusu» pozuna girenler, şimdi Vietnam'ı Çin imparatorlarının çalımıyla «cezalandırmaktan» söz ediyorlar.

Bu saldırı, ülkemizdeki maocuların iç yüzlerini daha da açığa vuruyor. Türkiyedeki maocular, militarist, yayılıcı Çin gericiliğinin ülkemizdeki ajanları, beşinci kollarıdır. Pekin uşakları, tıpkı efendileri gibi, ulusal bağımsızlığın can düşmanlarıdırlar. Onların antisovyet, anti-TKP propagandalarının, provokasyonlarının içeriği budur.

TKP, kardeş Vietnam halkının bu çetin günlerde, tüm halkımızı, tüm ilerici güçleri ve örgütleri Çin saldırısına karşı çıkmaya ve Vietnam'la dayanışmaya çağırıyor.

Tüm dünya barışını tehdit eden ve yeni bir dünya savaşının tehlikesini taşıyan Pekin hükümetinin bu saldırısına hiç kimse sessiz kalamaz. Türkiye hükümeti, Çin saldırısını açıkça kınamalı ve Vietnam'la dayanışmasını bildirmelidir.

Fransız ve Amerikan emperyalistlerini yenen Vietnam halkı bu savaştan da utkuyla çıkacaktır. Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler, tüm ilerici dünya halkları Vietnam halkının haklı savaşının yanındadır.

TKP, bir kez daha sesleniyor: Yayılıcı, saldırgan Pekin hegemonyacıları, Vietnam'dan elinizi çekin!

Yaşasın Amerikan emperyalizmine karşı ulusal bağımsızlık için savaşan halkımızın, kahraman Vietnam halkıyla dayanışması, «savaş kardeşliği»!...

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi”

SSCB Savunma Bakanı Dmitr Ustinov ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Savunma Bakanı Vo Nguen Giap, ile

Sosyalist Vietnam'ın silâhlı kuvvetleri, Çin saldırganlığı karşısında ülkelerinin egemenliğini kararlılıkla savunuyorlar.

tılmıştır. Pekin yönetiminin «bir numaralı adamı» Teng, ABD gezisi sırasında, ABD yöneticileriyle bu konuyu görüşmüştür. Saldırı başladıktan sonra ABD Başkanı Carter'ın: «Bu olay bizi ilgilendirmemektedir. Çin'e karışır bir tavır içine girmemiz yeni normalleşen ilişkilerimizi bozabilir.» biçiminde konuşması, bunun en açık kanıtıdır.

Japonya'ya gelince, bilindiği gibi Teng, ABD gezisi dönüşünde Japonya'ya da uğramıştır. Bu ziyaretten sonra, Tokyo'dan gelen haberlere göre, Japonya iktidar çevreleri, Vietnam'a yardımı, özellikle de geçen yılki fırtınalar ve sel felaketlerinden sonra Vietnam halkına dağıtmak kararını aldığı pirinç sevkiyatını durdurmuştur. Savaştan hemen önce bu uygulamaya geçilmesi, Japonya'nın da bu savaş çorbasındaki tuzunu ortaya koymaktadır.

Pekin yönetiminin Vietnam saldırısı, aynı zamanda emperyalizmin çeşitli kollarının ASEAN'a (Güneydoğu Asya Ulusları Örgütü) el atma girişimleriyle eş zamanlıdır. Japonya ile ASEAN ülkeleri (Malezya, Filipinler, Endonezya, Tayland, Singapur) işverenlerinin toplantısı, AET sorumluları ile ASEAN Dışişleri Bakanlarının toplantılarından sonra önümüzdeki günlerde ABD Başkanı Jimmy Carter da ASEAN'ın askerileştirilmesini sağlamak amacıyla bu bölgeye bir ziyaret yapacaktır.

Uluslararası dayanışma

Maocu Pekin yönetiminin Vietnam'a açık saldırısı, bütün dünyada nefretle kınanırken, saldırının ertesi günü Sovyetler Birliği Hükümeti bir bildiri yayınladı. Bildiride, Pekin'in dünya kaderine karşı ne kadar sorumsuz davrandığına, Çin yöneticilerinin ne kadar kolay ve canice silaha sarıldıklarına işaret ediliyordu. Maocu Pekin yönetiminin hegemonya politikasına, zorbalık ve diktaya dayalı bir sistem kurma girişimlerine karşı kayıtsız kalmanın, dünyayı savaşa sürükleme girişimlerine karşı kayıtsız kalmakla eşanlamlı olduğuna değinilen bildiride, Vietnam halkının ülkesini savunma hakkını kullanacağı, bu hakkı kullanırken de yalnız olmadığı belirtiliyordu. Sovyetler Birliği, SSCB - Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti arasında imzalanan dostluk ve işbirliği anlaşması hükümlerine uygun olarak üzerine düşeni yerine getireceğini de tüm dünyaya açıklıyordu.

Bilindiği gibi, 3 Kasım 1978 tarihinde imzalanan Sovyetler Birliği - Vietnam dostluk ve işbirliği anlaşması uyarınca, her iki taraf, biri saldırıya uğradığı zaman, birbirlerine destek olmayı taahhüt etmişlerdi. Bir saldırı durumunda iki ülkenin yüksek düzeydeki temsilcileri biraraya gelecekler, yapılan danışma toplantısı sonunda da desteğin biçimi ve kapsamını, kararlaştıracaklardı.

Sovyetler Birliği, Çin Silahlı Kuvvetlerinin saldırılarına son vermelerini ve Çin birliklerinin Vietnam topraklarını derhal boşaltmalarını talep ederken, dünya çapında da büyük bir uuslararası dayanışma örgütlenmiş bulunuyor. Dünya Barış Konseyi, Dünya Sendikalar Federasyonu, Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu, Uluslararası Öğrenci Birliği, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, sosyalist ülkeler, kapitalist ülkelerin çeşitli devlet adamları, sendikalar, gençlik, kadın temsilcileri ve en başta da dünya komünist ve işçi sınıfı hareketi temsilcileri, bu korkunç saldırının durdurulması için güçlerini seferber ediyorlar.

Hanoi'de, Ho Şi Minh kentinde ve Vietnam'ın her yanında kentlerinde yüzbinlerin katıldıkları bağımsızlık ve özgürlük mitingleri yapılırken, Berlin'de, Moskova'da, Sofya'da Stockhom'da, Helsinki'de, Paris'de yüzbinler, milyonlar Vietnam halkının haklı savaşımı ile dayanışma mitingleri düzenlemektedirler.

Haydi Vietnam Halkı İle Dayanışmaya!

Vietnam halkı ile dayanışma, ülkemiz barış güçlerinin de görevidir. Dünya barışına, halkların bağımsızlığına, egemenlik hakkına, toprak bütünlüğüne göz diken, uluslararası güvenliğe meydan okuyan Pekin yönetiminin saldırgan politikası açığa çıkarılmalı, **Vietnam halkı ile maddi manevi dayanışma örgütlenmelidir.**

Pekin yönetiminin Vietnam'a saldırısı, ülkemizde komünistler, sosyalistler, sosyal-demokratlar, toplumsal ilerlemeden yana tüm güçler tarafından nefretle kınanırken, maocular tarafından büyük bir utanmazlıkla haklı gösterilmeye çalışılmaktadır. Maocu Aydınlık gazetesinin manşetlerinde, haber ve yorumlarında bu iğrenç saldırı, bir zorunluluk, bir ceza, bir hakmış gibi gösterilmektedir. Saldırgan hegomanyacı Pekin yönetiminin konuğu olarak Pekin'e giden, Kamboçya'daki Pol Pot rejimi 2 milyonun üzerinde cana kıyarken, bu rejimi destekleyen yazılar yazan Aydınlık muhabirleri, şimdi de Vietnam'ın bağımsızlığına özgürlüğüne göz dikenleri ballandırmaktadır. Vietnam halkına karşı kullanılan kimyasal silahları, sınırdaki kadın ve çocukları öldürmek için kurulan savaş ekiplerini gizlemenin peşindedir.

Bu nedenle Vietnam halkı ile dayanışma maoculukla savaştan ayrılamaz. Bugün Vietnam topraklarını işgal eden Pekin yönetiminin kuklaları olan yerli maocular, tıpkı efendileri gibi, dünya halklarının en başta da Türkiye halkının düşmanlarıdır. Kıbrıs konusunda Kıbrıs halkına karşı yeni NATO planını destekleyen, ABD emperyalizminin Türkiye'ye karşı uyguladığı politikayı benimseyen, Arap halklarının özgürlük savaşımına karşı Camp David komlocularını savunan, Afrika halklarının karşısına dikilenlerin uşakları, gerici - faşist güçlerle işbirliği içinde ülkemizin ilerici yurtsever evlatlarına karşı her yola başvurmaktadırlar. Bugün Vietnam'a, yarın Türkiye'ye.

Haydi, Vietnam halkı ile dayanışmaya!

Küba KP Genel Sekreteri Castro, TKP Genel Sekreteri Bilen ile...

Küba KP Ulusal Konferansı toplandı

Küba Komünist Partisi Ulusal Konferansı, başkent Havana'daki Karl Marx Tiyatrosunda toplandı. Parti liderlerinin, hükümet üyelerinin, Genç Komünistler Birliği'nin, tüm kitle örgütlerinin, ulusal, bölgesel ve yerel parti örgütleri sekreterlerinin katıldıkları toplantıda, Küba KP 7. Plenumunda alınan kararlar ışığındaki Merkez Komitesi raporu okundu. Küba KP Genel Sekreteri Fidel Castro Ruz tarafından okunan raporda, ekonomik kuruculuğun görevleri, partinin tüm alanlardaki faaliyetleri, devletin ve halkın görevleri ele alınıyordu.

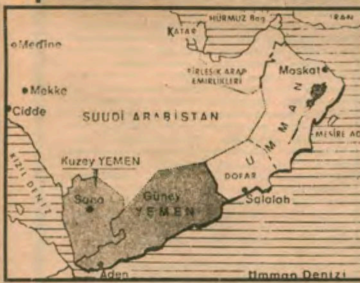
4700 parti temsilcisinin katıldıkları toplantıda, Merkez Komitesi raporu oybirliği ile onaylandı.

AKP Başkanı Mies'e Karl—Marx Nişanı verildi

Alman Komünist Partisi Başkanı, Alman işçi sınıfı hareketinin yılmaz savaşçısı **Herbert Mies'e**, 50. yaşgününde, Alman Sosyalist Birlik Partisi tarafından Karl-Marx nişanı verildi.

ASBP Genel Sekreteri ve Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı **Erich Honecker, Herbert Mies'e** yazdığı tebrikte, Federal Alman işçi sınıfının ardıcıl savaşçısı, ilk sosyalist Alman devletinin büyük dostu Herbers Mies'in Uluslararası işçi sınıfı hareketi tarafından büyük bir enternasyonalist olarak tanındığını

YEMEN'İN KUZEYİNDE «İLERİCİ BİRLEŞİK CEPHE» BİRÇOK BÖLGEDE DURUMA HAKİM

Kuzey Yemen gerici yönetimine bağlı askeri birliklerin Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti'ne karşı saldırı ve kışkırtmaları sürerken Kuzey Yemen **İlerici Birleşik Cephe**'sine bağlı güçlerin, ülkenin birçok bölgesinde duruma hakim oldukları bildirildi.

Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti Başkenti Aden Radyosu, konuyla ilgili haber ve yorumunda Yemen'in kuzeyinde (Kuzey Yemen), halkın, **«İlerici Birleşik Cephe»** önderliğinde emperyalizm ve gericilikten yana Sana yönetimine karşı uzun süreden beri örgütlü savaşım vermekte olduğunu, başkent Sana ve kuzeyinde birkaç yerleşim merkezinin dışında ülkede fiili yönetimin cepheye bağlı güçlerin eline geçtiğini belirterek, emperyalist-gerici güçler tarafından desteklenen Sana yönetiminin son kozunu kullanarak Demokratik Yemen'e saldırmak, böylece kendi içinde bulunduğu durumdan kurtulmak amacıyla dikkatleri başka yönlere çekmek istediğini bildirdi.

Öte yandan politik gözlemciler, İran'daki gelişmelerden ve Kuzey Yemen'de ilerici hareketin güçlenmesinden sonra, bu ülkede de yönetimin kısa bir süre içinde ilerici güçlerin eline geçeceğine kesin gözüyle bakan Suudi Arabistan yönetiminin, Demokratik Yemen'le «iyi ilişkiler» kurmak istediğini, hatırlatarak Kuzey Yemen saldırısının Demokratik Yemen Dışişleri Bakanı Muhammed Salih Mutii'in Suudi Arabistan'a yapmayı tasarladığı ziyaret tarihine rastlamasına dikkati çekiyorlar. Bu arada ABD Savunma Bakanı Brown, bölgedeki gelişmelerle ilgili olarak yaptığı açıklamada gelişmeleri yakından izlediklerini belirterek ABD çıkarlarının tehlike altına girdiğinde, gerekirse, müdahalede bulunabileceklerini söyledi.

«Kadının Rolü» konulu uluslararası konferans toplandı

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de, Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi tarafından Bebel'in «Kadın ve Sosyalizm» kitabının yayınlanmasının 100. yıldönümü nedeniyle «Kadının Rolü» uluslararası konferansı düzenlendi. Aralarında TKP'nin de bulunduğu 84 komünist ve İşçi partisi temsilcisinin, uluslararası örgütlerin ve «Barış ve Sosyalizm Sorunları» dergisinin katıldıkları konferansta, kadınların toplum yaşamında, ilerleme savaşımında ve ailedeki rolü tartışıldı.

Konferansa katılanlar, Pekin yönetiminin Vietnam'a saldırısını ve hunharca katliamlarını protesto eden bir bildiri yayınladılar ve Pekin yönetiminden, sosyalist Vietnam'dan elini çekmesini talep ettiler.

İŞÇİ SINIFININ İTTİFAKLAR POLİTİKASI VE CHP

DEVRİMCİ savaşımın önümüzdeki aşamasını başarıya ulaştırabilmek için önümüzde belli başlı iki görev var: İşçi sınıfının birliğini sağlamak; ve işçi sınıfının bağlaşıklık politikasını, yani işçi sınıfı ile köylülüğün, burjuvazinin ulusal, tekel-dışı kesimlerinin ve ilerici aydınların cephe birliğini, başka bir deyişle Ulusal Demokratik Cephe'yi gerçekleştirmek. İşçi sınıfının politik hareketinin CHP'ye karşı tavır ve politikasını belirleyen, özünde bu temel görevlerdir. İşçi sınıfının çeşitli görevleri arasında, bu görevlerin yerine getirilmesi, CHP'nin, işçi sınıfının, politik hareketi tarafından bilimli bir değerlendirmesini ve CHP'ye ilkeli bir yaklaşımı zorunlu kılmıştır.

1973 ve 1977 seçimlerinde işçi sınıfının politik hareketinin taktik tavrı «oyların bölünmemesini ve görece en ileri aday ve partilerin desteklenmesini istemek oldu. İşçi sınıfının kendi siyasal örgütüyle katılamadığı bu seçimlerde sanayi proleteryası yoksul ve küçük üretici köylülük, ve ilericiler CHP'ye seçim desteği sağladılar. Seçim sonuçları, özellikle sanayi proleteryasının yoğun olduğu kentlerdeki ve endüstri bitkileri üreten köylülerin ağır bastığı kırsal kesimlerdeki CHP oyları, bu desteğin önemini ve boyutunu gösterdi. Sağ sosyal demokrat liderlerin yaptığı yanıltıcı «yüzde» hesapları ne olursa olsun, CHP'nin seçim başarısında solun büyük katkısı oldu.

«Burjuva kuyrukçuluğu yapılıyor» biçimindeki yoğun sol sekter saldırılara rağmen işçi sınıfının CHP'ye karşı izlediği politikanın ilkesel temelleri nedir? 1974'deki altı aylık ve bugünkü ondört aylık iktidar döneminde CHP halkımıza vaad ettiklerinin, programı ile yükümlendiklerinin hiç birini yerine getirememiş, dahası zıddı yönde belirgin yönelimler göstermiş bir parti olmasına rağmen, işçi sınıfının politik hareketinin, yukarıda açıklanan ilkeli tutumunda bir değişiklik olmayışı nasıl açıklanır? Son günlerde sosyal demokrasiye karşı beliren «sağ» veya «sol» tavırlar, bu sorular üzerinde bir kez daha durmayı gündeme getiriyor.

İşçi sınıfının birliği

İŞÇİ sınıfının sendikal ve politik eylem birliğinin sağlanması şu ya da bu gelişmişlik düzeyindeki tüm kapitalist ülkelerin komünist hareketinin en güncel görevi. Bu noktada sosyal demokrasiyi gözardı eden bir eğilim, işçi sınıfının birliği sorununu da gözardı ediyor demektir. Nitekim bugün Türkiye'de işçiler hızla sınıf bilincinin üst basamaklarına tırmanıyorlar. Bu tırmanışın doğal sonucu olarak sendikal planda sınıf ve kitle sendikacılığına, politik planda, işçi sınıfının öncü örgütüne yöneliş hızlanırken nicel olarak önemi asla yadsınamayacak boyutta işçi kitleleri, sosyal demokrat hareketin denetimi altında bulunuyor. Faşist ideolojiye tutsak olmuş az sayıda yozlaştırılmış «işçi»yi bir yana bırakırsak, bugün sendikal ve politik savaşım planında işçiler arasında iki ana politik ve örgütsel eğilim var: komünist ideoloji ve sosyal demokrat ideoloji. Dahası, pek çok Türk İş Sendikasında (hatta kimi DİSK sendikalarında) sosyal demokratların yönetimsel ağırlığı geçerli. Keza işçi tabanında da bu olguyu görlemek mümkün

İleri demokratik düzen savaşımının ana halkası olan UDC'nin somutlanması ve işlerlik kazanması için işçi sınıfının birliği önkoşulsa -ki önkoşullardan biridir- sosyal demokrat CHP'nin işçi sınıfının birliğini kolaylaştıracak her girişimini alabildiğine desteklemek, sosyal demokrat liderliğin, bu birliği geciktiren, hatta engelleyen her türlü «sağ» eğilimine karşı, ideolojik savaşımı sürdürürken sürekli eylem birliği çağrıları yöneltmek ve eylem birliğine CHP'yi zorlamak da ertelenmez görev ve doğru politikadır.

İşçi sınıfının bağlaşıkları ve CHP

İŞÇİ sınıfımız için, önümüzdeki devrim aşamasında, yoksul ve küçük köylü, küçük ve orta üretici ile -bağlaşıklığa yanaştığı oranda- ulusal burjuvaziyle ilerici aydınlarla bağlaşıklık kurmak; bu sosyal güçlerle birlikte cephe birliğini gerçekleştirip, faşizme, tekellere, emperyalizme karşı savaşımı sürdürmek görevi önde duruyor.

Bugün ne orta ve küçük köylünün, ne tekel dışı burjuvazinin ve ne de küçük burjuvazililı diğer kesimlerinin bağımsız siyasal örgütleri yok. Olmasıda mutlaka zorunlu değil-. Ancak, bu kesimler üzerinde CHP'nin ideolojik ve örgütsel etkinliği de tartışılmaz ağırlıkta. Bu toplumsal kesimlerin ekonomik, demokratik ve politik istemlerine gerçekten çözümleyici cevap getiren program ve örgütlenme işçi sınıfının program ve öncü örgütüdür. Ama bu kesimin istemlerine en yakın olmaya çalışan, bu istemlerin bir bölümünü dile getirmeye çalışan program, sosyal demokrasinin, somutlarsak CHP'nin programıdır.

CHP'yi tüm ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğini sağlama savaşımına çekmek işçi sınıfının bağlaşıklık politikası bakımından önemlidir. Sosyal Demokrat liderliğin tüm kaçamaklarına; tüm sağ yönelimlerine rağmen sosyalistler, komünistler bu çabalarından vazgeçemezler. Kaldı ki sosyal demokrat liderlerin sağa açılmaları, sol sosyal demokrat özlemleri belirgin olan, hatta yer yer sosyalist yönelimler taşıyan CHP tabanına maledilemez. Tam tersine CHP tabanının bu konuda sürekli uyarılması gerekir. Özellikle iktidar dönemlerinde sosyal demokrat liderlik sağa açılır ama, bu açılım gene de tabanınca sınırlanır, sınırlanabilir.

Olmazsa olmaz mı?

ÖTEDEN beri işçi sınıfının politik hareketine, CHP'ye yönelen tutumlarından dolayı «sol»dan kuyrukçuluk karalaması yöneltiliyor. Grup çıkarlarını önde tutan kimi sosyalist çizgilerin, partilerin, ya da sol revizyonizmin, başlıca saldırı malzemesi bu oldu. CHP'ye karşı sürdürülen tutum, kimilerince «işçi» sınıfının temel bağlaşıklık politikası yerine komünistlerle CHP'nin bağlaşıklığı geçiriliyor» biçiminde kavrandı ya da öyle gösterilmek istendi.

İşçi sınıfının nihai amacı tektir: Devrim ve sosyalizm... Devrime giden yolda çözüm bekleyen esas halka, işçi sınıfı ile köylülüğün bağlaşıklığını gerçekleştirmek, buna giden yolda da burjuvazinin ulusal kesimlerinin ve ilerici aydınların ulusal demokratik cephesini oluşturmaktır. CHP bu bağlaşıklığın gerçekleşmesindeki yeri ve rolü nedeniyle önemlidir. Tüm ulusal güçlerin cephe ve eylem birliği hedefine CHP belirleyici değil, bu hedefe varılmasında kolaylaştırıcı, güçlendirici bir işlev taşır. Yani kimse «olmazsa olmaz» demiyor; «olursa iyi olur» diyor. «Hiç olmasın» sol sekterliği aslında devrim niyetsizliğinde veya devrimi bir avuç öncü savaşçının işi olarak gören maceracı sol yanılgıdan başka bir şey değildir. Faşizm tehlikesinin alabildiğine arttığı, tekellerin egemenliğinin ağırlaştığı, emperyalizmin özellikle ekonomik kuşatmasının daraldığı 1979 Türkiye'sinde; demokrasi güçlerinin, anti-tekel ve antiemperyalist güçlerin en önemsizlerinin bile ihmal edilmemesi gerek. Ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğinin zaferi, düşman cephesinin alabildiğine zayıflatılması, bu konuda en küçük potansiyelin bile cimrice değerlendirilmesine bağlı değil midir?

Sosyal demokrasinin iki yüzü

SOSYAL demokrasinin özünde burjuva-kapitalist çıkarları savunduğu doğrudur. Dimitrof bu konuda şöyle yazıyor: **«Burjuvaziye herkesten çok kendilerinin, emekçi kitlelerin hoşnutsuzluğunu kontrol altında tutabileceğini, böylece sosyalistlerin (komünistlerin) etkisinden emekçileri koruyacağını göstermek ister...»** (Faşizme Karşı Birleşik Cephe. Sayfa 108). Ancak burjuva-kapitalist çıkarları savunmak her zaman ve sadece emperyalizmin, tekellerin çıkarlarını savunmak, faşizme yönelmek anlamına gelmiyor. Sosyal demokrasi (Türkiye'de CHP) yapısı ve varlık koşulu gereği burjuva demokrasisine bağlıdır. Bu, onun burjuva demokrasisinin reddi anlamına gelen faşizmle uzlaşmasını önler. Nitekim bütün tarihi boyunca sosyal demokratlar belki faşizmin iktidar olmasına (ikircikleri ile, kararsızlıkları ile, sınıf işbirlikçiliği ile) yol açmışlardır ama hiç bir zaman faşizmle özdeşleşmemişlerdir.

CHP'nin DGM direnişi sırasında işçi sınıfına sağladığı parlamenter destek bu tutumun somutlandığı örneklerden biridir. Keza 1973'de seçim propagandası için alanlara dağılan CHP sözcülerinin belli başlı sloganlarından birinin «tekelleri kuşatacağız» olması salt oy avcılığı ile açıklanabilir mi? Sosyal demokrat tabanın tekellere ve emperyalizme karşı yönelimlerinin sosyal demokrat liderlikçe hiç değilse lafta kabullenilmesi değil midir bu?

Yan sayfada sosyal demokrasinin diyalektik bir bütün oluşturan iki «yüzü» üstüne yeterli açıklık var. Tekellerin temel çıkarları ile emekçilerin kısa erimli çıkarları arasında manevra yapan sosyal demokrasinin iki yüzünden birini abartmak işçi sınıfı hareketini sol ya da sağ sapmaların tuzağına sürüklemek demektir. Sağ sosyal politika izleyen ve hele iktidar olduğu dönemlerde bu politikası iyiden iyiye kabaran sosyal demokrat liderliğe karşı ilkeli ve kararlı bir ideolojik savaş vermek işçi sınıfının politik hareketi için ne kadar kaçınılmaz bir görevse sosyal demokrasinin sol'a açık tabanında ete kemiğe bürünen antifaşist, antiemperyalist, antitekel yönelimleri de cevapsız bırakmamak bir o kadar kaçınılmaz görevdir. Yani sosyal demokrasinin «iki yüzü»nü bilimle ve bilinçle kavramak ve bu gerçeği anlamsız polemiklere değil, ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğine yararlı olarak değerlendirmektir doğru politika.

Sosyal demokrat liderlik ve sağ'a açılma

SOSYAL demokrat liderliğin iktidar dönemlerinde daha da kabarmış olarak sağa açılma eğilimleri taşıdığını söyledik. Bu CHP'de açıkça gözleniyor. CHP 1973'de yayınlanan ve geçici bir program niteliği taşıyan **Akgünlere Bildirgesi**'nde üstlendiği görevlerin hemen hiçbirini iktidara gelince yerine getirmedi. Dahası, tam tersi bir politika izledi, izliyor.

Son beş yılda işçi sınıfının CHP politikasını eleştirmek amacıyla, «CHP vaad ettiklerinin hiçbirini yapamadı. Demek ki sizin CHP politikanız yanlışmış» görüşü ileri sürülüyor. Önceleri CHP'ye hiç bir zaman yerine getiremeyeceği bazı «misyonlar» yükleyenlerde de, bugün, CHP'ye karşı anlamsız bir öfke ya da küskünlük, bunun sonucu sol'a savrulma gözleniyor. İşte sosyal demokrasiyi diyalektik kavramamanın hazin sonucu... CHP'yi -örneğin- Akgünlere Bildirgesi'ndeki vaadlerini yerine getirmemekle suçlamak, yerine getirmediği için öfkelenmek özünde CHP'nin (yani sosyal demokrasinin) antitekel ve antiemperyalist savaşımda kalıcı kazanımlar elde edebileceğini, köklü çözümler üretebileceğini ummak demektir. Oysa CHP (sosyal demokrasi) iktidara burjuva devlet yapısı kuralları içinde gelir ve o yapı içinde kalır. O zaman da sınırları zaten baştan bellidir.

Kitle tabanından (ki ağırlıklı olarak emekçilerdir), ideolojik kaynaklarına kadar bir dizi karmaşık etmen sosyal demokrasinin bağımsız bir politika izlemesini kısıtlıyor. Sosyal demokrasi bu yüzden «tekellerin temel çıkarları ile emekçilerin kısa erimli çıkarları arasında» diye tanımlanan manevra alanında istikrarlı bir politik çizgide değil, zigzaglarla dolu bir yörüngede ilerler. Bu yüzden, Türkiye'de CHP'den beklenen, tekelleri gemlemek, ulusal bağımsızlığı kazandırmak ve pekiştirmek, faşizmi inine tıkmak olamaz. Olmadı da. Bu CHP'nin gücünü ve sınıfsal yapısını bilimsizce abartmak olur. Ancak ilerici öz ve yönelimler taşıyan sosyal demokrat tabandan hareketle, CHP'yi sözünü ettiğimiz savaşımda omuzdaş kılmak, CHP'li kitleyi savaşıma sokmak, karşı safta yeralmasını önlemek olasıdır. Sürdürülen bunca çabanın macı da budur.

Ama kararlı bir ideolojik savaştan geri durmadan

NE varki, CHP'ye karşı yukarıdan beri açıklanagelen tutum, CHP'nin özellikle liderliğinin sağ açılımlarına karşı kayıtsız ve hoşgörülü kalmak anlamına gelmez. Sosyal demokrat liderliğin sağa açılımı sırasında, özellikle antikomünizme yönelmesi, sınıf işbirliğini azdırması ve iktidarında emekçi kitlelerin çıkarlarıyla çelişik girişimlere yönelmesi ısrarlı ve kararlı bir ideolojik savaşla karşılanır. Nitekim CHP'nin antikomünizm şampiyonlarıyla (AP, CGP, MSP) işbirlikçelerine yönelerek ya da faşist örgütlenmeyi (MHP) muhatap kabul edip meşrulaştırarak dolaylı antikomünizm yapması; ya da sendikalarda, meslek kuruluşlarında, demokratik örgütlerde komünistlere karşı bir dizi komplo içine girerek dolaysız antikomünizm yapması, en sert eleştiriye tabi tutulmasını getirdi ve getirir.

Aynı şekilde IMF ile, OECD ile, ABD emperyalizmi ile yoğun bağımlılık ilişkilerine girişerek sosyal demokrasinin «sınıf işbirliği» politikasını azdırması da aynı ödünsüz ideolojik eleştiri nedeni olur, oluyor.

Keza yasal önlemlerle (sıkıyönetim, yeni Dernekler Yasası, vb.) ya da emekçi kitlelerin etkinliğini, demokratik istemler için yığınsal çıkışlarını bastırmak, kitleleri «pasifliğe» sürüklemek yönündeki girişimleri de işçi sınıfınca alabildiğince eleştirili ve bu eğilimlere karşı ödünsüz savaşım gündeme gelir, gelmiştir.

CHP'nin kitle hareketlerini gemleme, kitleleri pasifize etme tavrı, işçi sınıfı açısından, günümüzde, en önemli ideolojik ve eylemsel savaşımın verilmesi gereken noktalardan biridir. CHP iktidara geldiğinden bu yana, istemlerine cevap veremeyeceğini bildiği kitlelerden korkusunu, hareketi pasifize etmeye çalışarak göstermiştir. Bu gün işçi sınıfının en temel politikalarından biri kitlelerdeki bu pasifliği yenmektir. Bunun çeşitli yollarından biri de CHP'nin kitle tabanında çalışmak, «sağ» liderlerin kitle korkusunu sergilemektir. Bu eleştirilerin ideolojik savaşımın sol'a açık sosyal demokrat tabanda derin etkileşimler yaptığı ortada. Bugün üretici köylülerin ekonomik-demokratik örgütlenmesinde önemli halkalar olan kooperatiflerde, sendikalarda, meslek kuruluşlarında CHP'nin tabanını oluşturan sosyal demokrat unsurlar işçi sınıfı çizgisi ile düne göre daha çok eylem birliklerine giriyor. Bazı CHP'li belediyelerin halkçı girişimleri en büyük desteği işçi sınıfının politik gücünden görüyor. Bu açık gelişme, sosyal demokrat liderlikte cevapsız kalamaz. Kalamıyor da. Sıkıyönetim uygulamasında, Dernekler Yasasında, yeni Vergi Yasasında, IMF ile bağlantılarda sosyal demokrat liderliğin «suçluluğunu» baştan kabul etmişçesine sürekli hesap vermesinin ve yapıp ettiklerini «demokrasi güçlerine hoş gösterme» manevralarına girişmesini başka bir açıklaması olamaz.

İşçi sınıfının, CHP'yi, antifaşist, antiemperyalist, antitekel cephe ve eylem birliği içine çekmesi objektif olarak olasıdır. Burada sağ sosyal demokrat CHP yönetiminin direnci tayin edici değil, zorlaştırıcıdır sadece. **«Sosyal demokrat liderlik kuşkusuz proleteryanın birleşik cephesine karşı en zorlu direnci teşkil etmektedir. Ama bunun sosyal demokratlarla kuracağımız birleşik cephe için aşılmaz bir engel teşkil etmediği kanısındayız...»** (Dimitrof. Faşizme Karşı Birleşik Cephe. Sayfa: 108.)

Sosyal demokrat liderliğin bu direncini aşmak, ancak ve ancak sosyal demokratları, sözünü ettiğimiz savaş birliğine ısrarla çağırmak, liderliğin sağ yönelimlerine karşı kararlı ve ısrarlı bir ideolojik savaşımı sürdürmekle mümkündür. Sosyal demokrat liderliğin, tabanının ilerici istemlerine karşı direnebilmesi herşeye rağmen sınırlıdır. Yani aşılmaz değildir. Bu başarıldığı takdirde ise işçi sınıfının köylülerle, ulusal burjuvazi ile, ilerici aydınlarla cephe birliği önündeki bir engel daha ortadan kalkacak, ulusal demokrat güçlerin cephesi güçlenecek, düşman cephesi ise zayıflayacaktır.

SOSYAL DEMOKRASİ

İşçi sınıfı, ilk büyük tarihsel bölünmeyi 20. yüzyılın hemen başlarında yaşadı. Örgütlenmesine Engels'in önayak olduğu İkinci Enternasyonal partilerinin önemli bölümü Kautsky ve Hilferding'in tezlerini benimsediler ve işçi sınıfı partilerini ayırdedici özelliği olan sınıf savaşımı ve devrim hedefi yerine reformizmi ve evrimi geçirdiler. Alman ve Avusturyalı sosyal demokrat ideologlar giderek bilimsel sosyalizmden temelli ayrılıp revizyonizme saptılar. Bu bölünme doğal olarak ihaneti de birlikte getirdi.

İkinci Enternasyonal partilerinde reformizm yönündeki bu sapma, onların Birinci Dünya Savaşı öncesinde şöven rüzgarların dümen suyuna girmesine yol açtı. İkinci Enternasyonalin şefleri işçi sınıfı enternasyonalizmini değil, kendi ülkelerinin emperyalist burjuvazilerini savunmayı ve onların dünyayı paylaşım savaşında, burjuvazi yanında saf tutmayı yeğlediler. Savaş sona erdiği zaman ortada devrimci öz kalmamış, Sosyal Demokrat partiler bütünüyle reformizme saplanarak, tekelci kapitalizmin onarımı ve sınıf çelişkilerinin kapitalizmin ömrünü uzatabilmek için olabildiğince yumuşatılması görevini üstlenmişlerdi. Bu nitelikleriyle **objektif olarak** tekelci burjuvazinin çıkarlarını savunan düzen partilerine dönüştüler. Bugün Sosyalist Enternasyonal içinde örgütlenmiş olan sosyal demokrat veya «sosyalist» adlı partilerin ideolojik çizgi, politik görev ve hedefleri, 20. yüzyılın başındaki bu sapmaya dayanır. Yine bu sapma, Lenin'in Üçüncü Enternasyonal'i (Komünist Enternasyonal) kurmasına ve o zamana kadar **Sosyal Demokrat** adını taşıyan işçi sınıfı partilerinin, kendilerini revizyonizmden ayırmak üzere **Komünist Partileri** adını almalarına yol açtı.

SOSYAL DEMOKRASİ HANGİ SINIFIN ÇIKARLARINI SAVUNUR?

En kestirme tanımıyla sosyal demokrasi, çalışan kesimlerin, işçi sınıfı ve emekçi halkın sınıf savaşımının günlük hedefleri ile sonuçsal (nihai) amaçları arasındaki diyalektik bağın koparılması ve emekçilerin yaşam koşullarını «iyileştirecek» reformlarla yetinilmesi anlamına gelir. Sosyal demokrat partilerin iktidarda oldukları gelişmiş kapitalist ülkelerde, işçi sınıfının, emekçilerin yaşam koşullarında görece bir düzelme de gözlenebilir. Ama kapitalist sömürü ve sınıflar arası uçurum bütünüyle kalır. Yüzyılımızın başında, sosyal demokrat ideologlar, savundukları reformist görüşlerin burjuva toplumunu «yavaş yavaş» ve «barışçı» yoldan kendiliğinden sosyalist topluma dönüştüreceğini söylüyorlardı. 70 yıl kadar süren bu gelişmenin sonunda artık bu iddiayı da terkettiler. Gerçekler inatçıdır.

Sosyal demokrasi ve reformizm, sadece sosyal demokrat şeflerin sübjektif niyetlerine ve ihanetlerine bağlanamaz. Bu olguyu hazırlayan objektif koşullar 20. yüzyıl başlarında vardı. Bu objektif koşulların başında, emperyalist sermayenin, emperyalist aşırı kârlar elde ederek kendi ülkesinin işçi sınıfına bu aşırı kârlardan küçücük bir bölüm ayırabilmesi, daha doğrusu işçi sınıfının ekonomik istemlerine ve ekonomik savaşımına karşı daha verimkâr davranabilmesi gelir. Böylece emperyalist metropollerde, daha 20. yüzyıl başlarında görece ekonomik haklar elde edebilmiş bir işçi aristokrasisi yaratılmış ve sosyal demokrasi bu işçi aristokrasisinin omuzlarına basa basa genel olarak isci sınıfına ve devrime ihanet edebilmişti. Bu niteliği ve tekelci kapitalist düzeni koruma misyonuyla sosyal demokrasi objektif olarak tekelci sermayenin çıkarlarını savunur. Ancak, sosyal demokrasinin tabanı, daha doğumunda yüzbinlerce, milyonlarca isci ve emekçiydi. Bunlar Engels'in öncülüğünde kurulan İkinci Enternasyonale bağlı işçi partilerinin üyeleri veya destekçileriydiler. Sosyal demokrasi kitle tabanını ve tarihsel bağlantısını kaybetmeden tekelci sermayenin uzun vadeli çıkarlarını savunma yolunda nasıl yürüyecekti? İşte sosyal demokrasinin daha doğumunda ortaya çıkan çelişkisi, ikilemi, bu noktadadır. Bırakalım işçi ve emekci tabanı, sosyal demokrat lider ve ideologların kendileri de hareket noktası olarak ve deklare ettikleri amaçları açısından tekelci sermayeye hizmeti değil, tersine tekellerin egemenliğini kırmayı, hiç değilse sınırlamayı, geniş emekçi kitlelere refah götürmeyi ileri sürerler.

Sosyal Demokrat (kimi yerde Sosyalist adını alırlar) partilerin tümünün programlarındaki reformcu hedeflerin temelinde Kautsky'nin tezleri yatar. Kautsky emperyalizm üzerine şu çözümlemeyi getirmiştir:

«... Çeşitli devletler çerçevesinde etkili olan finans kapitalistler savaşımı ve rekabetinin yerini uluslararası planda birleşmiş bir finans kapitale bırakacağı tek bir dünya tröstü, finans sanayicileri nin dünya birliği çok uzak değildir...»

Kautsky sözünü ettiği bu «ultra-emperyalist» gelişmenin evrimsel olarak sosyalizme dönüşeceğini ileri sürüyordu. O zaman da devrimci savaşım tekellerin gelişmesini köstekleyen bazı engellerin kaldırılmasından ibaret oluyordu. Sosyal demokratlar bir ikinci aşama olarak dev tekellerin devlete devredilmesini öneriyorlardı. Hangi devlete? Kimin devletine? türünden Marksizm-Leninizm temel soruları sorulmuyor, devlet sınıflar üstü bir güç olarak görülüyordu. Lenin'in konuyla ilgili olarak yazdığı sayısız bilimsel veya polemik yazının yanısıra, sosyal demokrat sapmadan çok önce Engels bu görüşü açıkça mahkum etmişti:

«... Fakat ne anonim şirketler (ve tröstler) haline gelmiş, ne de devlet mülkiyeti üretici güçlerin sermaye hüviyetini ortadan kaldıramaz. Anonim şirketlerde (ve tröstlerde) bu açıktır. Modern devlet de, kapitalist üretim biçiminin genel dış koşullarını gerek işçilerin gerekse tek tek kapitalistlerin saldırıları karşısında korumak için burjuva toplumunun bir örgütünden başka birşey olamaz. Modern devlet, biçimi ne olursa olsun, esas olarak, kapitalist bir makina, kapitalistlerin devleti, ideal kollektif kapitalisttir. Üretici güçleri kendi eline alışı ne denli ilerlerse, devlet o denli gerçek bir kapitalist olur, yurttaşları o denli sömürür. İşçiler proleter olarak kalırlar. Kapitalist ilişkiler yokolmaz daha da çok sivrilmiş, aşırılaşmış olur» (Engels, Anti Dühring, Syf. 407, Sol yayınlar)

Sosyal demokrasi, doğuşundan bu yana çeşitli değişmeler geçirse de özünde, objektif olarak, hep tekelci kapitalizmin çıkarlarını savunur. Ama böyle olduğu için sosyal demokrasiye bir bütün olarak «burjuvazinin ajanları» adını mı vereceğiz? Hayır. Çünkü daha önce de değinildiği gibi sosyal demokrasinin tabanı geniş emekci kitlelerden oluşur. Günümüzde, dünyada sosyal demokrat partiler 75 milyon civarında oy alıyorlar. 18 milyon civarında üyeye sahipler. Bu kitlenin çok büyük çoğunluğunu işçiler, emekçiler oluşturuyor. Başka bir deyişle, sosyal demokrat partilerin kitle desteğinin temeli işçi sınıfı ve emekçi sınıflardır.

Bu bir çelişki değil midir? Evet bu bir çelişkidir ama sosyal demokrasiye özelliğini kazandıran ve bugün sosyal demokrasi olayını dünya işçi sınıfının ve komünist hareketinin başlıca sorunlarından biri haline getiren temel bir çelişkidir.

Batı'da reformizme sapmadan önce, tarih sahnesine işçi sınıfının öncesi ve sözcüsü olarak çıkmış bulunan sosyal demokrat partiler, işçi sınıfı karşısında «ilk evlat olan hakkı»ndan büyük ölçüde yararlanmışlar, böylece işçi ve emekçi sınıfların geniş kesimlerini kendilerine bağlayabilmiş, daha doğrusu bağlı tutabilmişlerdir. Bunda işçi aristokrasisi yaratılmasının, emekçilere görece olarak iyi yaşam koşullarının emperyalist sömürü sayesinde sağlanabilmesinin, emperyalist Batı burjuvazisinin çok geniş propaganda olanaklarına sahip olması ve antikomünist propagandanın cok büyük kitle haberleşme olanaklarından yararlanarak yoğunlaştırılmasının da payı vardır.

Sosyal demokrasi doğumundan bu yana, tekellerin kalıcı, uzun erimli çıkarlarıyla işçi sınıfının, emekçi kitlelerin günübirlik çıkarları arasında manevra yapıp duruyor. Bu manevra alanında belirleyici güç tekellerdir. Ama sosyal demokrasinin sağ kanat liderleri, tekellerin çıkarlarını savunan kanat, milyonlarca emekçinin günlük istemlerini de gözardı edemiyor. Zaman zaman halka sınırlı ödünler verilmesine aracılık ediyor.

SOSYAL DEMOKRASİNİN İKİLİ YAPISI

Sosyal demokrasinin sözü edilen bu ikili yapısı, işçi sınıfı hareketinin, dünya komünist hareketinin sosyal demokrasi karşısındaki tavır ve tutumunu belirlemiştir. Sosyal demokrat hareket bir yanda tekellerin çıkarlarını savunan kapitalizmin koruyucusu sağ kanat liderlerle hareketin tabanını meydana getiren geniş emekçi kitleler arasında sallanır durur. Sağ kanat liderler, sosyal demokrat kitlenin istemlerinin baskısını her an omuzlarında duyarlar. Sadece duymakla da kalmaz, dönem ve koşullara göre bu istemlerin önemli bir bölümüne de cevap getirmek zorunda kalırlar.

Sosyal demokrat partilerin ikilemi ve bu ikilemin yol açtığı ayrışma, günümüzde emekçiler üzerindeki tekelci baskıların arttığı bir dönemde büsbütün keskinleşmiş ve hızlanmıştır. «Tekellerin temel çıkarları ile emekçilerin günü birlik kısa erimli çıkarları arasında manevra yapan» sosyal demokrat partilerdeki ayrışma iki yönde olmuştur: Tekellerin çıkar ve politikalarına daha çok bağımlılık ve emekçi sınıfların istemlerini daha fazla gözetme. Bu ayrışma genel olarak, lider kadrolarda sağa; tabanda, kitlelerde sola açılma biçiminde gözlenmektedir. Bu ayrışmada, tekellerin ekonomik ve siyasal baskıları kadar komünist partilerin ve sosyalizmin son yıllarda elde ettiği kalıcı kazanım ve başarıların etkisi büyüktür.

Batı'da sosyal demokrat partilerin iktidara gelmeleri genel olarak 1960'lı yıllardan sonraya rastlar. Bu da rastlantı değildir. Emperyalizm ile sosyalist sistem arasındaki tarihsel çelişkide sosyalizmin güçlerinin giderek belirleyici duruma gelmesi, soğuk savaşın aşılma olanaklarının oluşmasıyla, tekelci burjuvazi yığınların köklü dönüşümler için savaşımını, sosyal demokrasi «demokratik sosyalizm» yutturmacısıyla pasifize etme yolunu seçmiştir. İktidara geldikleri ülkelerde sosyal demokrat partiler bir yandan kısmi reformlarla düzeni korumaya çaba göstermişler, bir yandan da düzenin ister istemez onaylamak zorunda kaldığı yumuşamayı ve barış içinde yan yana yaşamayı uygulamaya sokan partiler olmuşlardır.

Günümüzde, sosyal demokrat partilerin **sol sosyal demokrat politika** izleyip izlemediklerinin belli başlı ölçütlerinden biri, antikomünist önyargıları terk edip terketmediği ve komünist partilerle tekellere karşı eylem ve cephe birliği oluşturup oluşturmadıklarıdır.

Sosyal Demokrat partilerin bağlı bulunduğu Sosyalist Enternasyonal, üyelerine uzun süredir Komünist Partilerle güçbirliği yapma yasağı koymuş, ancak bu yasak çeşitli ülke partileri tarafından somut koşullar ve emekçi sınıfların dayatmaları yüzünden geçerli sayılmamış, çeşitli partiler yasağa uymamışlardır. Sosyal demokrat partiler 1950 ve 1960 yıllarında yaptıkları program değişikliklerinde programların marksist terminoloji ve çözümlemeleri de tümüyle kaldırmışlardır. Bütün bunlar görünüşte sağa kayışın ifadeleridir. Ancak buna karşılık, sosyal demokrat partilerin kitlesindeki sola açılma ve sağ kanat liderleri zorlama eğilimi de gün geçtikçe vurgulu hale gelmekte, bu eğilim özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyal demokrat sendikaların üyeleri arasında ortaya çıkmaktadır. İngiltere'de Sosyal Demokrat İşçi Partisi hükümetine ve sosyal demokrat sendika yönetimlerine karşı kabaran son büyük grev dalgası bu durumun en son örneğidir.

NEDEN BAĞLAŞIKLIK POLİTİKASI?

İşçi sınıfının öncü partileri, dünya işçi sınıfı hareketi, sosyal demokrasiye karşı bağlaşıklık politikası sürdürmeyi hiçbir zaman ihmal etmemiştir. Bu bağlaşıklık politikasının tarihsel kökeni ve özü, Lenin'in **işçi sınıfını güçlü kılanın onun birliği olduğu** ilkesine dayanır, Komünist Enternasyonal, daha 1921 yılı başında bir birleşik işçi cephesi kurulmasını gündeme getirmiştir. Ancak daha sonra Avrupa'daki çeşitli gelişmeler, Almanya'da devrimin, sağ sosyal demokrat liderlerin işbirliğiyle kanla boğulması, sosyal demokrat işçilerle komünist işçiler arasına burjuvazinin kama sokmalarıyla, bu görev geniş çapta başarıya ulaşamamış, birleşik işçi cephesi, komünistlerle sosyal demokratların bağlaşıklığı gerçek anlamda kurulamamıştır. 1929'larda yaşanan büyük ekonomik bunalım, sağ sosyal demokrat liderleri daha vurgulu antikomünist konumlara itmiş, bu tavır güç kazanan ve iktidara yürüyen faşizme büyük olanaklar tanımış, birleşik cephenin kurulmasını başlangıçta engellemiştir. Sosyal demokrat liderlerin tutumu, komünist partilerini de düşmanlaşmaya ve yer yer sol sekter tutumlara itmiş, bu tutumlar Enternasyonalde eleştirilmiş, özellikle sosyal demokrat sendikaların karşı devrimci bir kitle olarak görülmesi ve düşmanlık politikası izlenmesi mahkûm edilmiştir. Üçüncü Enternasyonalin yedinci kongresinin 1935'de aldığı Cephe ve sosyal demokrasiye karşı tavırla ilgili karar, bu açıdan tarihsel bir dönüm noktası ve Lenin'in Birleşik Cephe taktiğine dönüş sayılabilir. Böylece komünistler, sosyal demokrasiyi, ideolojik planda hiç ödünsüz ve sonuna kadar eleştirirken, tekellere, faşizme emperyalizme ve savaş kışkırtıcılığına karşı sosyal demokratlarla bağlaşıklık politikasını temel taktik olarak benimsemişlerdir.

Günümüzde, sosyal demokrasi içindeki ayrışma sürerken, komünist ve işçi partilerinin sosyal demokrasiye karşı tavırlarının özü, Üçüncü Enternasyonalin yedinci kongresinde belirlenen karar doğrultusundadır. 1969'da Moskova'da yapılan dünya Komünist ve İşçi Partileri toplantısında ortak deklarasyonda şöyle denmektedir:

«İşçi sınıfının Birliğine kesin önem veren komünistler ise, bugün ileri demokratik bir rejimi gelecekte ise sosyalist düzenin kurulması için, sosyalistler ve sosyal demokratlarla işbirliğini gözetmektedirler. Bu işbirliğini gerçekleştirmek için herşeyi yapacaklardır... Elbette ki bu yolda ilerleyebilmek için, sosyalist partileri ve sosyalizmden yana olan öteki politik örgütlerin, burjuvaziyle sınıf işbirliği politikasından kesin olarak kopmaları ve barış, demokrasi ve sosyalizm için etkin bir savaşım politikası izlemeleri zorunludur». Yine Komünist ve İşçi Partilerinin 1976 Berlin toplantısında dünya durumu gözden geçirildikten sonra şöyle deniyor:

«Konferansa katılanlar, çeşitli ülkelerde ve uluslararası alanda komünist ve sosyalist, veya sosyal demokrat partileri arasında işbirliğinin gelişmesindeki başarıları selamlar. Avrupa komünist ve işçi partileri, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin temel çıkarları, böylesi bir işbirliğini köstekleyen, emekçi yığınların bütün tekelci sermayeye, gerici ve tutucu güçlere karşı savaşını zorlaştıran bütün engellerin kaldırılmasını gerektirdiğini gerekli sayıyor... Aynı zaman da komünist ve İşçi partileri öteki demokratik güçlerle, özellikle barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme savaşında sosyalist ve sosyal demokrat partilerle eşit haklı işbirliğine katkıda bulunmaya hazır olduklarını yeniden belirtirler.»

Sosyal demokrasiye karşı tavır, özetle şu ilkelerle belirlenir:

İşçi sınıfının burjavaziye bağımlılaştırmaya ve tekeller düzeninin, şu veya bu şekilde savunulmasına karşı, sağ sosyal demokrasiye karşı, ödünsüz savaşım. Sosyal demokrasiye karşı ideolojik savaşımı, üç kesitte ele almak gerekir. Onun antikomünizmine, gerçek, varolan sosyalizme ve komünist partilere karşı düşmanlık tavrına ve propagandasına karşı savaşım... Onun yığınlara gerçek bir alternatifmiş gibi savunmaya çalıştığı, özünde kapitalizmi korumayı ve geliştirmeyi amaçlayan «demokratik sosyalizm» yutturmacasının içyüzünü sergilemek... Ve iktidardaki sosyal demokrasinin tekellerden, kapitalist sömürüden yana ekoonmik politikasını teşhir etmek. Öteyandan toplumsal ilerleme, emekçilerin ekonomik ve demokratik kazanımları ve barış konularında sosyal demokrasiyle bağlaşıklığın tüm olanaklarını zorlamak gündemdedir. Bu sosyal demokrasinin sağ kanat liderlerine rağmen ve geniş emekçi kitlelerin burjuvazinin propagandasıyla koşullandırılmışlıklarına rağmen yürütülecek son derece güç ve sabırlı bir iştir. Ancak geniş emekçi kitlelerin sadece bağımlı, az ve orta derecede gelişmiş ülkelerde değil emperyalist ülkelerde de büyük bir hareketlilik icine girdikleri, tekellerin baskı ve tehditlerine karşı sağ politikaları zorladıkları, sağ sosyal demokrasinin antikomünizmi bir yandan yükselirken, öteyandan sosyal demokrat kitlelerin giderek sola açıldıkları bir dönemde, güç de olsa umutsuz bir iş değildir.

Kuyrukçuluk veya sol sekterlik? Ne o ne de öteki. Doğru yol, doğru taktik uluslararası işçi sınıfı hareketi tarafından belirlenmiştir. İş bu taktiği özgül koşullar hesaba katılarak, ama sağa veya sola yuvarlanmadan uygulamaktadır.

Bazı valiler, yöneticiler ve milletvekillerinin yakınları faşitlere kanat geriyor.

İSTA HABER MERKEZİ

●Erdemli'de, faşist çeteyi AP Milletvekili Nazım Baş'ın kardeşi yönetiyor..

●Balıkesir'de faşistler telgraflarla militanlarını çağırıyor..

●Eskişehir Valisi, orta dereceli okullarda öğretmen ve öğrencilerin gazete okumasını yasakladı..

●Vali, yakalanan faşist katilleri basından ve kamuoyundan saklıyor..

●Kaçak faşistlerin saklandığı Tirebolu'da Dev—Genç Şube Başkanı öldürüldü..

13 ilde ilân edilen sıkıyönetim, 2 ay daha uzatılırken, ülkenin çeşitli yörelerinden gelen haberlerde, sürdürülmek istenen faşist teröre, bazı yöneticilerin yanısıra gerici partilerin milletvekillerinin yakınlarının da kanat gerdiğini ortaya koyuyor..

Mersin, Erdemli'de

Bundan bir süre önce Adana, Kahramanmaraş, Gaziantep'ten sürgün edilen ancak hiçbir okulun almak istemediği 78 faşit militan Erdemli Lisesi'ne yerleşti. İlerici öğretmenleri derslere sokmayan faşistler son olarak da Lise Müdür Yardımcısının evini bombaladılar. Erdemli Lisesi faşist terör üzerine sömestr tatilinden sonra süresiz olarak kapandı.

Faşist çeteleri AP İçel milletvekili Nazım Baş'ın kardeşi yönetiyor. Aranan faşist katiller rahatça Erdemli'de saklanabiliyor.

Saat akşam 20.00'den sonra kimsenin sokağa çıkmadığı Erdemli'de faşistler Silifke-Mersin arasında çalışan otobüsleri durdurarak Milliyet Gazetesi okuyan yolcuları bile dövüyorlar. Alevilerin oturduğu mahallede sürekli dolaşan faşistler, bir provokasyon çıkartıp katliam yapmayı planlıyorlar. Erdemli Elektrik İdaresi MHP'lilerin elinde bulunuyor. Bu sayede faşistler hangi gece hangi sokağa bomba atacaklarsa, o sokağın lambaları yanmıyor. 20 Şubat Salı günü Halkevi Başkanının evinin bombalanması da aynı şekilde gerçekleşti.

Öte yandan beraberinde 23 kişi ile, yetkililerle görüşmek üzere Ankara'ya gelen CHP İlçe Başkanına, yetkililer, "şimdi bütçe görüşmeleri var, ilgilenemeyiz, not aldık. Mart'tan sonra uğraşabiliriz" dediler.

Balıkesir'de

Eğitim Enstitüsü'nün açılması ile faşistler yoğun halde çeşitli il, ilçe ve bölgelerden Balıkesir'e toplanmaya başladılar.

Bir haftadır sokaklarda çeşitli saldırılarda bulunan faşist militanlar, gruplar halinde gezmekte, demokrat öğretmen ve öğrencilere saldırmaktalar.

Çarşıda yoğunlaşan sataşmaların saldırıların yanısıra bu hafta faşist militanlar gruplar halinde okullarda olay yaratmak istediler.

Balıkesir Ülkü Ocakları Başkanı Türkiyedeki tüm il ve ilçelerdeki ÜGD şubelerinden telgrafla cezalı, cezasız tüm militanlarını Balıkesir'e çağırıyor.

Bandırma'da

Balıkesir'de yayınlanan ve MHP'nin propagandasını yürüten Bengi Gazetesi'nin Bandırma bürosunda 1 adet 7.65 milimetre çapında tabanca, mermiler, şişler, zincir ve ustralar ile bazı belgeler ele geçirildi.

Bengi Gazetesi'nin sürekli olarak "Solcular Balıkesir'i silah deposu haline getiriyor" yolundaki yayınının ardında kendisini ve faşist cinayet çetelerini saklamak amacınıngizli olduğu ortaya çıktı.

Ayrıca, Bursa'dan Balıkesir'e tabanca mermisi getiren 3 kişi yakalan-

dı. Yakalanan Süleyman Takunyacı, Selim Çakan ve Sadi Selim'in yanında bir çuval içinde 4 bin 500 adet Geco marka mermi ele geçti.

Eskişehir'de

Eskişehir Valisi Nazif Demiröz'ün antidemokratik uygulama ve baskıları orta dereceli okul yöneticileri üzerinde de sürüyor.

Eskişehir Valisinin son olarak 9 Şubat 1979 günü orta dereceli okul yöneticileri ile yaptığı toplantıda öğretmenler odasına her türlü gazete ve yayın sokulması yasaklandı. Ayrıca öğrencilerin gazete ve herhangi bir yayın okumaları halinde cezalandırılmaları da öngörüldü.

Öte yandan bazı okul yöneticileri bu uygulamaya şiddetle karşı çıktılar. Ancak antidemokratik uygulamaları yerine getirmeyen yöneticilerin görevlerine son verileceği belirtiliyor.

Geçtiğimiz günlerde Eskişehir'de meydana gelen iki olay da Vali'nin tutumu hakkında somut kanıtlar ortaya çıkardı. Vali Demiröz, Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı Alaaddin Nacak ve öğretmen Muammer Uludağ'ı bıçakla ağır yaralayan faşist militan Ahmet Sezai Köseoğlu ile, İGD'li Metin Akgün'ü öldürdükten sonra Porsuk'a attığı öne sürülen Murat Göbel'in Mustafa Kemal Lisesi önünde ilerici öğrencilere silahlı saldırıdan sonra yakalandığını basından ve kamuoyundan sakladı.

Doğu Karadeniz'de Faşistlere dikkat!

Sıkıyönetimin ilanından sonra, MHP'nin Başbuğu'nun ve tüm faşistlerin Trabzon ve yöresinde de sıkıyönetim istemelerinden sonra Doğu Karadeniz yöresinde faşist terörde bir tırmanma gözlendi. Daha önceki sayılarımızda değindiğimiz faşist saldırılara ek olarak olaylar sürüyor.

Tirebolu'da

Geçtiğimiz Pazar günü gecesi, Dev-Yol'cu Tirebolu Dev-Genç Şube Başkanı İsmail Takır ve iki arkadaşı faşistlerin pususuna düştü.

Faşistlerin açtığı ateş sonucu İsmail Takır öldü, diğer iki arkadaşı ise ağır yaralandı.

Sağmalcılar cezaevi kaçağı faşist katil Ferhat Tüysüz'ün yanısıra birçok aranan faşistin bu yörede gizlendiği, saldırıların bu kişiler tarafından örgütlendiği biliniyor. Ancak, Pol-Bir'li polislerin egemen olduğu Tirebolu'da bu yolda yapılan ihbarlara pek itibar edilmiyor.

İsmail Takır'ın ölümünün ertesi günü yapılan cenaze töreni ise antifaşist gösteriye dönüştü. Gerçi Dev-Yol ve Dev-Sol'cuların eylem birliğine karşı tutumları bu cenaze töreninde de ortaya çıktı ama, tören kitlesel bir katılımla yapıldı. MHP ve ÜGD yöneticilerinin dükkanlarında cenazeye katılanlara yapılan silahlı saldırı sonucu, MHP'li Nuri Bayrak'ın evinde arama yapıldı ve dinamitle, silahlar ele geçti.

Of'ta

Of Töb-Der Şube Başkanı Mahmut İnan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencisi olan Kardeşi Metin İnan ile evinde silahlı saldırıya uğradı. Açılan ateş sonucu Metin İnan 5'i karnına, 3'ü ayağına olmak üzere yediği 8 kurşunla öldü. Metin İnan ölmeden önce katili tarif etti. Son sözü, "Faşist Katillerden Hesap Sorulsun" oldu.

Of'taki ilerici ve demokratlar büyük bir cenaze töreni düzenlemek istediler. Ancak, buna ilçe yöneticileri karşı çıktılar. Karşı çıkanlar arasında CHP'li Belediye Başkanı da yer aldı. Metin İnan'ın cenazesi doğum yeri olan Antakya'ya gönderildi.

Trabzon'da

Tüm ülkede olduğu gibi Doğu Karadeniz Bölgesinde de yürütülen bu faşist saldırı ve cinayetlere karşı etkili ve kalıcı savaşım sürüyor. Trabzon'da geçtiğimiz günlerde Trabzon Barosunun çağrısı ile çeşitli meslek ve kitle örgütleri ortak bir toplantı yaptı.

Toplantıya Trabzon Barosu'nun yanı sıra TÜMÖD, Yol-İş Sendikası, Şöför ve Otomobilciler Derneği, Komisyoncular Derneği, Tabipler Odası, Ticaret ve Sanayi Odası, Trabzon Hukukçular Derneği, Esnaf ve Kefalet Kooperatifleri Doğu Karadeniz Birliği, Muhtarlar Birliği ve Esnaf Dernekleri katıldı.

Baro Başkanı Avukat Fethi Çulha toplantıda yaptığı konuşmada, "... Bu gelişmelerin bir yönü kitlemizi suskunluğa itecek, Anayasa ile tanınan söz, yazı ve bilin özgürlüğünü askıya alacak faşist bir devlet anlayışının egemen olma eğilimini göstermektedir" şeklinde konuştu.

Salihli'de

Faşist saldıralar sürerken, işçi sınıfı bilimine ters, sapık akımların bazı temsilcileri de ilericilere, demokratlara karşı saldırıya geçtiler. Salihli'de kendilerine "Devrimci Yol" adını veren bir gurup, tabanın kaydığını görünce İGD'lilere saldırıya geçti. TÖB-DER Şube yöneticilerinden TİP eğilimli A. Şahin Yaman'ı dövdüler.

Dev-Yol'cular, İGD'lilerin oturduğu kahveye silahlı saldırıda bulundular. Lütfü Yavaş ayağından, Rafet Erdoğmuş boynundan yaralandı. Dev-Yol'cuların bu saldırısına bazı maocuların da destek olduğu görüldü.

Isparta'da

Salihli'de İGD'lilere saldıran Devrimci-Yol taraflarına karşın, aynı gurubun Isparta'daki temsilcileri, aralarında İGD'nin de bulunduğu eylem birliğinde yer alıyor. Eylem Birliğine Devrimci-Yol'un yanı sıra Kurtuluş, Genç Sosyalist dergilerinin görüşlerini benimseyenler katılıyor.

Antifaşist eylem birliği kendi arasında yaptığı toplantıda, bundan böyle önemli günlerin (16 Mart-1 Mayıs gibi) birlikte düzenlenecek toplantılarla anılması kabul edildi. Girişim, gericiliğin kalelerinden sayılan Isparta'da ilerciler adına önemli bir adım olarak değerlendirildi.

Gençler, aydınlar ve köylüler birlikte su kanalı inşaatında çalışıyor

Edremit (İSTA)

Balıkesir'e bağlı Edremit ilçisinin Hacıaslanlar Köyü Halk Odası öncülüğünde sulama kanalı yapımı girişimi, Edremit ve Burhaniyeli ilerici gençlerle, öğretmenlerin de dayanışmasıyla sürüyor. Özellikle Pazar günleri toplu halde kanal çalışmalarına giden köylüler, ilerici gençler ve öğretmenler 1600 metre uzunluğundaki kanalın biran önce bitirilmesi ve köyün sulama sorununun çözümlenmesi için yoğun bir çaba harcıyorlar.

Köy Halk Odası'nın öncülüğünü yaptığı bu girişim, köylülerle ilerici gençliğin, öğretmenlerin aydınların sıcak bağlar kurmasına büyük katkıda bulunuyor. Köy Odasının girişimleri su kanalı ile kalmıyor. Çevre ilçe ve köylerin ilericileri ile birlikte orman köylüleri için bir Kalkındırma Kooperatifinin kurulması çabaları da yoğunlaşıyor.

● Öğrenciler anne ve babaları ile Valilik önünde.

İzmir'de öğretmenlerin cezalandırılmasını veliler ve öğrenciler protesto etti...

İzmir (İSTA)

Gültepe'deki Kazım Karabekir İlkokulu Müdürü ve tüm öğretmenlerinin sürülmesi ve çeşitli cezalara çarptırılması öğrenciler ve öğrenci velileri arasında büyük tepkiye yol açtı.

Okul müdürü ve öğretmenlerin "suçu" yasal haklarını kullanarak gerici bir müfettişin denetim yapmasına izin vermemekti. Yasa ve yönetmeliklerdeki gerici hükümleri öğretmenlerin karşısına bir duvar gibi çıkaranlar, bu kez yasal haklarını kullanan öğretmenleri çeşitli cezalara çarptırdılar, sürdüler.

Sürgünler ve cezalar yıldırım harekâtı ile uygulanırken, öğrenci velileri ve öğrenciler 18 Şubat günü saat 14.00'de okul salonunda toplandılar. Toplantı başkanlığına Gültepe'nin demokrat belediye başkanı Aydın Erten seçildi.

Erten, yaptığı konuşmada, sürgünlere neden olan müfettiş Mustafa Sarıkaya'nın psikolojik bir dengesizlik içinde bulunduğunu, faşist eğilimli olduğunu, bu kişinin raporuna dayanılarak 4 öğretmenin sürüldüğünü, 17 öğretmenin ise çeşitli cezalara çarptırıldığını söyledi. Erten, "bu tür antidemokratik bir uygulamaya göz yumanların yakasında hangi rozeti taşısalar Gültepe halkından alacakları gerekli cevaptan kurtulamayacaklarını" belirtti ve "öğretmenleri öz örgütleri TÖB-DER'in yanında saf tutmasından dolayı kutlarım" dedi.

Daha sonra söz alan TÖB-DER İzmir Şube Başkanı Muammer Toprakçı, sürülen öğretmenlerin suçunun halktan yana eğitim-öğretim istemeleri olduğunu dile getirdi ve "Veliler ve öğrenciler öğretmenlerinden memnun değilse bu cezaya razıyız" şeklinde konuştu. Toprakçı'nın bu sözleri veliler ve öğrenciler tarafından "memnunuz, biz öğretmenlerimizi bırakmayız" sözleriyle kesildi.

Toplantıda konuşan öğrenci velileri de uygulamanın çirkinliğini sergilediler ve sonuna kadar öğretmenlerin yanında yer tutacaklarını açıkladılar.

İmza kampanyasının açılmasının da kararlaştırıldığı toplantı sonucunda, Valilik binası önünde protesto gösterisi yapılması kararlaştırıldı.

Salı günü saat 10.30'da Gültepe halkı çoluk-çocuk İzmir Valiliğinin önünde toplandı. Hep bir ağızdan "öğretmenlerimizi istiyoruz" diye haykırdılar. Valiye bir heyet göndererek istemlerinde kararlı olduklarını ve uygulamanın düzeltilmesini beklediklerini söylediler. "Eğer uygulama düzeltilmezse eylemlerimiz sürecek" dediler.

Vilayet önünde bir basın toplantısı yapan TÖB-DER İzmir Şube Başkanı Muammer Toprakçı da öğretmen kıyımının İzmir'de yeni olmadığını belirtti ve son üç ayda 15 öğretmenin sürüldüğünü örneklerle anlattı.

İzmir Milli Eğitim Müdürlüğünün gerici uygulaması, bir gecekondu semti olan Gültepe halkının kendi yanlarında saf tutan öğretmenleriyle sarmaş dolaş olduğunu gözler önüne serdi.

savaş yolu

SAHİBİ: OYA BAYDAR

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: ALİ İHSAN ÖZGÜR
İbrahim ARIK

★ YÖNETİM YERİ: 3.Beyler Eminsoy İşhanı K.3 No:304-Kemeraltı-İZMİR ★ BANKA HESAP NO: Y.Kredi Bankası Çemberlitaş Şb.1736-53 ★ ABONE KOŞULLARI: Yıllık 400 TL, 6 Aylık 200 TL, 3 Aylık 100 TL. ★ YURT DIŞI ABONE (YILLIK): F.Almanya 80 DM, Belçika 1360 BF, İngiltere 20 Sterlin, Fransa 180 FF, Hollanda 100 Gulden, ABD 50 Dolar, Kanada 60 Kanada Doları, Avustralya 50 Avustralya Doları, İsveç 180 Kron, İsviçre 92 İF. ★ İLAN KOŞULLARI: (İç Sayfalar) sütun cm 50 TL. ★ İÇ DÜZEN Savaş Yolu Teknik Sekreterliği ★ DİZGİ: Çiçek Matbaası ★ BASKI: S.S.Tükel-Gazetecilik ve Matbaacılık Gazi Bulvarı No:18-İZMİR ★ DAĞITIM: Savaş Yolu Dağıtım Servisi★.

Baskı Tarihi: 3.3.1979

TÖB-DER'de örgütsel birlik kongresi isteniyor

Afyon (İSTA)

TÖB-DER Afyon, Şuhut, Sultandağı, Çay, Sincanlı ve Dazkırı Şubelerinin ortak açıklamasında TÖB-DER'de 2 yıldır süren bunalımın çözümü için "Örgütsel Birlik Kongresi"nin zorunlu olduğu belirtildi.

TÖB-DER'in 6 şubesinin ortak açıklamasında çözüm için şu öneriler sıralandı:

" - Örgütün antiemperyalist, antifaşist niteliğine ters düşmeyen her kesimle TÖB-DER ilkeleri üzerinde birlik sağlamak. Fesihçiliğe dizginsiz ihraçlara ve şube kapatmalara kesinlikle son vermek, örgütümüzün iç birliğini hayata geçirmek.

- Örgütsel bağımsızlık ilkesi ışığında örgütümüzü herhangi bir parti ya da örgütün kuyruğuna takma girişimlerine karşı örgütsel bağımsızlığı titizlikle korumak ve uygulamak

- Özlük, mesleki, ekonomik ve demokratik sorunlardan hareketle öğretmenlerin yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için aktif mücadele.

- Tabanın söz, karar ve sorumluluk sahibi olmak doğrultusunda öğretmenin demokratik istemini, bilinçli etkinliğini ve yaratıcı gücünü harekete geçirecek kalıcı bir çalışmayı temel almak.

- Kitle örgütleriyle karşılıklı saygıya dayanan ilişki ve dayanışmayı sağlıyacak bir yönetim, mahkemelerde değil tabanın söz ve karar sahibi ilkesine dayanarak "ÖRGÜTSEL BİRLİK KONGRESİ" nde ortaya çıkacaktır.

Bunalımdan çıkılmasını içtenlikle isteyen tüm üyelerimizi demokratik muhalefette birleşmeye ve ÖRGÜTSEL BİRLİK KONGRESİ'nin hazırlanması için çaba göstermeye çağırıyoruz"

Konya'da Çağdaş Hukukçular 141, 142'nin iptalini istedi

Konya (İSTA)

Çağdaş Hukukçular Derneği Konya Şubesi Genel Kurulunda 141-142'nci maddelerin insan hakları evrensel beyannamesi ile uluslararası anlaşmalara ve 1961 Anayasasına ters düştüğü belirtildi. Anayasaya aykırılığı kanıtlanan 141 ve 142 ile antidemokratik 163'ncü maddenin kaldırılması istenen genel kurulda CHP yöneticilerinin halka verdiği sözleri yerine getirmesi gerektiği bildirildi. Hukukçular konuşmalarında CHP ağırlıklı hükümetten bu yönde verilen vaatlerin yerine getirilmesini istemenin çağdaş hukukçuların birincil görevi olduğunu hatırlattılar.

17 Şubat günü yapılan genel kurulda Şaban Ulusoy, Ali Elibol, Niyazi Uğur, Nuri Baysal ve Orhan Özer Yönetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Göbel Bucağı Kalkınma Kooperatifi Yıllık Olağan Genel Kurulu'nu yaptı

Domatesin üreticiden 150 kuruşa alınması kararlaştırıldı

Susurluk (İSTA)

Geçtiğimiz günlerde yapılan Göbel Bucağı Kalkınma Kooperatifi birinci Olağan Genel Kurulunda üreticilerden domatesin 150 kuruştan alınması kararlaştırıldı. Genel Kurul'da demokratik halk kooperatifçiliğinin ilkeleri dile getirildi ve demokratik kitle örgütleriyle dayanışma içinde çalışmaların yürütülmesi karara bağlandı.

Kongrede konuşan Göbel Kalkınma Kooperatifi Temsilcisi, Balıkesir Birliği Denetim Kurulu üyesi ve Susurluk Hayvancılık Kooperatifi Başkanı Yüksel İnan, kooperatifin diğer kooperatiflerle diyalog içinde olmasına, hayvancılık kooperatifinin yapacağı yatırımlara birim kooperatifi olarak katılınabileceğine dikkati çekti.

Genel Kurul'da üretici köylüyü yakından ilgilendiren domates alım fiyatları da saptandı. Geçen yıl Göbel Kooperatifi domatesi 105 kuruştan alırken, özel sektör 75 kuruş ödemişti. Kongrede, bu yıl kooperatifin domatesi 150 kuruştan alması kararlaştırıldı.

Barış ve Sosyalizm Sorunları

ŞUBAT 1979, 17. Sayısında

● Yığın Bağları - TKP'nin Güç Kaynağı - I. BİLEN ● Sosyalizm ve Komünizm Kuruculuğu ve Dünya Gelişmeleri ● Sosyalizmin Tarihsel Görevi - T. JİVKOV ● Enternasyonalist Dayanışmanın Büyüyen Rolü - H. AXEN ● Varolan Sosyalizm ve Uluslararası Önemi - B. PONOMARYOV ● Dünya Barışı ve Komünistler - P. BOYÇUK ● Demokrasiden Yana Bir Değişiklik Arayışı - A. SAARİNEN ● Hedefler Belirlendi - H. GAUTİER ● Devrim Sürecinin Ulusal ve Sınıfsal Yönleri - Z. SNITIL ● KÜBA DEVRİMİ: Latin Amerika Halklarının Savaşımında Nitel Değişim ● İsrail'de Yapılan Yerel Seçimlerden Alınan Politik Dersler - T. TUBİ ● Uğursuz Bağlaşıklık ●

●

Fiyatı: 20 Lira ● Yazışma ve Havale Adresi: ÜRÜN, P.K. 41, Sirkeci/İstanbul ● Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM

12 Mart'ın Dersleri

haftanın hatırlattığı...

12 Mart 1971'de, Türkiye radyolarının saat 13.00'deki haber bülteninde, Genel Kurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarının imzalarını taşıyan bir muhtıra yayınlandı. 12 Mart Muhtırası'nı radyodan dinleyen Başbakan Demirel, Bakanlar Kurulunu toplantıya çağırdı ve aynı gün Demirel hükümeti istifa etti. 12 Mart muhtırasında, Demirel hükümetinin yerine, geniş tabanlı «güçlü ve inandırıcı» bir hükümetin, demokratik kurallar çerçevesinde oluşturulması isteniyordu. 12 Mart rejimi başlamıştı.

12 Mart'a nasıl gelindi

12 Mart'a nasıl gelindi sorusunu, muhtıradan sekiz yıl sonra sermaye açısından ve demokrasi güçleri açısından ayrı ayrı cevaplandırmakta yarar var. 12 Mart'a doğru giden günlerde, Türkiye'de herkes, artık böyle süremeyeceğini, mutlaka birşeyler olacağını seziyor, biliyordu.

1970'lere gelindiğinde, işbirlikçi büyük sermaye tekelleşme sürecinde yeni adımlar atma yoluydaydı, ama bu adımlar bir yanda Türkiye ekonomisinin çıkmazlarına, sermaye içi çelişkilere, mevcut hükümet ve siyasal güçlere çarpıyor, öte yandan o dönemlere göre olağanüstü gelişmiş bir demokratik dirençle; işçi sınıfının 15-16 Haziran'lara varan direnci, küçük üreticiden memurlara, öğretmenlerden hukukçulara, teknik elemanlardan idari personele değin tüm emekçi kesimlerin uyanış ve hareketliliği ile karşılaşıyordu.

1970'e gelindiğinde Türkiye kapitalizmi o yıllara kadar yaşanmış en derin bunalımlardan birinin eşiğindeydi. 1970 yılında Demirel hükümetinin yaptığı devalüasyonla Türk parasının değeri yüzde 66 oranında düşürüldü. Yatırım, üretim, kalkınma hızı geriledi. 1960'da hızlanmış olan sermayenin sanayie yönelmesi ve tekelleşmesi olgusu, 1970 yılına gelindiğinde, yeni boyutlara erişmişti, ama tekelci sermaye bu yeni boyutların gerektirdiği yeni açılımları yapamıyordu.

Ekonominin tüm kaynaklarını kendisine aktaramamış, tekel dışı sermaye kesimlerinin payını istediği oranda azaltamamış kapitalizm öncesi geri ekonomik ilişkilerin tekelleşmeyi ve tekelci kapitalizmin gelişmesini engelleyen yapısını gereğince kıramamıştı. DP ve MNP (Sonradan MSP'ye dönüştü) gibi partiler sermayenin tümünün çıkarlarını savunmaya çabalayan AP'den, kapitalizm öncesi geri asalak sermaye kesimlerinin ve tekel dışı kalmış orta ve küçük sermayenin, toprak sahiplerinin çıkarlarının siyasal örgütlenmeleri olarak ayrılmışlardı. Buna karşılık tekelci sermaye kesimleri, AP'yi, kendi çıkarlarını savunmada yeterince becerikli görmez olmuşlardı. O zamanlar henüz sosyal demokrat bir alternatif oluşmuş değildi. Öte yandan 1961 Anayasası'nın getirdiği görece demokratik ortamda işçi hareketi ve emekçi sınıfların bilinçlenmesi gelişmiş, demokrasi bilinci yükselmiş, kitlelerin hareketliliği o güne kadar görülmedik ölçülerde artmış, 15-16 Haziran olayları büyük sermayenin gözünü korkutmuş, alarm çanlarını çalmıştı. Yine 1963-1971 arası dönemde gerçek işçi ücretleri sürekli bir artış göstermişti. İşbirlikçi tekelci sermaye kesiminin, önündeki engelleri temizlemesi ve kendi çıkarları doğrultusunda ileriye yeni bir hamle yapabilmesi için ekonominin tüm kaynaklarını buyruğuna alabilmesi, sömürü oranını artırabilmesi, bunalımın tüm yükünü emekçi sınıfların omuzlarına yıkabilmesi, örneğin maaş ve ücretlerin dondurulması taban fiyatların düşük tutulması, tarım kesiminin vergilendirilmesi işçi sınıfının ekonomik ve siyasal hareketinin gemlenmesi ve benzeri önlemler gerekmekteydi. Tekelci sermaye, bu istemlerini «olağan» bir rejim altında gerçekleştiremeyeceğinin bilincindeydi.

Öte yandan 12 Mart'a yaklaşılırken Türkiye'de, sol da önemli birdağınıklık, işçi sınıfının örgütlü öncülüğünde zaaflar, küçük burjuva radikal kesimlerde «ileri ci ordu darbesi» hayal ve hazırlıkları ve böyle bir ortamın yarattığı maceracılık, sol sapma gözlenmekteydi. İlk banka soygunları, ilk siyasal adam kaçırma olayları, silâhlı eylemler öğrenci kökenli hareketlerin yoğunlaşmasıyla birlikte 12 Mart'a giden günlerde görüldü.

Tekelci sermayenin önündeki çözüm «olağanüstü rejim»di. Ama nasıl bir rejim? Tekelci sermaye ve emperyalist odakların önünde o günlerde iki «olağanüstü (faşizan) rejim modeli vardı: «Endonezya veya Kore örneği» veya «Yunanistan örneği»...

8 Mart'tan 12 Mart'a

Aslında açık faşizm özlemcilerini biraz daha «yumuşak» formüller, aramaya iten nedenlerin başında, ordu içindeki sol radikal eğilimler geliyordu. Bütçe ayı olsun, pek çok ilerici kesimde, ilk zamanlar 12 Mart muhtarısını alkışlama yanılgısına düştü.

Erim kabinesinin hükümet olmasından tam bir ay sonra, 26 Nisan'da 11 ilde sıkı yönetim ilân edilmesinden sonra çok hızlı gelişmeye başlayacak olan faşist tırmanış, pekçoklarının geç de olsa gözünü açacak ve 12 Mart'ın «balyoz»u, ilk önce, 12 Mart muhtırasını alkışlamış olan bazı küçük burjuva aydınlarının başına inecekti.

Sıkıyönetimle birlikte başlayan uygulamalar faşizmin tırmanışını hemen ortaya koydu. Birkaç ay içinde binlerce genç, aydın, öğretmen, işçi, emekçi tutuklandı. Tüm dernekler kapatıldı, TİP yöneticileri tutuklandı, bir süre sonra da bu parti kapatıldı. İlerici, demokrasi yanlısı ne kadar yayın, dergi, kitap varsa toplatıldı ve imha edildi. Kitle tutuklamaları, ihbarlar, sokaklarda insan avı başladı. Sendikalar sözde kapatılmadı, ama toplu sözleşmeler silâhların gölgesinde, sıkıyönetim «rica»larıyla imzalandı, grevler yasaklandı. Anayasa lüks bulundu, Anayasanın 60'dan fazla maddesi değiştirildi, temel hak ve özgürlükler yok edildi. Çeşitli yasalarda antidemokratik gerici değişiklikler yapıldı. İşkence günlük uygulamalar arasına girdi. Devlet terörü görülmemiş boyutlar kazandı.

12 Mart döneminde 1971-1972-1973 yıllarında, rejimin en açık ifadesi, sermayenin sömürü ve kâr oranı artarken ve tekelci sermaye örgütlenmesi büyük bir hızla gelişirken, gerçek ücretlerde ve maaşlarda büyük düşüşler gözlendi. Ücret ve maaşlarda böyle bir düşüş, o zamana kadar görülmemiş bir olaydı. 1970-1973 arasında pahalılık yüzde 60 civarında artarken, gerçek ücretlerde yüzde 7 maaşlarda yüzde 35 civarında düşme oldu. Küçük üreticinin gerçek gelirlerinde de aynı eğilim gözlendi. Kısaca 12 Mart rejimi tekelci sermayeyi güçlendirirken tüm emekçi kesimlerin yaşam düzeyini ve demokratik haklarını geriletti.

Tutunamayan Faşizm

12 Mart'ta faşizm, kendine özgü, yer yer bonapartist öğelerle içiçe bir şekilde iki buçuk yıl boyunca kanla, işkenceyle tırmandı. Ama tutunamadı. 1973 yazında 12 Mart rejimi sona eriyor, 1973 Ekiminde seçimler yapılıyor ve «Yeni CHP» 12 Mart rejimine karşı bir güç görünümünde ve en çok oyu alarak hükümeti kurmaya olan Şubat ayı, hazırlık ve bekleme içinde geçirildi. Ama hazırlık yapan sadece tekelci sermaye ve emperyalist odaklar değildi. Ordu içindeki küçük burjuva radikal kanat da hazırlığını tamamlamış, 8 Mart'da darbe tasarlamış; 8 Mart muhtırasını ve yeni «devrimci» askeri hükümetin listesini bile hazırlamıştı. O sıralarda, çeşitli sol maceracı ve eylemci gençlik kesimlerinin 8 Martçıların dolaylı dolaysız güdümünde oldukları iyi bilinir. Ancak, 1971 Türkiye'sinde, «ordu geleneği»nin artık geçerli olmayacağı, «ilerici bir ordu darbesinin», işçi sınıfı öncülüğünü ve geniş emekçi kitlelerin katılımını reddeden bir «ileri» hareketin mümkün olamayacağı kısa zamanda görüldü. 8 Mart deşifre oldu, her yönden «satıldı» ve ordu hiyerarşisi içinde, en büyük komutanların önayak oldukları görünümde bir 12 Mart darbesine dönüştürüldü. 8 Mart'ın 12 Mart'a dönüşmesiyle ordudaki radikal kanat ezilirken, olayların ipi de kesinlikle tekelci kesimin eline geçiyordu.

Reform masalları ve acı gerçekler

Cumhurbaşkanı Sunay, 12 Mart darbesinden bağımsız değildi. Onun da çabalarıyla, yeni rejime uygun yeni hükümet aranmaya başlandı. CHP'den istifa ederek bir anda bağımsızlaşıveren ve öteden beri antidemokratik eğilimleri, demokrasinin üzerine şal örtme tutkusu yüzünden «Şalcı Erim» diye bilinen Nihat Erim başbakan oldu. Erim kabinesi «refom kabinesi» olarak ilân edildi. Çünkü geniş kitleler ve 8 Mart yandaşları reform peşindeydiler.

Günün koşulları, kitlelerin bilinç düzeyi, ilk bakışta açıkça sağ ve faşist görünümlü bir hükümete elverişli değildi. Erim hükümetinde, sonradan hepsi bu hükümetten istifa edecek olan «teknokratlar» da sözde reform yapmak için bulunmaktaydılar. Aslında öngörülen «reformların» tümü, işçi sınıfının gözüyle bakıldığında kapitalizmin daha hızlı gelişmesini sağlayacak, tekelci sermayenin daha rahat serpilip gelişmesine olanak tanıyan ve emekçi kitlelerin çıkarlarıyla ilişkisi olmayan bir dizi önlemi içeriyordu. Ama hiç değilse adı reformdu ve geniş kitlelerde olduğu kadar küçük burjuva aydın ve bürokrat kesimlerde bir yanılgı ve kanma duygusu yaratabiliyordu.

Nitekim, 8 Mart hayaline kapılanlar olsun, küçük burjuva ilericileri, işçi sınıfı bilimi dışında kalan «sol» aday oluyordu.

12 Mart rejimi tekelci sermayeye, geçici bir süre için, istediklerinin pekçoğunu vermiş, bunalımını kısacık bir süre için atlatabilmesi olanağını tanımıştı. Ama yine de yeterince «siyasal» istikrar getirememişti. Hükümetler içindeki çalkantılar bir türlü sona ermiyor, hükümetler hükümetleri izliyor, öte yandan 12 Mart hükümetlerinin bazı kararları ve uygulamaları, buna uygun tekelcilerin kısa vadeli düşünceleriyle tam uyum göstermeyebiliyordu. «Reformlar» fetişizmi hiçbir reform yapılmasa da sermayeyi huzursuz ediyor, kitlelerin demokratik tepkileri ise sıkıyönetim uygulamaları karşısında giderek yükseliyordu. Öte yandan, sermayenin önünde 12 Mart 1971'de bulunmayan bir alternatif 1973 yılına gelindiğinde artık vardı: Ehlileştirebileceğini bildiği bir CHP, yani Türkiye'ye özgü bir sosyal demokrat alternitif...

Kuşkusuz tekelci sermaye, hele o dönemlerde CHP'yi tercih etmiyordu, ama geniş emekçi kitleleri hem pasifize edebilecek, hem de sermaye açısından denenebilir alternatifler oluşturabilecek yeni bir güç çıkmıştı karşısına. Öte yandan 12 Mart rejimi de artık iç ve dış güçlüklere daha fazla hedef olmaya başlamış, çok daha sert açık faşizme gidilmedikçe, 12 Mart rejimiyle tutunulamayacağı belirmişti. Böylece seçim gündeme geldi. Ve 12 Mart'tan çıkışa doğru ilk adımlar atıldı.

12 Mart'ın öğrettikleri ve günümüz

Türkiye işçi sınıfı ve Türkiye demokrasi güçleri 12 Mart'tan önemli dersler çıkardı. Öncelikle, küçük burçuva radikalizminin iflası ve onun dümen suyuna giren hareketlerin çözümsüzlüğü ortaya çıktı. 8 Mart olmadı. Olsaydı ne getireceği konusundaki işçi sınıfını hesaba katmayan iyimser hayaller de kısa zamanda söndü. Kitlelerden kopuk bir avuç «öncü» ile, bu «öncüler» ne kadar yiğit olurlarsa olsunlar, devrim yapılamayacağı acı deneyler bahasına ortaya çıktı. Faşizmin bireysel terörle yenilemeyeceği, bu yolla kitlelerin antifaşist savaşa çekilemeyeceği, olsa olsa itileceği gerçeği kör olmayan gözlerce göründü. «Aman uslu duralım, faşizm gelir» anlayışıyla faşizm tehlikesini engellenemediği bilince çıktı.

İşçi sınıfının öncülüğü olmaksızın yol alınamayacağı, işçi sınıfının öncülüğü konusundaki politik ve örgütsel zaafların pahalıya mal olduğu görüldü. Ve faşizm özentilerinin, «otoriter rejim»lerin kapitalizmin derin ekonomik bunalımına çözüm getiremeyeceği, bu dönemde, ve bu dönemden sonra Türkiye ekonomisinin hızla daha büyük bunalımlara doğru gitmesiyle, kanıtlandı. Kitlelerin «örtük» bir faşizmin bile kendileri açısından ekonomik gerileme ve demokratik haklarının elden gitmesi olduğunu kavradılar.

Günümüz Türkiyesi'nin koşulları, pekçok açılardan 12 Mart'tan farklı. Demirel ve benzerlerinin, antidemokrasi güçlerinin 12 Mart'a duydukları özlemle 1979 sıkıyönetimini beğenmeyişlerinin «günahı» aslında sıkıyönetimde değil, Türkiye'nin koşullarının değişmiş olmasında. Günümüz Türkiye'sinde faşist kanadın güçlenmesi kadar ve ondan çok daha geniş boyutlarda işçi sınıfı hareketi ve demokratik hareket güçlenmiş durumda. İlerici demokratik güçlerin, başını işçi sınıfının çektiği savaşımı 12 Mart'tan bu yana yükseldi. Günümüz Türkiye'sinde işçi sınıfının politik hareketi artık kimselerin yok sayamayacağı ve gözünü kapayamayacağı bir sosyal olgu halinde. Bugün işbirlikçi tekelci sermaye ve ardındaki emperyalist mihraklar ülkeyi istedikleri gibi yönetemiyor, bu yönetememe siyasal bunalımlar olarak yansıyorsa, bunun başlıca nedenlerinden biri de geniş emekçi kitlelerin artık eskisi gibi yönetilmek, eskisi gibi yaşamak istememeleridir. Bugün artık Türkiye'de, 12 Mart'a tıpa tıp benzeyen bir durum sözkonusu değildir. Bugün işçi sınıfı, demokrasi güçleri, nicel ve nitel bakımdan çok daha güçlü olduğundan, yeni bir faşizm denemesi, kolay kolay cüret edemeyecekleri kadar sert ve kanlı olmak zorundadır. Faşizm özlemcisi çevreler, «Sıkıyönetim işe yaramıyor, sıkıyönetim laçka edildi» derken, bunu kastetmektedirler. Bunun karşısında ise, kısa süreli geçici formüller ne olursa olsun, aslında tek bir seçenek vardır: Sosyalizme açılan ileri demokrasi.

12 Mart'tan edinilen dersler ve 12 Mart'dan bu yana edinilen güçler, bugün Türkiye demokrasi güçlerinin önüne faşizme geçit vermemekte ve demokrasi güçlerinin birliğini, cephesini sağlamakta çok daha geniş ve olumlu perspektifler açmaktadır.

Tabii olaylardan ders almasını bilmek koşuluyla...